

תוכן עניינים

פרק א' – כללי.....	1
1. הגדרות.....	1
2. התקנון.....	1
3. הודעות לסטודנטים.....	1
פרק ב' – תואר בוגר במשפטים (LL.B.).....	2
4. משך הלימודים.....	2
5. הפסקת לימודים מסיבות אקדמיות.....	2
6. הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד.....	2
7. חידוש לימודים.....	3
8. התיישנות לימודים.....	3
9. רישום לקורסים זהים ו/או חופפים.....	3
10. מכסת השעות לתואר.....	3
11. תכנית הלימודים.....	4
שנה א'.....	4
שנה ב'.....	4
שנים ג' ו-ד'.....	6
12. שנה א'.....	7
13. תכנית הלימודים לתלמיד המתקבל לשנה מתקדמת.....	7
14. קורסים מעבר למכסה הנדרשת.....	8
15. הכרה בגין לימודים אקדמיים/חילופי סטודנטים (פטורים).....	8
16. פרויקטים מיוחדים – עבודות מחקר, כתבי עת, משפט מבנים.....	10
17. קורסים משלבי עשייה.....	12
18. תעודת הצטיינות.....	12
19. מסלול מואץ – לימודי תואר בוגר ומוסמך במקביל.....	12
20. אישור התמחות.....	14
21. זכאות לתואר.....	14
22. לימודים במקביל בפקולטה אחרת.....	14
23. תכנית למצטיינים- לימודי משפטים ומדעי המחשב.....	15
24. לימודים לתעודת הוראה באזרחות בביה"ס לחינוך.....	15
25. לימודים בחטיבה מורחבת.....	16
26. אשכולות בחירה.....	16
27. תכנית "כלים שלובים".....	17
28. מלגות לתלמידי תואר בוגר.....	18
פרק ג' – תואר מוסמך עיוני במשפטים.....	19
29. מבוא.....	19
30. תחולת תקנון הלימודים על תלמידי התואר המוסמך העיוני.....	19

19	31. משך הלימודים
19	32. מסלולי התמחות
20	33. תנאי הרישום והקבלה
21	34. משך הלימודים והפסקת/חידוש לימודים
22	35. תכנית הלימודים
24	36. הכרה בלימודים קודמים (פטורים)
24	37. פרויקט מחקר
24	38. המסלול המואץ לתואר בוגר ומוסמך
25	39. מעבר למסלול מחקרי (עם עבודת גמר)
25	40. סיום הלימודים וזכאות לתואר
26	פרק ד' – תואר מוסמך מחקרי במשפטים
26	41. מסלולי הלימוד בתואר המוסמך המחקרי
26	42. המסלול המואץ לתואר בוגר ומוסמך
26	43. הוראות לעניין תקנון לימודים
26	44. הליכי רישום
28	45. תנאי רישום וקבלה
29	46. משך הלימודים
29	47. הפסקת לימודים וחידוש לימודים
29	48. מסלול הלימוד בתואר המוסמך המחקרי
30	49. הנחייה
30	50. מבנה תכנית הלימודים
32	51. פטורים (הכרה בלימודים קודמים)
33	52. תכנית הלימודים בדיני ישראל
33	53. הצעה לתזה
34	54. עבודת הגמר (התזה)
34	55. סיום הלימודים וזכאות לתואר
35	56. מלגות קיום לתלמידים מצטיינים
35	57. מסלול השלמת תזה לבעלי תואר שני שאינו מחקרי
37	פרק ה' – תואר דוקטור במשפטים
37	58. מבוא
37	59. תנאי רישום וקבלה למועמד במסלול הרגיל
38	60. קבלה כמועמד לתלמיד מחקר
38	61. חובות תלמיד מחקר שלב א' במסלול הרגיל
38	62. תנאי קבלה כתלמיד מחקר שלב א' על תנאי במסלול הישיר
39	63. חובות תלמיד מחקר שלב א' על תנאי במסלול הישיר
40	64. הגשת תכנית המחקר וקבלה כתלמיד מחקר שלב ב'
41	65. חובות המנחה והתלמיד

תקנון משפטים תשפ"ד

42	66. שפת העבודה
43	67. פרסום חלקי
43	68. מתכונת העבודה
43	69. שיפוט העבודה
43	70. הענקת התואר
44	71. הוראת מעבר בין התקנונים
44	72. מלגות
45	פרק ו' – נוהל נוכחות תלמידים בקורסים, תרגילים וסמינרים
45	73. נוכחות תלמידים
45	74. אי זכאות לגשת לבחינה או לקבל ציון בסמינר
45	75. מספר מינימלי של תלמידים
45	76. ביטול שיעור או קורס בגין אי הופעה של תלמידים
46	פרק ז' – נוהל בחינות ועבודות
46	77. תחולה
46	78. בחינות
46	79. הארכת זמן בבחינה
47	80. מבדקים בעל-פה או בכתב
47	81. בוחן ביניים/ בוחן פתע
47	82. בחינות מעבר בקורס
47	83. כישלון בקורסים
48	84. מועד מיוחד
49	85. מועד נוסף בגין מחלה של שלושה ימים לפחות
49	86. מועד עוקב
49	87. בחינות בפקולטה
49	88. התנהגות בשעת מבחן
50	89. ציונים
50	90. מרכיבי הציון
51	91. ציון מיטיב בגין השתתפות
51	92. פרסום ציונים ומחברות בחינה
51	93. ערעור על ציון
51	94. עבודות בית
52	95. עבודות פרוסמינר וסמינר
52	96. מועד הגשת עבודות פרוסמינר והחזרתן
53	97. מועד הגשת עבודות סמינר והחזרתן
53	98. ציון פרוסמינר וסמינר
53	99. אישורים בכתב

פרק ח' – נוהל בחינות ועבודות בקורסים בשפה האנגלית..... 54

54..... המרכז ע"ש צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים

54..... 100. קורסים של מרצים אורחים מחו"ל (סיומת 50)

55..... 101. קורסים מקוצרים של מרצים ישראלים המועברים בשפה האנגלית (סיומת 01)

55..... 102. קורסים התנסותיים (סיומת 55)

פרק א' – כללי

1. הגדרות

- "בוגר" - בוגר אוניברסיטה במשפטים (LL.B.).
- "מוסמך" - מוסמך אוניברסיטה במשפטים (LL.M.).
- "האוניברסיטה" - אוניברסיטת תל-אביב.
- "הפקולטה" - הפקולטה למשפטים.
- "התקנון" - תקנון הלימודים של הפקולטה.
- "ועדה" - ועדה של הפקולטה.
- "ידיעון" - ידיעון הפקולטה למשפטים.
- "תלמיד" - תלמיד/ה הלומד/ת בפקולטה למשפטים.
- "אתר הפקולטה" - אתר הפקולטה באינטרנט: <http://www.law.tau.ac.il>
- "הממונה" - סגן הדקאן או הממונה על ענייני תלמידים בפקולטה.
- "עבודה" – על כל עבודה המוזכרת בתקנון חלים הכללים האמורים בסעיף שכותרתו "עבודות בית" כל עוד לא צויין במפורש אחרת.

2. התקנון

- א. התקנון קובע את אופי הלימודים בפקולטה ואת סדרי הלימוד בה.
- ב. התקנון חל על כל תלמידי הפקולטה, לרבות תלמידי תואר בוגר, מוסמך ודוקטור, אלא אם נאמר מפורשות אחרת.
- ג. התקנון נקבע על-ידי מועצת הפקולטה והיא מוסמכת לשנותו ולקבוע הוראות מעבר לסעיפיו השונים.
- ד. התקנון, בניסוחו בידיעון של אותה שנת לימודים, ובשינויים שייקבעו בו מעת לעת במהלך שנת הלימודים ויתפרסמו באתר הפקולטה, מחייב את התלמידים ואת רשויות הפקולטה.
- ה. בכל מקרה של חסר בתקנון יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות תקנון הלימודים של האוניברסיטה וכללי האוניברסיטה.
- ו. התקנון מנוסח בלשון זכר אך מיועד לכל המגדרים.

3. הודעות לסטודנטים

- א. הודעה לתלמידים הנמסרת במהלך שיעור/תרגיל/סמינר, על-ידי מרצה, עובד הפקולטה או נציג מוסמך אחר שלה, תיחשב כאילו התקבלה על-ידי כל התלמידים האמורים להשתתף באותו שיעור/תרגיל/סמינר, בין אם היו נוכחים בו ובין אם לאו.
- ב. הודעה שתתפרסם על לוח המודעות הרשמי של הפקולטה או באתר הפקולטה או באתר ה-moodle של הקורס בו לומד הסטודנט או תשלח לסטודנט בדואר אלקטרוני לכתובת האוניברסיטאית שלו, תיחשב כאילו הובאה לידיעתו של הסטודנט ותחייב אותו בין אם קרא אותה ובין אם לאו. באחריות כל סטודנט לאשרר את חשבון הדואר האלקטרוני אשר נפתח עבורו ע"י האוניברסיטה. הנחיות ניתן למצוא [באתר הפקולטה](#) ובאתר האוניברסיטאי "[מידע אישי לתלמיד](#)".
- ג. באתר "מידע אישי לתלמיד" ניתן למצוא פירוט מערכת שעות, פירוט ציונים ופירוט שכר לימוד.

פרק ב' – תואר בוגר במשפטים (LL.B.)

4. משך הלימודים

- א. משך הלימודים לתואר בוגר בפקולטה למשפטים הוא שלוש שנים וחצי (שבעה סמסטרים).
- ב. בכפוף לאישור הממונה, יוכלו שני התלמידים המצטיינים ביותר בכל מחזור בשנתיים הראשונות ללימודים, לרכז את לימודיהם בפקולטה בשישה סמסטרים. לצורך סעיף זה יחושבו הישגי התלמידים בסוף שנה ב' על סמך ציוני מועדי א' ו-ב' בלבד. בכל מקרה, קיצור תקופת הלימודים אינו משנה את היקף שכר הלימוד לתואר בוגר במשפטים (350%).
- ג. משך הלימודים לתואר בוגר במשפטים של תלמידים המשלבים לימודי חוג נוסף, למעט חשבונאות, הוא ארבע שנים (שמונה סמסטרים). משך הלימודים לתואר בוגר במשפטים של תלמידים המשלבים משפטים עם חשבונאות הוא שלוש שנים וחצי (שבעה סמסטרים).
- ד. תלמידים מצטיינים במיוחד מבין התלמידים המשלבים לימודי חוג נוסף יוכלו לסיים את לימודי התואר הבוגר במשפטים בשלוש שנים וחצי (7 סמסטרים) כמפורט [בסעיף 22](#) להלן.
- ה. תלמידים שהתקבלו על סמך תואר קודם ואינם משלבים תואר נוסף, יהיו רשאים לסיים את הלימודים בשלוש שנים.
- ו. הארכת לימודים מעבר לארבע שנים (שמונה סמסטרים), שלא מחמת הפסקת לימודים, טעונה אישור הממונה, ובלבד שהתלמיד ישלים את לימודיו בתקופה שלא תעלה על שש שנים.
- ז. תלמיד שמשך לימודיו הוארך בגין הפסקת לימודים, חייב בכל החובות האקדמיות המוטלות על התלמידים בשנתון איתו יסיים את לימודיו ובכפוף להתיישנות הלימודים.

5. הפסקת לימודים מסיבות אקדמיות

- א. לימודיו של תלמיד יופסקו באופן אוטומטי בהתקיים אחד מן המקרים הבאים:
 1. התלמיד נכשל במהלך לימודיו בארבעה קורסים או יותר (למעט קורסי בחירה).
 2. תלמיד שממוצע ציוניו בתום כל שנת לימודים לתואר נמוך מציון 70. בדיקת ממוצע הציונים תכלול את מועדי א' ו-ב' בלבד.
 3. התלמיד לא הגיע לרמת "פטור" באנגלית או בעברית, בפרק הזמן הנדרש.
- ב. ועדת חריגים, שבראשה יעמוד הממונה והכוללת שני חברים נוספים מקרב חברי ועדת הוראה, רשאית לאשר המשך הלימודים על אף האמור לעיל בסעיף 5.א. ולהתנות אותה בתנאים שייקבעו על-ידיה.
- ג. לתלמיד נתונה הזכות לערער בכתב על החלטת ועדת החריגים בתוך 5 ימים. בערעור, על התלמיד לציין האם ירצה גם להופיע לפני הוועדה ולהשמיע את דבריו בעל פה. ערעור שלא יכלול התייחסות להופעה בעל פה לפני הוועדה, יטופל כאילו המערער אינו מעוניין להופיע לפניה.
- ד. תלמיד שלימודיו הופסקו מסיבות אקדמיות, חייב לקבל את אישורה של ועדת ההוראה על מנת להירשם מחדש ללימודים. קבלתו לשנה א' מותנית בכך שיעמוד בתנאי הקבלה החלים בפקולטה במועד בו נדונה בקשתו להתקבל מחדש. ועדת הקבלה של הפקולטה תיקח בחשבון שיקוליה את העובדה שלימודיו של תלמיד זה בפקולטה הופסקו.

6. הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד

- א. תלמיד אשר השלים שנת לימודים אחת לפחות בפקולטה, וזכאי לעבור לשנת לימודים מתקדמת, יוכל להפסיק את לימודיו לתקופה שאינה עולה על שתי שנות לימוד.
- ב. הפסקה לתקופה העולה על שתי שנות לימוד מחייבת הרשמה מחדש ללימודי משפטים (בכפוף לכללים ולתקנות שכר הלימוד האוניברסיטאיות), עמידה מחודשת בתנאי הקבלה לפקולטה והתחלת הלימודים מחדש.

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ב' תואר בוגר (LL.B)

למרות האמור לעיל, הממונה רשאי, מטעמים מיוחדים, לאשר חידוש לימודים גם אם לא התקיימו התנאים האמורים, ובתנאים שיקבעו על-ידו.

ג. תלמיד שהחליט להפסיק את לימודיו, חייב להודיע על כך בהקדם בכתב למדור התלמידים באגף רישום ומינהל תלמידים ולמזכירות הפקולטה. אי מסירת הודעה במועד עלולה לגרום לחיוב התלמיד במלוא שכר הלימוד.

7. חידוש לימודים

א. תלמיד שהפסיק את לימודיו מיוזמתו והמעוניין לחדש את לימודיו, חייב להגיש בקשה לחידוש לימודים במזכירות התלמידים (גם אם הפסיק למשך סמסטר אחד בלבד). בקשה לחידוש לימודים טעונה אישור ועדת ההוראה.

ב. תלמיד המחפש את לימודיו, יחויב במלוא תוכנית הלימודים התקיפה בזמן החידוש. במקרים מסוימים רשאית ועדת ההוראה להכיר בקורסים שלמד התלמיד בעבר, לצורך המשך לימודיו. זאת בהתאם לציוניו, בכפוף לשיקולים נוספים, ובתנאי שהפסקת לימודיו לא עלתה על חמש שנים.

8. התיישנות לימודים

א. אם הפסקת הלימודים התארכה מעבר לחמש שנים, תחול התיישנות מלאה על הקורסים שנלמדו.
ב. במקרים מיוחדים רשאית ועדת ההוראה להמליץ על הכרה בקורסים מסוימים על פי שיקוליה, ובלבד שהתלמיד השיג בהם ציון "טוב" לפחות. המלצת הוועדה טעונה אישור הרקטור או סגנו.

9. רישום לקורסים זהים ו/או חופפים

א. אין להירשם לקורסים זהים במספר הקורס, בנושא ובתוכן, בין אם הם נלמדים בפקולטה או בחוג אחר.
ב. **על פי תקנון האוניברסיטה לא ניתן להירשם לקורסים חופפים בשעות ההוראה, ובכלל זה קורסים הנלמדים בפקולטות אחרות.** תלמיד לא יהא רשאי להיבחן בקורסים החופפים בשעות הלימוד.
ג. באחריות התלמיד לבדוק בזמן הכנת תכנית הלימודים את מועדי הבחינות בלוח הבחינות המפורסם בידיעון, כדי למנוע חפיפה בתאריכי הבחינות.
ד. על כל תלמיד להירשם לקורסים עפ"י דרישות תכנית הלימודים ובהתאם להנחיות הרישום לקורסים והתאריכים המפורסמים.

10. מכסת השעות לתואר

א. **מכסת השעות לתואר בוגר במשפטים (LL.B.) היא 135 ש"ס לתלמידי משפטים חד חוגי, ו-137 ש"ס לתלמידים משלבים.** בנוסף על התלמידים להשלים את השעות הנדרשות במסגרת התכנית האוניברסיטאית "כלים שלובים" (4-6 ש"ס בהתאם למסלול הלימודים).
ב. מכסת השעות בשנה א' היא 39 ש"ס. מכסת השעות בכל אחת מן השנים ב' עד ד' היא 42 ש"ס לכל היותר בכל שנת לימודים. במניין השעות בשנים ב' עד ד' נכללים הפטורים בהם מזוכה התלמיד. במניין זה לא נכללים הקורסים בתכנית "כלים שלובים". לשם ניצול מלא של הפטור, המלצת הפקולטה לסטודנטים משלבים, היא ללמוד לא יותר מ-37 ש"ס בשנה ב' ולא יותר מ-34 ש"ס בשנה ג'.
ג. תלמיד חייב להשאיר לכל הפחות 12 ש"ס לשנה ד' (במסגרת החישוב של שעות אלה לא יילקחו בחשבון שעות עודפות). תלמידים משלבים יהיו זכאים לפטור של עד 15 ש"ס, **ובלבד שנותרו להם 12 ש"ס לימוד לשנה ד'.**
ד. נוכח המבנה של תכנית הלימודים, שנים א' וב' הן עמוסות מאוד, ועל כן מומלץ לתלמידים המשלבים לימודים בחוג נוסף, והמחוייבים ללמוד 8 סמסטרים, לדחות קורסים שאינם קורסי חובה בתואר הנוסף לשנים ג' וד'.

ה. במסגרת החובות הלימודיות לתואר הבוגר נדרשים תלמידים שהחלו לימודיהם באוניברסיטת תל-אביב משנת הלימודים תשע"ג ואילך, להשתתף בקורסים מהתכנית "כלים שלובים". מידע מפורט על התכנית, פירוט הקורסים המוצעים והיקף הקורסים בהם הסטודנטים מחויבים, ניתן למצוא באתר:

<http://www.core.tau.ac.il>

ו. באחריות התלמיד לוודא שהוא עומד במכסת שעות הלימוד בכל שנה ובהשלמת מכסת השעות לתואר.

11. תכנית הלימודים

תכנית זו מחייבת את הסטודנטים שהחלו לימודיהם בשנה"ל תשע"ו ואילך. סטודנטים נדרשים להשלים את תואר הבוגר על פי תכנית הלימודים והתקנון של השנה בה החלו ללמוד. בבחירת הקורסים על התלמיד להתחשב בדרישות המוקדמות שנקבעו לכל קורס בידיעון.

שנה א'

❖ קורסי חובה: בסה"כ 39 ש"ס

4 ש"ס	• דיני חוזים
4 ש"ס	• משפט חוקתי
4 ש"ס	• חקיקה ורגולציה
2 ש"ס	• פוליטיקה כלכלה וחברה
4 ש"ס	• משפט ישראלי
4 ש"ס	• מבוא למשפט עברי ומבוא למשפט איסלאמי/מבוא למשפט עברי
4 ש"ס	• דיני נזיקין
4 ש"ס	• דיני עונשין
4 ש"ס	• פרוצדורה
4 ש"ס	• תיאוריה משפטית
1 ש"ס	• ניתוח הטקסט המשפטי
2 ש"ס	• מבוא למשפטים ורוח ¹

שנה ב'

❖ קורסי יסוד (מסגרת 292) - יש לבחור מתוך הקורסים הבאים לפחות 20 ש"ס בשנה ב'

4 ש"ס	• משפט בינלאומי פומבי
4 ש"ס	• משפט מנהלי
4 ש"ס	• דיני משפחות
4 ש"ס	• דיני עבודה
4 ש"ס	• דיני קניין
4 ש"ס	• דיני רווחה
4 ש"ס	• דיני תאגידים

❖ קורסים בתיאוריה משפטית (מסגרת 294) - יש לבחור שני קורסים מתוך הקורסים הבאים בשנה ב'*

2 ש"ס	• משפט והיסטוריה
2 ש"ס	• משפט, חברה ותרבות
2 ש"ס	• פמיניזם ומשפט
2 ש"ס	• משפט וכלכלה**

¹ קורס חובה לתלמידים המשלבים חוג נוסף במקביל בתחום מדעי הרוח

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ב' תואר בוגר (LL.B)

- משפט ופילוסופיה 2 ש"ס
- שיטות מחקר אמפיריות במשפט 2 ש"ס
- תיאוריות ביקורתיות של המשפט 2 ש"ס
- משפט, כלכלה ופסיכולוגיה 2/3 ש"ס

* תלמידים שהחלו לימודיהם בתשע"ט (2018/1) צריכים להשלים 3 קורסים.

** תלמידי חשבונאות, ניהול, כלכלה חייבים ללמוד בנוסף לשני קורסי תיאוריה משפטית גם את הקורס משפט וכלכלה כקורס ליבה של התכנית המשולבת (2 ש"ס).

❖ סוגיות מתקדמות (מסגרת 290) - יש לבחור קורס אחד מתוך הקורסים הבאים בשנה ב'

- סוגיות מתקדמות בדיני חוזים 2/4 ש"ס
- סוגיות מתקדמות במשפט חוקתי 2/4 ש"ס
- סוגיות מתקדמות בדיני נזיקין 2/4 ש"ס
- סוגיות מתקדמות בדיני עונשין 2/4 ש"ס
- סוגיות מתקדמות במשפט עברי 2/4 ש"ס

❖ קורס המקנה התנסות בכתיבה אקדמית - יש לסיים בהצלחה קורס הנמנה עם אחת החלופות הבאות, כתנאי

להשתתפות בסמינר בשנה ג':

1. פרוסמינר (מסגרת 523): 3 ש"ס.
2. סדנה (מסגרת 512): ניתן להירשם לכל אחת מסדנאות המחקר המוצעות. יש לברר עם מנחי הסדנה את התנאים לכך שהסדנה תיחשב כממלאת את דרישות הפרוסמינר.
3. קליניקה משפטית (מסגרת 512): סטודנט המעוניין בכך שהשתתפותו בקליניקה תוכר כממלאת אחר חובת התנסות בכתיבה אקדמית יגיש בקשה למנחה האקדמי של הקליניקה שבה הוא לומד. תלמיד שבקשתו האמורה תאושר, יגיש למנחה האקדמי של הקליניקה בה הוא משתתף עבודה במתכונת מקבילה לפרוסמינר. למען הסר ספק, יובהר כי כתיבת עבודת פרוסמינר במסגרת הקליניקה תאושר, ככלל, רק לתלמידי שנה ב'.
4. השתתפות באחד מן המשפטים המבוימים המוצעים בפקולטה.

❖ קורסי בחירה

תלמיד רשאי ללמוד קורסי בחירה החל מהשנה השנייה ללימודיו.

❖ קורסים באנגלית

כל תלמיד חייב במהלך התואר להשתתף בשני קורסים בשפה האנגלית בהיקף כולל של 3 ש"ס לפחות. תלמידים שיצאו ללימודים בחו"ל במסגרת תכנית חילופי סטודנטים של הפקולטה, פטורים מהחובה ללמוד קורסים באנגלית (אך רשאים ללמוד קורסים אלו אם הם חפצים בכך).

❖ קליניקה משפטית

תלמיד רשאי להשתתף בקליניקה משפטית אחת במהלך התואר, או לחילופין בקורס "אוניברסיטה בעם" בהיקף 8 ש"ס. לא ניתן ללמוד גם קליניקה וגם את הקורס אוניברסיטה בעם. הקבלה לקליניקה המשפטית תהא על סמך קורות חיים, גיליון ציונים ודרישות נוספות שיפורסמו לתלמידים על ידי הקליניקות השונות.

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ב' תואר בוגר (LL.B)

❖ **סדנאות (מסגרת 512):** תלמיד רשאי להשתתף במהלך לימודיו בסדנה אחת או יותר מתוך היצע הסדנאות המוצעות על ידי הפקולטה. ככלל אין להירשם לאותה סדנה פעמיים. על תלמיד שמעוניין להירשם לאותה סדנה בשנית לפנות אל המרצה ולקבל את אישורו בכתב ואז להירשם באופן ידני במזכירות.

שנים ג' ו-ד'

❖ **קורסי יסוד שנים מתקדמות (מסגרת 392) - יש לבחור מתוך הקורסים הבאים לפחות 16 ש"ס בשנים ג'-ד' (יש ללמוד לפחות קורס יסוד או מתקדם אחד בשנה ד')**

4 ש"ס	• אמצעי תשלום
4 ש"ס	• אפליה
4 ש"ס	• משפט בינלאומי פרטי
2 ש"ס	• הגבלים עסקיים א'/ב'
4 ש"ס	• המקצוע המשפטי
4 ש"ס	• דיני מיסים
4 ש"ס	• משפט מסחרי
4 ש"ס	• דיני סביבה
4 ש"ס	• דיני ניירות ערך
2 ש"ס	• עשיית עושר ולא במשפט
4 ש"ס	• קניין רוחני
4 ש"ס	• משפט השלטון המקומי
4 ש"ס	• דיון אזרחי
2-4 ש"ס	• דיון פלילי
2-4 ש"ס	• דיני ראיות

❖ **קורסים מתקדמים (מסגרת 390) - יש לבחור מתוך הקורסים הבאים לפחות 4 ש"ס בשנים ג'-ד' (יש ללמוד לפחות קורס יסוד או מתקדם אחד בשנה ד')**

4 ש"ס	• סוגיות מתקדמות במשפט בינלאומי
4 ש"ס	• סוגיות מתקדמות במשפט מנהלי
4 ש"ס	• סוגיות מתקדמות בדיני משפחה
4 ש"ס	• סוגיות מתקדמות במשפט עברי
4 ש"ס	• סוגיות מתקדמות בדיני עבודה
4 ש"ס	• סוגיות מתקדמות בדיני קניין
4 ש"ס	• סוגיות מתקדמות בדיני רווחה
4 ש"ס	• סוגיות מתקדמות בדיני תאגידים
4 ש"ס	• צמיחה כלכלית וצדק חלוקתי
4 ש"ס	• מיזוגים ורכישות
4 ש"ס	• אג"ח, הסדרי חוב וחדלות פירעון
2 ש"ס	• דיני ירושה והמשפט האזרחי
2 ש"ס	• דיני התכנון והבנייה
2 ש"ס	• אכיפה וציות בתאגיד

❖ **סמינר (מסגרת 513)**

בשנה ג' כל תלמיד חייב להשתתף בסמינר אחד בן 4 ש"ס ולהגיש בו עבודה סמינריונית עצמאית (ללא שותפים).

❖ **הדרכת חובה בספרייה ובמאגרי מידע משפטיים**

כל תלמיד שנה ג' חייב להשתתף בהדרכה בנושא שימוש במאגרי מידע בספרייה, **כתנאי להגשת העבודה הסמינריונית**. ההדרכה הינה מפגש חד-פעמי. הרישום להדרכה מתבצע דרך מערכת הבידינג.

❖ **קורסי חת"ם (מסגרת 490)**

בסמסטר האחרון ללימודים בפקולטה, כל תלמיד חייב ללמוד קורס חת"ם בהיקף של 4 ש"ס

❖ **השלמת מכסת השעות לתואר:** על התלמיד לבחור קורסים נוספים להשלמת מכסת השעות לתואר מתוך הקורסים המוצעים לשנים ג' ו-ד' וכן קורסי הבחירה. **חובה להשאיר 12 ש"ס לשנה ד', ובהם קורס חת"ם וקורס יסוד אחד או קורס מתקדם אחד לפחות.**

12. שנה א'

א. דרישות קדם בידיעת שפה: עברית ואנגלית

על פי **דרישת האוניברסיטה**, תלמיד חייב להגיע לרמת "פטור" בעברית ובאנגלית **עד סוף השנה הראשונה** ללימודיו. תלמידי משפטים, הלומדים בבית הספר לשפות, רשאים להשתתף בקורס אנגלית משפטית בלבד. ניתן למצוא פרטים נוספים **באתר בית הספר לשפות** וביחידה ללימוד **עברית**.

ב. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב'

1. תלמיד שנה ראשונה חייב להשלים בהצלחה את כל הקורסים של שנה א', על פי תכנית הלימודים, כתנאי להמשך לימודים. הממונה רשאי לאשר חריגה מהאמור בהוראה זו במקרים יוצאי דופן, ובתנאים שיקבע.
2. כאמור **בסעיף 5** לעיל, בתום שנת הלימודים ייבדק ממוצע הציונים של כל תלמיד (בהתבסס על מועדי א' ו-ב' בלבד). תלמידים שלא יעמדו ברף הציונים הנדרש, העומד על ממוצע של 70 ומעלה, לימודיהם יופסקו באופן אוטומטי.
3. תלמיד אשר קיבל ציון חיובי סופי בקורס של שנה ראשונה, אינו רשאי ללמוד את הקורס מחדש.
4. לא ניתן לגשת למועד עוקב בקורסים של שנה ראשונה בתואר ראשון.
5. ממוצע הציונים של תלמידים המשלבים לימודי חוג נוסף חייב לעמוד בתום שנת הלימודים הראשונה על 77 ומעלה (בפקולטה למשפטים). תלמיד שממוצע ציוניו נמוך מ-77 לא יוכל ללמוד במקביל בפקולטה למשפטים ובפקולטה אחרת באוניברסיטה והתלמיד יצטרך לבחור בין המשך לימודים בפקולטה לבין המשך הלימודים בפקולטה האחרת. הממונה רשאי לאשר חריגה מהאמור בסעיף זה במקרים יוצאי דופן, ובתנאים שיקבע.

ג. קורס "מבוא למשפט ישראלי"

הקורס "מבוא למשפט ישראלי" מתקיים לפני תחילת הלימודים ומיועד לתלמידי שנה א' אשר אינם דוברי עברית כשפת אם, ולא למדו בשפה העברית כשפה ראשית בבית ספר תיכון או במוסד אקדמי מוכר. **הקורס מומלץ מאוד** לאלה הזכאים להשתתף בו. תלמיד אשר יעבור את הקורס בהצלחה יקבל 4 ש"ס על חשבון מכסת שעות קורסי הבחירה.

13. תכנית הלימודים לתלמיד המתקבל לשנה מתקדמת

תלמיד אשר התקבל ללימודים לשנה מתקדמת, על סמך לימודים בפקולטה אחרת או בית ספר אחר למשפטים, תהא תכנית הלימודים שלו כפופה להוראות ועדת הקבלה ולאישור הממונה.

על פי [דרישת האוניברסיטה](#), תלמיד שהתקבל לשנה מתקדמת, חייב להגיע לרמת "פטור" בעברית ובאנגלית עד סוף הסמסטר הראשון ללימודיו.

14. קורסים מעבר למכסה הנדרשת

- א. תלמיד רשאי ללמוד עד **3 קורסים ולא יותר מ-6 ש"ס** בציון עובר, מעבר למכסה הנדרשת לתואר. קורסים עודפים יחויבו בתשלום על פי תקנות שכר הלימוד.
- ב. **תלמידי המסלול המואץ** רשאים להעביר לתואר השני עד 4 ש"ס שנלמדו מעבר למכסה הנדרשת לתואר הראשון, בכפוף לתכנית הלימודים של התואר השני.
- ג. קורסים עם ציון חיובי הנלמדים מעבר למכסה הנדרשת לתואר (עד 6 ש"ס), יובאו בחישוב הממוצע הכולל של ציוני התלמיד, אלא אם יבקש התלמיד מהמזכירות בשלב סגירת התואר שלא לעשות כן.
- ד. העברת הקורסים ל"קורסים עודפים" נעשית רק בסיום הלימודים, עם סגירת התואר, לקראת **טקס הבוגרים**.
- ה. קורסים עם ציון "לא נבחן" (קוד 260) או ציון נכשל יוכלו להירשם ברשומת הלימודים במסגרת הקורסים העודפים רק עם **סיום התואר**.
- ו. תלמיד שיתקבל ללימודי תואר מוסמך בפקולטה, וברשומת הלימודים שלו בתואר הבוגר ישנם **קורסים עודפים** מבין הקורסים של המרכז ע"ש צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים, רשאי לבקש מוועדת תואר מוסמך להכיר בקורסים אלה כקורסי תואר שני. בבואה לאשר בקשה זו, תיקח הוועדה בחשבון, בין השאר, את פרק הזמן שחלף בין לימודי התואר הבוגר והתואר המוסמך, ואת הישגי התלמיד בתואר הבוגר בכלל ובקורסים העודפים בפרט.
- ז. **לא ניתן להעביר לתואר הבוגר קורסים אשר נלמדו בפקולטה במסגרת לימודי התואר המוסמך.**

15. הכרה בגין לימודים אקדמיים/חילופי סטודנטים (פטורים)

תלמידים הלומדים לקראת תואר בוגר בפקולטה זכאים לפטורים בגין לימודים אקדמיים אחרים והכרה בהשתתפות בתכניות או בפרויקטים מיוחדים כמפורט להלן, ובתנאי ששך כל שעות הפטור/שעות מחוץ לפקולטה לא יעלה על 15 ש"ס. על התלמידים להעביר פנייה מתאימה למזכירות על מנת שזכאותם לפטור תיבדק. למען הסר ספק מובהר בזאת כי אין בפטורים או בהכרה בקורסים ובפרויקטים המיוחדים כדי להפחית את שכר הלימוד בו חייב התלמיד (350%). תלמידים הזכאים לפטור ממסגרת קורסי העשרה (555) ומעוניינים ללמוד אשכול או קורסי העשרה מחוץ לפקולטה, לא יוכלו לקבל פטור זה.

א. הכרה בגין לימודים אקדמיים

1. **פטור לבעלי תואר אקדמי קודם במועד הקבלה לפקולטה למשפטים**
תלמידים אשר במועד קבלתם לפקולטה השלימו לימודי תואר קודם, זכאים לפטור של 9 ש"ס מקורסי הבחירה ובנוסף לפטור של 6 ש"ס מתכנית "כלים שלובים". הפטור מחולק ל-4 ש"ס ממסגרת קורסי העשרה (555) ו-5 ש"ס ממסגרת קורסי בחירה (512). הפטור מוזן לתלמידים בשנת הלימודים הראשונה.
2. **פטור בגין לימודים קודמים**
תלמיד יוכל לבקש מן הממונה פטור של עד 4 ש"ס ממכסת קורסי העשרה, על-סמך קורסים אקדמיים אותם למד במוסד אקדמי מוכר ע"י המל"ג לפני תחילת לימודיו בפקולטה. התלמיד יגיש בקשה למזכירות עם תחילת לימודיו בפקולטה. ההכרה בקורסים אלה תהיה בכפוף לנוהל "התיישנות לימודים".
3. **פטור בגין לימודי משפטים שלא לשם קבלת תואר באוניברסיטה הפתוחה**
תלמיד שלמד טרם מועד התחלת לימודיו בפקולטה קורסים משפטיים באוניברסיטה הפתוחה שלא לשם קבלת תואר, יוכל להגיש בקשה לפטור בתנאים הבאים:

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ב' תואר בוגר (LL.B)

- יש להגיש את הבקשה להכרה בפטור/ים לאחר השלמת שנה א' בפקולטה ולא יאוחר מתחילת שנה ב'.
- הפטור יהיה בהיקף של 25% מסך שעות הקורסים המשפטיים שנלמדו, שהציון הסופי בהם עומד על 85 ומעלה, ולא יעלה על 8 ש"ס לכל היותר.
- הפטור יוזן ללא ציון על חשבון קורסי בחירה (מסגרת 512). התלמיד רשאי לבקש פטור של 4 ש"ס מתוך היקף הפטור הכולל על חשבון קורסי יסוד של שנה ב' או שנים ג'-ד' (מסגרות 292/392 בהתאמה), וזאת בהנחה שהשלים קורס דומה לזה שנלמד באוניברסיטה הפתוחה באחת מהמסגרות האמורות בהיקף של 4 ש"ס.
- ההכרה בקורסים אלה תהיה בכפוף לנוהל "התיישנות לימודים".
- הפטור יוזן למערכת בתחילת שנה ב'. לאחר הדיווח במערכת תלמידים לא ניתן יהיה לשנות את הרכב הפטור.

4. פטור בגין לימודי העשרה באוניברסיטה (מסגרת 555)

תלמיד יכול ללמוד עד 4 ש"ס קורסי העשרה מחוץ לפקולטה, בנוסף לקורסים הנלמדים במסגרת תכנית "כלים שלובים". במסגרת שעות אלו נכללות עד 4 ש"ס בגין לימודי שפה זרה. האמור לעיל כפוף לכך שהתלמיד אינו זכאי לפטור בגין לימודים אחרים (תואר קודם, לימודים קודמים מחוץ לאוניברסיטה, לימודים בחוג נוסף). הרישום לקורסים אלה מתבצע בחוגים השונים, באמצעות [טופס הנמצא באתר הפקולטה](#). הקורסים מוצגים ברשימת הלימודים אך אינם משתקללים בממוצע הציונים לתואר במשפטים.

5. פטור בגין לימודים בחוג נוסף במקביל

תלמידים הלומדים במקביל בחוג נוסף זכאים לפטור של עד 15 ש"ס. הפטור מחולק ל-4 ש"ס ממסגרת קורסי העשרה (555) ו-11 ש"ס ממסגרת קורסי הבחירה (512). **הפטור יוזן לתלמיד במהלך שנה ד' לאחר השלמת 48 ש"ס לפחות בחוג הנוסף (קורסים עם ציון חיובי)**. עם הזנת הפטור, התלמיד יחויב בתשלום עבור שעות הפטור (במסגרת תשלום שכר הלימוד המלא לתואר).

6. פטור בגין לימודי חטיבה מורחבת

תלמידים הלומדים במקביל בחטיבה מורחבת של חוג אחר והשלימו לפחות 10 ש"ס בלימודי החטיבה, רשאים לבקש פטור של 4 ש"ס מקורסי העשרה. עם השלמת החטיבה הם יהיו זכאים לקבל פטור מ-4 ש"ס נוספים על חשבון קורסי בחירה. עם הזנת הפטור (סה"כ 8 ש"ס), התלמיד יחויב בתשלום עבור שעות הפטור (במסגרת תשלום שכר הלימוד המלא לתואר).

7. פטור לתלמידי תכנית המצטיינים הרב-תחומית ע"ש לאוטמן

תלמידים הלומדים תואר בוגר במשפטים במסגרת תכנית המצטיינים הרב-תחומית ע"ש לאוטמן, זכאים לבקש פטור של עד 15 ש"ס מקורסי הבחירה (מהם 4 ש"ס ממסגרת קורסי העשרה (555)) ובלבד שהם בעלי תואר נוסף או למדו במקביל בחוג נוסף באוניברסיטה בהיקף של 48 ש"ס לפחות.

ב. הכרה בגין לימודים במסגרת חילופי סטודנטים

1. חילופי סטודנטים בחו"ל בתכניות המוצעות על-ידי הפקולטה למשפטים

תלמיד שהשתתף בתכנית חילופי סטודנטים המוצעת על ידי הפקולטה למשפטים, יהיה זכאי להכרה של 10 עד 12 ש"ס על חשבון קורסי בחירה וזאת על-סמך קורסים אקדמיים משפטיים בלבד. תלמיד שנה ד', שהשתתף בחילופי סטודנטים בסמסטר האחרון ללימודיו, חייב ללמוד 12 ש"ס. יש לאשר את הקורסים במזכירות טרם הנסיעה. מיד עם חזרתו מתכנית החילופין בחו"ל יגיש התלמיד את גיליון הציונים המקורי של המוסד בו למד. מובהר בזאת, שציוני קורסים שנלמדו בחו"ל אינם משוקללים לממוצע. לא יוכרו קורסים שבהם הציון הניתן הוא עובר/נכשל, אלא באישור הממונה.

2. חילופי סטודנטים בחו"ל בתכניות המוצעות על ידי האוניברסיטה

תלמיד שהשתתף בתכניות חילופי סטודנטים המוצעות על ידי האוניברסיטה (כגון האוניברסיטה הבינלאומית בעיר ונציה) במסגרת לימודיו בפקולטה יהיה זכאי להכרה של עד 4 ש"ס ממכסת קורסי העשרה. הכרה בשעות אלה תינתן בתנאי שהתלמיד לא קיבל פטור בגין לימודי העשרה אחרים. הממונה רשאי לאשר 2 ש"ס נוספים עבור קורסים משפטיים שנלמדו במסגרת החילופין. על התלמיד להגיש את הסילבוס לאישור במזכירות הפקולטה טרם הנסיעה.

3. לא תאושר השתתפות בשתי תכניות חילופי סטודנטים.

4. לא ניתן ללמוד קורסים בפקולטה במהלך סמסטר הלימוד בחו"ל.

16. פרויקטים מיוחדים – עבודות מחקר, כתבי עת, משפט מבוים

א. עבודת מחקר

1. תלמיד שהגיע להישגים גבוהים בלימודיו רשאי לכתוב עבודת מחקר ללא השתתפות בקורס, בהיקף של עד 4 ש"ס, באישור מראש של הממונה. יש להעביר למזכירות השנתון בקשה הכוללת את נושא העבודה, שפת העבודה (עברית/אנגלית), הסכמת מרצה מסגל הפקולטה להנחייה, היקף העבודה ומועד להגשתה. עבודה זו תזכה את התלמיד בהכרה של עד 4 ש"ס, לפי החלטת הממונה, על חשבון קורסי בחירה. ציון העבודה ייכלל בממוצע הציונים של אותה שנת לימוד בה אמורה העבודה להיות מוגשת.
2. ניתן לקבל הכרה בעבודה כאמור רק פעם אחת במסגרת הלימודים לקראת התואר בוגר.
3. עבודת המחקר תקבל ציון מספרי שיצוין בגיליון הציונים של התלמיד לצורך שיקול הממונה.
4. תלמיד המעוניין לקבל הכרה בגין עבודת מחקר ובנוסף הכרה בגין פרסום מאמר יוכל לקבל, בתנאי שנושא עבודת המחקר יהיה שונה במובהק מנושא המאמר, בכפוף להמלצת מרצה הבקיא בתחום ובאישור הממונה.

ב. פרסום מאמר

1. תלמיד הלימוד לקראת תואר בוגר, אשר מאמר מפרי עטו אושר לפרסום בכתב-עת של הפקולטה למשפטים או בכתב-עת איכותי אחר, יזכה להכרה של עד 4 ש"ס ממכסת קורסי הבחירה, בכפוף להמלצת מרצה הבקיא בתחום ובאישור הממונה.
2. לא יינתן פטור ולא תהיה הכרה בשעות בגין פרסום עבודת מחקר או עבודה אחרת שהתלמיד הגיש במסגרת תכנית הלימודים הרגילה.
3. ניתן לקבל הכרה בגין פרסום מאמר כאמור רק פעם אחת במסגרת הלימודים לקראת התואר בוגר.
4. פרסום המאמר יצוין בגיליון הציונים של התלמיד עם ציון "השתתף ומילא חובותיו".
5. תלמיד המעוניין לקבל הכרה בגין פרסום מאמר ובנוסף הכרה בגין עבודת מחקר יוכל לקבל, בתנאי שנושא המאמר יהיה שונה במובהק מנושא עבודת המחקר, בכפוף להמלצת מרצה הבקיא בתחום ובאישור הממונה.

ג. כתבי עת משפטיים

תלמיד המכהן במשך שנה כחבר מערכת באחד מכתבי-העת בפקולטה זכאי להכרה של 4 ש"ס מקורסי הבחירה. עורך באחד מכתבי-העת של הפקולטה, אשר קיבל בעבר 4 ש"ס בגין חברות במערכת, זכאי להכרה של 4 ש"ס נוספים מקורסי הבחירה. מילוי תפקיד עורך או חבר מערכת באחד מכתבי-העת בפקולטה יצוין בגיליון הציונים של התלמיד עם ציון "השתתף ומילא חובותיו". לא יקבל תלמיד הכרה כפולה על השתתפות כחבר מערכת בשני כתבי-עת.

ד. משפטים מבוימים

השתתפות באחד המשפטים המבוימים שלהלן תזכה את הסטודנט בהכרה של 4 או 6 ש"ס מקורסי בחירה. ההשתתפות במשפט מבוימים תצוין בגיליון הציונים של התלמיד עם ציון לשקלול. המשפטים המבוימים שמתקיימים באנגלית ייחשבו כמילוי קורס אחד מתוך חובת קורסי האנגלית. לא ניתן להמיר ציון ספרתי בקורס זה לציון "עובר/נכשל". לא ניתן להשתתף ביותר ממשפט מבוימים אחד במהלך התואר. השתתפות במשפט מבוימים תוכר כממלאת אחר חובת התנסות בכתיבה אקדמית (פרוסמינר).

1. המשפט המבויים השנתי (4 ש"ס)

המשפט המבויים השנתי עוסק מדי שנה בסוגיה משפטית שונה. ההשתתפות במשפט המבוימים תצוין בגיליון הציונים של התלמיד עם ציון לשקלול.

2. תחרות ארצית במשפט הומניטרי בינלאומי (הצלב האדום הבינלאומי – ICRC) (4 ש"ס)

במסגרת התחרות הארצית התלמידים מתנסים ביישום המשפט הבינלאומי ההומניטרי. אם הסטודנטים הצליחו להעפיל לתחרות הבינלאומית במשפט הומניטרי בינלאומי, ההשתתפות בתחרות זו תזכה את הסטודנטים בהכרה של 2 ש"ס נוספים מקורסי הבחירה עם ציון "השתתף ומילא חובותיו".

3. תחרות במשפט בינלאומי על שם Jessup (6 ש"ס)

במסגרת התחרות הארצית לוקחים הסטודנטים חלק בייצוג בהליכים בדוים בפני בית הדין הבינלאומי לצדק בהאג. אם הסטודנטים הצליחו להעפיל לתחרות הבינלאומית השתתפות בתחרות זו תזכה את הסטודנטים בהכרה של 2 ש"ס נוספים מקורסי הבחירה עם ציון "השתתף ומילא חובותיו".

4. משפט מבויים היסטורי – וינה (4 ש"ס)

המשפט המבויים עוסק באירוע היסטורי, ומתנהל לכאורה בבית דין יהודי באירופה בעת החדשה המוקדמת על פי המשפט התקף באותה עת. התכנית מתקיימת בחלקה באוניברסיטת תל אביב, ובחלקה במכון להיסטוריה של המשפט (Institut für Rechts und Verfassungsgeschichte) באוניברסיטת וינה, אוסטריה, בהשתתפות סטודנטים משתי האוניברסיטאות.

ה. תכנית האוריינטציה - חונכי משפט

תלמיד ששימש כחונך משפט במסגרת תכנית האוריינטציה זכאי להכרה של 2 ש"ס ממכסת קורסי הבחירה. מילוי תפקיד זה יצוין בגיליון הציונים של התלמיד בציון "השתתף ומילא חובותיו". תלמיד ששימש כרכז במסגרת תכנית האוריינטציה יוכל להגיש בקשה לוועדת הוראה להכרה של 2 ש"ס נוספים ממכסת קורסי הבחירה.

ו. תיתכנה מסגרות נוספות של פעילויות ותכניות. פעילויות נוספות אלה אינן מתקיימות באופן סדיר מדי שנה. מידע אודותיהן, והקרדיט שהפקולטה תקנה בגין השתתפות בהן, יפורסם בהודעה נפרדת.

ז. הכרה מירבית בפרוייקטים מיוחדים

סך כל שעות ההכרה בפרוייקטים מיוחדים אותן ניתן לקבל לא יעלה על 10 ש"ס מתוך 141 ש"ס לתואר (כולל תכנית כלים שלובים).

17. קורסים משלבי עשייה

בפקולטה ניתנים מספר קורסים אקדמיים המשלבים עבודה מעשית. הקורסים מוצעים ע"י יחידות מפרקליטות המדינה והסניגוריה הציבורית. **כל תלמיד יוכל להשתתף בקורס אחד בלבד מבין הקורסים הללו במהלך התואר.** תלמיד המשתתף בקורס משלב עשייה של הפרקליטות או הסניגוריה, רשאי להשתתף בקליניקה או ללמוד קורס התנסותי באנגלית. קורסים אלה נלמדים על חשבון קורסי הבחירה. לגבי קורסים התנסותיים באנגלית (סיומת 55) - ראו [סעיף 102](#).

18. תעודת הצטיינות

מדי שנה מוענקות תעודות הצטיינות לתלמידים בעלי הישגים ראויים לציון:

א. תעודות הצטיינות מטעם הרקטור יוענקו לשני תלמידים מן הפקולטה אשר הישגיהם מעולים.

ב. תעודות הצטיינות מטעם הדקאן מוענקות מדי שנה לתלמידים מצטיינים. תעודות ההצטיינות מוענקות על הישגי השנה החולפת (שנים א' עד ג'), המוערכים יחסית לרמת ההישגים של תלמידי הפקולטה באותה שנה.

1. הצטיינות תוענק ל-10% מהתלמידים בכל מחזור, אשר ציוניהם הגבוהים ביותר. מספרי התלמידים מהם ייגזרו ה-10% יהיו לפי תלמידי השנתון הפעילים ביום האחרון לסמסטר ב'.

2. הצטיינות בשנה א' תיקבע לכל מסלול בנפרד. יכללו רק תלמידים אשר השלימו את כל חובות שנה א' (בלימוד או פטור).

ג. חישוב ההישגים יתייחס אך ורק לציונים אשר יתקבלו במזכירות עד 31 בדצמבר 2023 ובלבד שמשקל הקורסים, בגינם קיבל התלמיד ציון ספרתי (60-100) עד מועד זה, לא יפחת מ-32 ש"ס. בממוצע הציונים ייכללו קורסים, סמינר או עבודת מחקר בגינם ניתן לתלמיד ציון ספרתי בין 0 ל-100, ובתנאי שממוצע ציוניהם אינו נופל מ-85. תשומת לב התלמידים מופנית לתנאי הסף האלו להצטיינות בבואם להירשם לקורסים. **למען הסר ספק, בחישוב הממוצע לא ישוקללו קורסים שנלמדו מחוץ לפקולטה, ובכלל זה קורסים שנלמדו באוניברסיטה בחו"ל במסגרת חילופי סטודנטים, וקורסים עליהם ניתן פטור.**

ד. לא תידון מועמדות לתעודת הצטיינות של מי שעניינו אמור להגיע לדיון לפני רשויות השיפוט או מי שהורשע בדין משמעתי בעבירה שיש בה חוסר יושרה אקדמית.

19. מסלול מואץ – לימודי תואר בוגר ומוסמך במקביל

תכנית הלימודים במסלול המואץ מיועדת לתלמידים בעלי הישגים גבוהים בלימודיהם ומאפשרת למשתתפים בה להתחיל את לימודי התואר השני במקביל לשנה הרביעית של התואר הראשון. ניתן להגיש מועמדות לתכנית משנה ב', בטופס ההרשמה [כאן](#).

i. תנאי קבלה

לתכנית יוכלו להתקבל תלמידים המקיימים את התנאים הבאים:

- א. ממוצע ציוניהם בלימודי המשפטים הוא 81 לפחות. **בחישוב הממוצע לא יובאו בחשבון ציוני התלמיד בקורסים מחוץ לפקולטה.**
- ב. תלמיד הלומד תואר נוסף במקביל ללימודי התואר הראשון בשפטים ורשאי באישור הממונה לסיים את לימודי התואר בוגר במשפטים בשלוש שנים וחצי, יוכל להגיש מועמדות למסלול המואץ, ובלבד שיצטרך להשלים בסמסטר האחרון בשנה ד' ללימודיו 10 ש"ס לכל היותר.
- ג. תלמיד אשר התקבל למסלול המואץ, ושמוצע ציוניו בתואר בוגר במשפטים ירד מ-80, לא יהא רשאי להמשיך ללמוד במסלול זה.

א. מסלול הלימודים בתואר בוגר:

1. תלמיד שהתקבל למסלול המואץ כבר בשנה ב' לא ילמד בשנה ב' יותר מ-42 ש"ס.
2. תלמיד שהתקבל למסלול המואץ חייב להשלים את לימודיו לתואר בוגר במשפטים בתוך 7 סמסטרס, כלומר לא יאוחר מסוף סמסטר א' בשנה הרביעית ללימודיו.
3. תלמיד שהתקבל למסלול המואץ ילמד בסמסטר א' בשנה הרביעית ללימודיו לכל היותר 10 ש"ס מהשעות לתואר בוגר. הממונה רשאי לאשר חריגה מהמגבלות על מכסת הלימודים לתואר ולכל שנת לימודים במקרים יוצאי דופן.
4. תלמיד המסלול המואץ נדרש להשתתף בסדנה אחת לפחות במסגרת לימודיו לתואר בוגר. הסדנה תזכה את התלמיד ב- 3 ש"ס על חשבון קורסי הבחירה.
5. תלמיד המסלול המואץ אשר ירצה ללמוד במסלול עם תזה, חייב ללמוד קורס יעודי אחד נוסף במסגרת המרכז ע"ש צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים, בשנה השלישית ללימודיו בפקולטה.
6. תלמיד המסלול המואץ רשאי להעביר עד 4 ש"ס קורסים עודפים מקורסי התואר בוגר לתואר מוסמך, על חשבון קורסי בחירה של התואר המוסמך, ובלבד שקורסים אלו הם קורסים שהוצעו ע"י הפקולטה במסגרת המרכז ע"ש צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים (קורסים ייעודיים, קורסים מרוכזים של מרצים אורחים, וסדנאות).

ב. מועד הענקת אישור התמחות וזכאות לתואר בוגר

תלמידי המסלול המואץ העיוני יהיו זכאים לקבל אישור להתמחות ואישור על זכאות לתואר בוגר לאחר סיום שלוש וחצי שנות לימוד ועמידה בדרישות הרגילות של תואר בוגר. תלמידי המסלול המואץ המחקרי יהיו זכאים לקבל אישור להתמחות ואישור על זכאות לתואר בוגר בתום שנת לימודיהם הרביעית בפקולטה (לקראת מועד ספטמבר). תלמיד אשר יפרוש מן התכנית לפני סיומה יהא זכאי לקבל אישור על זכאות לתואר בוגר לאחר סיום שלוש וחצי שנות לימוד ועמידה בדרישות הרגילות של התואר בוגר.

ג. מועד הקבלה לתואר מוסמך

תלמידי המסלול המואץ צריכים להירשם ולהתקבל לתואר השני במהלך הסמסטר השני של השנה השלישית ללימודיהם. יש לבצע רישום מקוון באתר האוניברסיטה. במועד זה יתבקשו גם להגדיר את מסלול הלימודים המבוקש על ידם- מחקרי או עיוני. התלמיד יחשב במעמד "לא מן המניין", עד תום סמסטר א', מועד בו ישלים את חובותיו לתואר הבוגר כנדרש.

ד. מועד הענקת התואר המוסמך

בשל דרישות המל"ג, לא ניתן לקבל תעודת בוגר ותעודת מוסמך באותה שנת לימודים אקדמית. לפיכך, תלמידים הלומדים במסלול המואץ יקבלו את תעודת המוסמך רק בשנה האקדמית העוקבת לקבלת תעודת הבוגר.

ה. שכר לימוד

שכר הלימוד בו יחויב תלמיד במסלול המואץ: 350% בגין לימודי התואר הבוגר, 200% בגין לימודי התואר המוסמך, על פי תקנות שכר הלימוד.

20. אישור התמחות

- א. תלמיד יהא זכאי לקבל אישור התמחות לצורך הצגתו בפני לשכת עורכי-הדין אם השלים את חוק לימודיו לתואר בוגר בפקולטה.
- ב. אישור יינתן גם למי שהשלים את חובות השמיעה וחסרים לו ציונים בשני קורסים.
- ג. תלמיד אשר סיים את חובותיו לתואר וזכאי לקבל אישור התמחות, לא יוכל להירשם לקורסים נוספים.

21. זכאות לתואר

- א. התואר "בוגר אוניברסיטה במשפטים" (LL.B.) יוענק לתלמידים שסיימו לימודיהם, לאחר קבלת ציונים חיוביים בקורסים השונים, ושמילאו אחר כל חובותיהם על פי תקנון האוניברסיטה.
- ב. תלמיד שסיים את כל חובותיו לתואר יכול להגיש בקשה לאישור זכאות לתואר. האישור אינו ניתן אוטומטית אלא בעקבות פניית התלמיד. בקשה לאישור זכאות לתואר יש להגיש דרך "מידע אישי לתלמיד" - טופס סיום לימודים". הבקשה תוגש רק לאחר קבלת ציון בעבודה/בחינה האחרונה, ולאחר שהתלמיד בדק שכל הציונים הוזנו כהלכה ושכל פרטיו האישיים (שם, כתובת) מעודכנים. בהגשת הבקשה יש משום הצהרה על נכונות רשומת הלימודים. לא ניתן לשפר ציון לאחר שקלול ציון הגמר וקבלת אישור הזכאות לתואר. מועד הזכאות לתואר הוא היום שבו השלים התלמיד את חובותו האחרונה לתואר (תאריך הבחינה האחרונה או תאריך הגשת העבודה האחרונה, האחרון מביניהם). תעודת הבוגר תוענק בטקס חלוקת התעודות הקרוב למועד סיום לימודיו ובתנאי שהשלים את כל ההליכים עד 3 חודשים לפני מועד הטקס.
- ג. התואר "בוגר אוניברסיטה במשפטים בהצטיינות" (LL.B.) יוענק לתלמידים שסיימו לימודיהם בציון סופי משוקלל 85 ומעלה, ובלבד שהם נמנים עם 15% מן התלמידים אשר ציוניהם הגבוהים ביותר באותו מחזור.
- ד. התואר "בוגר אוניברסיטה במשפטים בהצטיינות יתרה" (LL.B.) יוענק לתלמידים שסיימו לימודיהם כאמור בציון סופי משוקלל של 95 ומעלה.

22. לימודים במקביל בפקולטה אחרת

הפקולטה מאפשרת לתלמידי התואר בוגר במשפטים לשלב לימודים עם כל חוג דו-חוגי אחר באוניברסיטת תל-אביב ("לימודים לאחר תואר"), החל בשנה א', בכפוף לאישור ועדת ההוראה של החוג האחר. השיבוץ למסלול הלימוד בפקולטה למשפטים ייעשה ללא קשר לתכנית הלימודים בחוג הנוסף. תלמידי המסלול המשולב משפטים ומדעי המחשב מתבקשים לעיין גם [בסעיף 23](#).

א. משך הלימודים:

משך הלימודים לתואר בוגר במשפטים של תלמידים המשלבים לימודי חוג נוסף, למעט חשבונאות, הוא ארבע שנים (שמונה סמסטרים). משך הלימודים במסלול משפטים וחשבונאות הוא שלוש וחצי שנים (שבעה סמסטרים). תלמידים מצטיינים במיוחד מבין התלמידים המשלבים לימודי חוג נוסף יוכלו לסיים את לימודי התואר בוגר במשפטים בתוך שלוש שנים וחצי (7 סמסטרים).

ב. פטורים:

הפטורים להם זכאים תלמידים המשלבים לימודי תואר נוסף מפורטים [בסעיף 15](#) לעיל. לשם ניצול מלא של הפטור, המלצת הפקולטה לסטודנטים משלבים, היא ללמוד לא יותר מ- 37 ש"ס בשנה ב' ולא יותר מ- 34 ש"ס בשנה ג'.

ג. מגבלות ודרישות לתלמידים המשלבים חוג נוסף במקביל:

1. תלמידים אשר החוג הנוסף שהם משלבים הוא חשבונאות, ניהול או כלכלה חייבים ללמוד בשנה ב' קורס ייעודי ב"משפט וכלכלה", וזאת בנוסף לשני הקורסים שהם נדרשים ללמוד במסגרת קורסי תיאוריה משפטית (מסגרת 294) (סה"כ 6 ש"ס).

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ב' תואר בוגר (LL.B)

2. תלמידי התכנית "משפטים ורוח" (שילוב עם היסטוריה, פילוסופיה, ספרות, תרבות עברית, מזרח אסיה ושאר החוגים בפקולטה למדעי הרוח) חייבים ללמוד קורס ליבה ייחודי בכל שנה. יש להתעדכן ברשימת הקורסים באתר הפקולטה.
3. תלמידים המשלבים חוג נוסף אינם רשאים ללמוד אשכול בחירה וקורסי העשרה הנלמדים מחוץ לפקולטה.
4. תלמידים המשלבים חוג נוסף חייבים להקפיד שלא תהיה חפיפה בשעות השיעורים או הבחינות עם החוג הנוסף.
5. הרישום ללימודים במקביל ייעשה דרך אגף רישום ומינהל תלמידים ועל-פי נהלי האוניברסיטה. שכר הלימוד ייקבע על-פי תקנות האוניברסיטה.
6. עם סיום הלימודים בפקולטה למשפטים ובחוג הנוסף, תוענק למסיימי התכנית המשלבת לימודי משפטים ולימודי חוג נוסף תעודת "בוגר אוניברסיטה במשפטים" (LL.B.) ותעודה על "לימודים בחוג לאחר תואר" בחוג אחד מתוך תכנית דו-חוגית לתואר בוגר.
7. תלמיד שלא ישלים לימודיו בחוג הנוסף יוכל לבקש הכרה עבור הקורסים שלמד בהיקף של 4 ש"ס מקורסי העשרה (סעיף 15 א(4) לתקנון).
- ד. אישור זכאות על "לימודים בחוג לאחר תואר" יינתן רק לאחר קבלת אישור זכאות בלימודי משפטים.

ממוצע ציוניו של תלמיד המשלב לימודי חוג נוסף ייבדק בתום כל שנת לימודים. אם ממוצע הציונים בפקולטה למשפטים יהיה נמוך מ-77 בסוף שנה א' ונמוך מ-80 בסוף שנה ב', לא יורשה הסטודנט ללמוד במקביל בפקולטה למשפטים ובפקולטה אחרת באוניברסיטה. בדיקת ממוצע הציונים תכלול את מועדי א' ו-ב' בלבד.

23. תכנית למצטיינים – לימודי משפטים ומדעי המחשב

מספר מצומצם של תלמידים מצטיינים יוכלו לשלב לימודי תואר ראשון במשפטים עם תואר ראשון במדעי המחשב.

תנאי הקבלה: יש לעמוד בתנאי הקבלה של שני החוגים וכן לעבור ראיון אישי.

תכנית הלימודים: התואר הראשון במשפטים נלמד במתכונת חד-חוגית עם הקלות בשעות, והתואר במדעי המחשב נלמד במתכונת דו-חוגית.

הלימודים בתכנית נמשכים 4 שנים. התלמידים יקבלו מערכת שעות מובנית ומותאמת אישית.

כללי התכנית:

בסוף שנה א' יש לעמוד בממוצע של 77 לפחות על מנת להמשיך במסלול גם בשנה ב'.

בסוף שנה ב' יש לעמוד בממוצע של 80 לפחות על מנת להמשיך במסלול גם בשנה ג'.

תלמידי התוכנית אינם רשאים ללמוד שעות העשרה או אשכול או חטיבה בפקולטות אחרות.

תלמיד שלא ישלים את כל השעות במסלול, או שלא יעמוד ברף הציונים הנדרש במסלול, יופסקו לימודיו בתוכנית. התלמיד יוכל לבקש הכרה עבור הקורסים שלמד בהיקף של 4 ש"ס מקורסי העשרה (סעיף 15 א(4) לתקנון).

24. לימודים לתעודת הוראה באזרחות בביה"ס לחינוך

במסגרת היחידה להכשרה להוראה בביה"ס לחינוך ניתן ללמוד לקראת תעודת הוראה באזרחות במקביל ללימודי התואר בוגר במשפטים. הלימודים לקראת תעודת ההוראה הינם בהיקף של 48 ש"ס. רשאים להירשם מי שסיימו שתי שנות לימוד מלאות בתכנית הלימודים לתואר בוגר במשפטים (תלמידי שנים ג' ו-ד'), בציון ממוצע של 75 לפחות.

25. לימודים בחטיבה מורחבת

לתלמידי תואר בוגר במשפטים מוצעות חטיבות מורחבות אשר נבנו במיוחד עבורם: **חטיבה בניהול, חטיבה בכלכלה וחטיבה בפילוסופיה**. החל בשנת תשפ"ג נוספה גם **חטיבה בבינה מלאכותית ומדעי הנתונים**. הפקולטה מאפשרת, בתיאום עם החוגים הרלוונטיים, למספר מוגבל של תלמידי משפטים ללמוד בחטיבות אלה.

החטיבה מהווה חלופה לתלמידי משפטים שאינם מעוניינים ללמוד לימודים מלאים לקראת תואר נוסף, אך מעוניינים לקבל את הכלים הבסיסיים בתחום, ואף להכין עצמם ללימודי המשך בו. לימודים אלה מיועדים לתלמידים העומדים בתנאי הקבלה של החוגים הנ"ל.

את תכנית הלימודים המחייבת בכל חטיבה ניתן לבדוק בידיעון ובחוג הרלוונטי. אם יש סתירה בין המופיע בידיעון משפטים לחוג הרלוונטי, התכנית שמופיעה בחוג היא הקובעת.

א. הצטרפות לחטיבה – תלמידי שנה א' או ב' העומדים בדרישות הקבלה והמעוניינים ללמוד במסגרת החטיבות ניהול, כלכלה או פילוסופיה, יגישו בקשה למזכירות הפקולטה למשפטים עד סוף חודש אוגוסט. לחטיבה בבינה מלאכותית ומדעי הנתונים יש לפעול בהתאם לקול קורא שיתפרסם. לאחר מיון הבקשות תימסרנה הודעות הקבלה.

ב. הרישום לקורסים בחטיבה יבוצע על ידי התלמיד בחוג הרלוונטי ועל פי הכללים של אותו חוג.

ג. גיליון הציונים – ציוני התלמיד ירוכזו ברשומת הלימודים תחת הכותרת: לימודי חטיבה מורחבת בניהול/ בפילוסופיה/ בכלכלה/ בבינה מלאכותית ומדעי הנתונים (אין איזכור של החטיבה באישור הבוגר).

ד. חישוב הציון לתואר – משקל הציון הממוצע במשפטים 80% ומשקל הציון הממוצע בחטיבה 20%.

ה. פטורים – תלמידים שהשלימו לפחות 10 ש"ס בלימודי החטיבה, זכאים לפטור של 4 ש"ס מקורסי העשרה. עם השלמת החטיבה במלואה הם יהיו זכאים לקבל פטור מ-4 ש"ס נוספות על חשבון קורסי בחירה. **סך הפטור – 8 ש"ס**.

26. אשכולות בחירה - קורסים בהיקף 16 ש"ס בתחום דעת לבחירה

א. כללי

- ניתן ללמוד אשכול בחירה החל בשנה ב' ללימודים.
- תלמידים משלבים אינם רשאים ללמוד אשכול בחירה.
- פירוט הקורסים המוצעים בכל אשכול בחירה מפורט באתר הפקולטה.
- השתתפות בלימוד אשכול בחירה תצוין בגיליון הציונים כ"קורסים בתחום", אך לא בתעודת הבוגר.
- למען הסר ספק, תלמידים שלומדים אשכול בחירה אינם יכולים בנוסף ללמוד קורסי העשרה, כמצוין [בסעיף 15 א\(4\)](#).
- תלמיד הזכאי לפטור ממסגרת העשרה ומעוניין ללמוד אשכול בחירה, יצטרך לוותר על הפטור.
- תלמידים שלא השלימו את האשכול יצטרכו להשלים את השעות לתואר מקורסי משפטים הנלמדים בפקולטה למעט ארבע שעות העשרה.

ב. אשכולות בחירה בתחומים: פילוסופיה, היסטוריה, יהדות, כלכלה, לימודי סביבה ומדע המדינה

כל אשכול בחירה יכלול 16 ש"ס שיילמדו ב-6 קורסים לכל הפחות, לפי המבנה הבא:

- 10 ש"ס קורסים מחוץ לפקולטה שיילמדו במסגרת 3 קורסים לפחות, באשכול הנבחר. הציונים בקורסים אלה לא ישוקללו לממוצע התואר. הקורסים מחוץ לפקולטה נלמדים באחד מהחוגים ובתי הספר הבאים:

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ב' תואר בוגר (LL.B)

היסטוריה, פילוסופיה, יהדות, כלכלה, לימודי סביבה ומדע המדינה. פירוט הקורסים שניתן לקחת במסגרת האשכולות מופיע בידיעון של החוג הרלוונטי, תחת "חטיבות".

- 6 ש"ס קורסים בפקולטה המוגדרים כקורסי האשכול בידיעון, שיילמדו במסגרת 2 קורסים לפחות. ציוני הקורסים הללו ישוקללו לתואר, כדין כל קורס אשר נלמד בפקולטה.

ג. אשכול בחירה ביזמות

תלמידי האשכול חייבים להשלים 16 ש"ס לפי הפירוט הבא:

- 4 ש"ס בקורסי חובה ביזמות: יסודות היזמות והניהול (2 ש"ס) וכלים ושיטות ביזמות (2 ש"ס).
- קורס בחירה בהיקף 2 ש"ס לפחות מתוך רשימת קורסי הבחירה ביזמות, המפורסמים באתר מרכז היזמות.
- 8 ש"ס מתוך הקורסים שניתנים על ידי הפקולטה, למשל הקורס "יזמות וחדשנות בעולם המשפט".
- קורס נוסף בהיקף 2 ש"ס מהפקולטה או מרשימת קורסי הבחירה ביזמות המפורסמים באתר מרכז היזמות.

ד. אשכול בחירה במשפט וטכנולוגיה

תלמידי האשכול חייבים להשלים 16 ש"ס לפי הפירוט הבא:

- 10-6 ש"ס מתוך הקורסים שניתנים בפקולטה למשפטים ומשויכים לאשכול.
- 10-6 ש"ס מתוך רשימת הקורסים המוצעים מחוץ לפקולטה במסגרת האשכול.

ה. אשכול בחירה בבנייה מלאכותית ומדעי הנתונים

- תלמידי האשכול חייבים להשלים 16 ש"ס לפי הפירוט הבא:

ש"ס	פירוט	קורס
3	קורס בסיסי באלגברה וסטטיסטיקה	מושגי יסוד במתמטיקה למדעי הנתונים
3	תכנות בשפת פייתון	קורס תכנות בסיסי
3	היכרות עם נתונים מסוגים שונים וניהולם	קורס מדעי הנתונים 1
3	ניתוח והסקת מסקנות מנתונים, כולל נושאים בסיסיים בלימוד מכונה	קורס במדעי הנתונים 2
4	פירוט הקורסים מופיע בידיעון	קורסים משפטיים בתחום טכנולוגיה, בינה מלאכותית ומדעי הנתונים
16		סה"כ

הרישום לקורסי היסודות המתמטיים, קורס התכנות, והקורסים במדעי הנתונים הוא במרכז למדעי הנתונים. הרישום לקורסים המשפטיים הוא בפקולטה למשפטים באמצעות הבידינג.

27. תכנית "כלים שלובים"

במסגרת החובות הלימודיות לתואר הראשון נדרשים התלמידים להשתתף בקורסים מהתכנית "כלים שלובים". על תלמיד לתואר בוגר להשתתף במספר קורסים בהתאם לחוגי הלימוד שלו ובהתאם למסלול הלימודים שבחר (חד-חוגי, מורחב, דו-חוגי). הרישום לקורסי "כלים שלובים" הוא סמסטריאלי, ומתבצע דרך מערכת הבידינג של כלים שלובים, לאחר סיום הבידינג בפקולטה. מידע על הקורסים המוצעים ומועדי הרישום מפורסם באינטרנט באתר התכנית "כלים שלובים": www.core.tau.ac.il

28. מלגות לתלמידי תואר בוגר

לרשות הפקולטה עומדות לעיתים מלגות המיועדות לחלוקה לסטודנטים לתואר בוגר. המלגות מחולקות על פי החלטת ועדת המלגות הפקולטתית על בסיס הצטיינות או צורך כלכלי. המלגות לא מחולקות כל שנה. ככל שיוצעו מלגות יתפרסם קול קורא לסטודנטים באתר הפקולטה. תלמידים המעוניינים בסיוע רשאים להגיש בקשה ליחידה לסיוע כלכלי בדקאנט הסטודנטים על בסיס קריטריונים הנקבעים [בדקאנט](#).

פרק ג' – תואר מוסמך עיוני במשפטים

מוסמך אוניברסיטה במשפטים LL.M. (ללא עבודת גמר)

29. מבוא

הלימודים לקראת תואר מוסמך בפקולטה למשפטים מיועדים לאפשר לתלמידים בעלי תואר בוגר במשפטים, להמשיך בלימודים ברמה מתקדמת תוך הרחבת השכלתם המקצועית והעמקת ידיעתם המשפטית. הלימודים מתקיימים במתכונת מובנית על פני שלושה סמסטרים בתכנית חד-שנתית או ארבעה סמסטרים בתכנית דו-שנתית. לסטודנטים ניתנת אפשרות לבחור ביו שלושה מסלולי התמחויות: משפט מסחרי-אזרחי, משפט ציבורי, או משפט פלילי ומדעים פורנזיים.

בנוסף, מקיימת הפקולטה גם שתי תכניות לימוד אקדמיים לתואר מוסמך עיוני בשיתוף עם אוניברסיטאות מובילות בארצות הברית: התמחות במשפט מסחרי (בשיתוף עם אוניברסיטת ברקלי) והתמחות במשפט ציבורי (בשיתוף עם אוניברסיטת נורת'ווסטרן). וכן, תכנית אקדמית בינלאומית המיועדת לתלמידי חוץ (International LL.M.), ומתנהלת בשפה האנגלית.

המתכונת העיונית (ללא עבודת גמר) מחייבת, על פי תקנון האוניברסיטה, השלמות לפי קביעת ועדת תלמידי מחקר לשם המשך לימודים לתואר שלישי.

30. תחולת תקנון הלימודים על תלמידי התואר המוסמך העיוני

למען הסר ספק מובהר כי מכלול הוראות התקנון, ובכלל זה הנהלים בדבר נוכחות, בחינות ועבודות, הכרה בקורסי שפות, ופטורים המפורטים בתקנון זה חלות גם על תלמידי התואר המוסמך העיוני. תלמידי התואר המוסמך העיוני מתבקשים לעיין בהוראות פרק א' לעיל, ובהוראות פרקים ו'- ח' להלן, ולפעול בהתאם להן.

31. משך הלימודים

בעת ההרשמה על תלמידי התואר השני העיוני לבחור אחת משתי האפשרויות הבאות:

א. תואר שני בשנה

התואר נפרש על פני שנה אחת הבנויה משלושה סמסטרים: סתיו, אביב, קיץ. התכנית מתחילה בקורס פתיחה של שבוע לימודים מרוכז, שיתנהל לפני תחילת שנת הלימודים. קורס הקיץ הייעודי, המסיים את התואר, יתקיים בדרך כלל בשבוע הראשון של אוגוסט.

ב. תואר שני בשנתיים

התואר נפרש על פני שנתיים ומורכב מארבעה סמסטרים: סתיו, אביב, סתיו, אביב. התכנית כוללת את אותו היצע הקורסים של התכנית בת השנה אך ללא קורסי הקיץ. התכנית מרווחת יותר מבחינת עומס הלימודים במהלך הסמסטר ומאפשרת בחירה מעט נרחבת יותר בין קורסים.

נבהיר כי סטודנטים שבוחרים להשלים את התואר בשנתיים לא יוכלו לעבור לתכנית בת השנה במהלך התואר.

32. מסלולי התמחות

בתכנית מוצעים שלושה מסלולי התמחות:

- **1471 - התמחות במשפט מסחרי-אזרחי** - התמחות זו מספקת ידע תיאורטי ומעשי המסייע בהבנת היבטיה המשפטיים של פעילות עסקית מורכבת על ידי שילוב שלל היבטים משפטיים – מסחריים

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ג' תואר מוסמך עיוני במשפטים LL.M (ללא עבודת גמר)

ואזרחיים. המסלול מיועד למשפטנים המבקשים להעמיק את הכשרתם בנושאים כדוגמת המשטר התאגידי בחברות בורסאיות, פעילות שוקי ההון, התקשוריות חוזיות מורכבות, ורגולציה של שווקים.

- **1472- התמחות במשפט ציבורי** - התמחות זו נועדה לאפשר לסטודנטים להעמיק את ההבנה של מערכת היחסים המורכבת שבין הפרט למדינה, ובין גופי השלטון השונים לבין עצמם. מסלול זה מיועד למשפטנים המעוניינים להעשיר את הבנתם בתחומים כגון: זכויות אדם, משפט מנהלי, אתגרי הרגולציה המדינתית בעידן הגלובליזציה, דיני רשויות מקומיות ומשפט ציבורי-מסחרי.
- **1473- התמחות במשפט פלילי ומדעים פורנזיים** - התמחות זו מוקדשת להבנת מנגנוני המשפט הפלילי, הרציונליים שבבסיסו כמו גם לדרכי הוכחת ביצוע עבירות, ומגמות בשפיטה פלילית ובענישה. מסלול זה מיועד למשפטנים המתעניינים בסוגיות כגון: מנגנוני החקירה והתביעה, הליכי השיפוט הפליליים, אסטרטגיות לניהול משפט פלילי, מדיניות ענישה וראיות מדעיות.

• **תכניות חוץ תקציביות**

לצד התכנית בתואר השני העיוני הרגיל מציעה הפקולטה גם שלוש תכניות לימוד אקזקוטיביות לתואר מוסמך עיוני:

- **1491 התמחות במשפט מסחרי, בשיתוף עם אוניברסיטת ברקלי** – מקנה תואר מוסמך במשפטים (LL.M.): תכנית זו מיועדת לבעלי תואר בוגר במשפטים ומשלבת לימודים באוניברסיטת ברקלי בקליפורניה. לפרטים יש לעיין בחוברת של התכנית או באתר התכנית <https://law.tau.ac.il/berkeley>

- **1492 התמחות במשפט ציבורי, בשיתוף עם אוניברסיטת נורת'ווסטרן** – מקנה תואר מוסמך במשפטים (LL.M.): תכנית זו מיועדת לבעלי תואר בוגר במשפטים ומשלבת לימודים באוניברסיטת נורת'ווסטרן בשיקאגו. לפרטים יש לעיין בחוברת של התכנית או באתר התכנית <https://law.tau.ac.il/northwestern>

- **1493 תואר שני בינלאומי** (מקנה תואר מוסמך במשפטים LL.M.): תכנית זו מיועדת לתלמידים מחו"ל ומתנהלת בשפה האנגלית. לפרטים יש לעיין בחוברת של התכנית או באתר התכנית <https://en-law.tau.ac.il/Intl-LLM>

33. **תנאי הרישום והקבלה**

פירוט מפורט ומחייב של תנאי הקבלה והליכי הרישום מופיע **באתר המועמדים של המרכז למרשם.**

א. **רשאים להירשם ללימודי התואר השני העיוני רק בעלי תואר ראשון במשפטים שעומדים בדרישות הקבלה האוניברסיטאיות וכן בתנאים הבאים:**

- בעלי תואר בוגר (תואר ראשון LL.B) במשפטים ממוסד אקדמי מוכר על ידי המל"ג, אשר ממוצע ציוניהם בתואר הראשון הוא 80 לפחות.
- בעלי תואר בוגר (תואר ראשון LL.B) במשפטים ממוסד אקדמי מוכר על ידי המל"ג, שסיימו לימודיהם באוניברסיטאות בחו"ל ובלבד שמשך לימודיהם לקראת התואר הראשון היה שלוש שנים לפחות, וממוצע ציוניהם היה שווה ערך לציון 80 לפחות. מועמדים אלה יחויבו בתכנית השלמות מתוך תואר בוגר, אשר תקבע על-ידי ועדת הקבלה. ועדת הקבלה מוסמכת לפטור מחובת השלמות. עמידה בדרישה להשלמות כתנאי לקבלה ללימודים תיעשה לפני תחילת שנת הלימודים הראשונה לתואר המוסמך או במהלכה, בכפוף לאישור הוועדה. קורסי ההשלמות לא יחושבו במסגרת מכסת השעות לתואר המוסמך אלא אם תחליט הוועדה להכיר בהם, או בחלקם, במסגרת מכסת השעות.
- בעלי תואר בוגר במשפטים שאינם ממלאים אחר התנאים האמורים, אך קבלתם אושרה על-ידי ועדת הקבלה לתואר שני, בתנאים שייקבעו על-ידה.

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ג' תואר מוסמך עיוני במשפטים LL.M (ללא עבודת גמר)

- סטודנטים שלומדים לתואר בוגר במשפטים וטרם השלימו אותו רשאים להירשם ללימודי התואר השני בסמסטר המתחיל לאחר תום לימודיהם. רשאים להגיש מועמדותם מועמדים אשר סיימו את חובות השמיעה בתואר הראשון, וממוצע ציוניהם הכולל בתואר הראשון עד למועד ההגשה הוא 80 לפחות. מועמדים אלו יגישו אישור ממזכירות החוג בו הם לומדים המאשר שסיימו את חובות השמיעה, ויתקבלו ללימודי התואר השני על תנאי לפיו ציון הגמר בלימודי התואר הראשון יהא 80 לפחות.
- מסלול מואץ לתואר שני עבור סטודנטים בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב – המסלול המואץ מאפשר לתלמידים בעלי הישגים אקדמיים גבוהים להתחיל בלימודי התואר השני במהלך לימודי התואר הראשון. המסלול פתוח לתלמידי התואר הראשון בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב בלבד. תלמידים המעוניינים להתקבל למסלול המואץ לתואר ראשון ושני, מתבקשים לעיין בתקנון הלימודים לתואר ראשון ([סעיף 19](#)) וכן [בסעיף 38](#) לתקנון התואר השני.

ב. מסמכים שיש לצרף להגשת המועמדות בנוסף לערכת הרישום

- קורות חיים מעודכנים.
- שני מכתבי המלצה שלפחות אחד מהם הינו ממרצה באוניברסיטה. בוגרי אוניברסיטת תל-אביב רשאים להמציא שמות של שני ממליצים ללא צירוף המכתבים עצמם.
- אישור ממזכירות הפקולטה בה למד המועמד על מיקום בכיתה (סטודנטים שלא השלימו את כל חובותיהם בעת הרישום ימציאו אישור על מיקום בכיתה עבור שנים א'-ג'). בוגרי אוניברסיטת תל-אביב אינם נדרשים לצרף מיקום בכיתה.
- מועמדים בעלי תואר משולב LL.B. + B.A מתבקשים לצרף לערכת הרישום פירוט ציונים משני חוגי הלימוד/התארים בנפרד או אישור ממזכירות הפקולטה למשפטים על ציון משוקלל סופי/מצטבר של הקורסים שנלמדו עד מועד ההרשמה בחוג למשפטים בלבד.

ג. שיקול דעת ועדת תואר שני בקבלת מועמדים ותוקף ההחלטה

- הפקולטה למשפטים אינה מתחייבת לקבל את כל המועמדים הממלאים אחר תנאי הרישום הנקובים לעיל. מיון סופי של המועמדים ייערך על פי שיקול דעתה הבלעדי של הוועדה.
- החלטה על קבלת תלמיד ללימודי התואר השני נותרת בתוקף רק לגבי שנת הלימודים אליה מתייחסת ההחלטה.

34. משך הלימודים והפסקת/חידוש לימודים

1. לסטודנטים נתונה האפשרות לבחור בעת ההרשמה האם ברצונם ללמוד את תואר המוסמך העיוני (ללא עבודת גמר) במשך שנה (שלושה סמסטרים רצופים – סתיו, אביב, קיץ) או ארבעה סמסטרים על פני שנתיים (סתיו אביב, סתיו, אביב).
2. תלמיד במסלול של שנה אחת שיעשה הפסקת לימודים לסמסטר או יותר, יעבור למסלול לימודים של שנתיים.
3. לא ניתן לעבור ממסלול לימודים של שנתיים למסלול לימודים של שנה אחת אחרי תחילת הלימודים.
4. ועדת תואר מוסמך מוסמכת לאשר, בנסיבות חריגות ומיוחדות:
 - א. הארכת משך הלימודים בתואר בן השנתיים לתקופה שלא תעלה על שנה אחת.
 - ב. הפסקת לימודים קצובה, ובלבד שמשך הלימודים, לרבות הפסקת הלימודים, לא יעלה על 3 שנים.

35. תכנית הלימודים

- א. מכסת השעות לתואר בכל אחד מן המסלולים היא 32 ש"ס.
- ב. תלמיד יתמחה באחד משלושת מסלולי הלימוד המנויים [בסעיף 32](#) לפי בחירתו. מובהר בזאת כי הפקולטה שומרת לעצמה את שיקול הדעת שלא לפתוח מסלול לימוד שהיקף הרישום אליו יהיה נמוך מהסף שתקבע לפי שיקול דעתה.
- ג. הלימודים מתקיימים במתכונת מובנית. במהלך סמסטרי הסתיו והאביב הלימודים מרוכזים בשני ימי לימוד בשבוע: ימי שלישי אחה"צ וימי שישי בשעות הבוקר. במסלול החד-שנתי, התכנית מתחילה בקורס פתיחה של שבוע לימודים מרוכז, שיתנהל בשבוע שלפני תחילת שנת הלימודים. קורס קיץ ייעודי שמתקיים בדרך כלל בשבוע הראשון של אוגוסט מסכם את התואר.
- ד. הלימודים בימי שישי מתקיימים באופן מקוון בזום, למעט השיעור הראשון והאחרון בסמסטר של כל אחד מהקורסים הנלמדים.
- ה. רשימת הקורסים המוצעים בכל מסלול לימוד תפורסם בידיעון באתר הפקולטה. הרשימה כפופה לשינויים ולביטולים, ויש להתעדכן באתר הפקולטה.
- ו. חריגים - ועדת תואר מוסמך רשאית לאשר חריגה מהוראות סעיף זה לעניין תכנית הלימודים של תלמיד תואר מוסמך עיוני, בהתאם לשיקול דעתה.

תכנית הלימודים בתואר שני עיוני במשפטים – תואר שני בשנה

קורס כלים לעריכת דין אפקטיבית	3 ש"ס	קורס פתיחה מרוכז לפני תחילת שנת הלימודים	הקורס יעניק למשתתפים בו הצצה וטעימה לכלים אופרטיביים המשמשים את עורכי הדין בעבודתם היום יומית, בתחומי המשפט המעשי לגווניו, וכן כיוונים מעשיים לתיאוריות משפטיות. הקורס ילמד בהנחיית עורכי דין מובילים.
קורסים רוחביים חובה (משותפים לכל ההתמחויות)	5 ש"ס	שני קורסים, אחד בסמ' סתיו בהיקף 3 ש"ס ואחד בסמ' אביב בהיקף 2 ש"ס	קורסים משותפים לכל תלמידי התואר השני בנושאים מרכזיים לכל עורך דין ומשפטן.
לימודי ליבה- בהתמחות (חובה)	8 ש"ס	ארבעה קורסים של 2 ש"ס: שני קורסים בסמ' סתיו, שני קורסים בסמ' אביב	קורסי ליבה לפי מסלול התמחות.
סמינר מורחב בהתמחות	6 ש"ס	שנתי – נלמד בסמ' סתיו ואביב	סמינר מעמיק עם מיטב המרצים שבמסגרתו לסטודנטים יוכלו להתמחות בסוגיה משפטית המעניינת אותם ולהפיק עבודה מקיפה שתשרת אותם בעבודתם המשפטית ואף תהווה מקור ידע למשפטנים אחרים.
לימודי בחירה והעשרה	4 ש"ס	שני קורסים של 2 ש"ס: אחד בסמ'	לימודי הבחירה מאפשרים העשרה בנושאים שונים. במסגרת זו ניתן לבחור קורסים מההיצע הייעודי לתואר השני העיוני או לבחור מבין

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ג' תואר מוסמך עיוני במשפטים LL.M (ללא עבודת גמר)

קורסי הבחירה המוצעים בפקולטה למשפטים או קורסים בכל פקולטה אחרת באוניברסיטת תל-אביב.	סתיו ואחד בסמ' אביב		
הסמינר יציג בפני הסטודנטים את הגישות התאורטיות והמתודולוגיות המובילות בחשיבה המשפטית כיום.	סמ' אביב	3 ש"ס	סמינר במתכונת סדנה - "גישות תיאורטיות למשפט" (משותף לכל ההתמחויות)
הקורס יאפשר לסטודנטים מפגש בלתי אמצעי עם טובי השופטים של בתי המשפט המחוזיים בישראל כמו גם עם שופטים מכהנים ושופטים בדימוס של בית המשפט העליון.	קיץ 2	3 ש"ס	קורס "עושים משפט: שופטים, בתי משפט, ועורכי דין"

תכנית הלימודים בתואר שני עיוני במשפטים - תואר שני בשנתיים

קורסים משותפים לכל תלמידי התואר השני בנושאים מרכזיים לכל עורך דין ומשפטן.	הקורסים יילמדו בסמ' סתיו ואביב (חובה לקחת לפחות אחד בשנה א')	5 ש"ס	קורסים רוחביים חובה (משותפים לכל ההתמחויות)
קורסי ליבה לפי מסלול התמחות.	ארבעה קורסים של 2 ש"ס: שני קורסים בסמ' סתיו, שני קורסים בסמ' אביב	8 ש"ס	לימודי ליבה - בהתמחות (חובה)
הסמינר יציג בפני הסטודנטים את הגישות התאורטיות והמתודולוגיות המובילות בחשיבה המשפטית כיום.	יילמד בשנת הלימודים הראשונה	3 ש"ס	סמינר במתכונת סדנה "גישות תיאורטיות למשפט" (משותף לכל ההתמחויות)
לימודי הבחירה מאפשרים העשרה בנושאים שונים. במסגרת זו ניתן לבחור קורסי בחירה מההיצע הייעודי לתואר השני העיוני וכן קורסי ליבה של מסלולי התמחות אחרים. ניתן לבחור עד 4 ש"ס מבין קורסי הבחירה המוצעים ברחבי אוניברסיטת תל-אביב.	בד"כ קורסים של 2 ש"ס (5 קורסים)	עד 10 ש"ס	לימודי בחירה והעשרה
סמינר מעמיק עם מיטב המרצים שבמסגרתו הסטודנטים יוכלו להתמחות בסוגיה משפטית המעניינת אותם ולהפיק עבודה מקיפה שתשרת	שנתי - יילמד בשנת הלימודים השנייה	6 ש"ס	סמינר מורחב בהתמחות

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ג' תואר מוסמך עיוני במשפטים LL.M (ללא עבודת גמר)

אותם בעבודתם המשפטית ואף תהווה מקור ידע למשפטנים אחרים.			
---	--	--	--

36. הכרה בלימודים קודמים (פטורים)

1. **הכרה בשעות מתואר מוסמך ממוסד אחר:** ועדת תואר מוסמך רשאית להכיר, לפי שיקול דעתה, בקורסים בהיקף של עד 4 שעות סמסטריאליות בהם השתתפו התלמידים במסגרת לימודים לקראת תואר מוסמך במשפטים או תחום אחר במוסד אקדמי מוכר ע"י המל"ג וזאת בתנאים הבאים:
 - א. התלמיד לא יזוכה עבור שעות אלו כשעות לתואר בחוג הנוסף או באוניברסיטה האחרת.
 - ב. הקורסים הם ברמה אקדמית הולמת ונוגעים לתחום לימודיו של התלמיד.
 - ג. הישגיו של התלמיד בקורס היו בציון 80 לפחות.
 - ד. הקורס נלמד בחמש השנים האחרונות.
 - ה. בגין קורס שנלמד במוסד אקדמי אחר יקבל התלמיד הכרה בשעות, אך ציון הקורס לא יילקח בחשבון לצורך חישוב ממוצע הציונים לתואר.
2. **הכרה בשעות מתואר מוסמך או דוקטורט שנלמד במקביל:** ועדת תואר מוסמך רשאית להעניק פטור משעות לימוד, על פי שיקול דעתה, בהיקף של עד 4 ש"ס לתלמידים הלומדים במקביל לתואר מוסמך בפקולטה למשפטים, גם לתואר מוסמך או דוקטורט נוסף במוסד להשכלה גבוהה בישראל המוכר על ידי המל"ג.
3. **הכרה בשעות עודפות מתואר ראשון מאוניברסיטת תל אביב:** תלמידים שסיימו תואר בוגר באוניברסיטת תל אביב רשאים להעביר עד 4 ש"ס של שעות עודפות שנלמדו בחמש השנים האחרונות מהתואר הבוגר למכסת שעות התואר מוסמך, ובלבד שקורסים אלו אושרו להעברה ללימודי התואר מוסמך על ידי ועדת תואר מוסמך. כלל זה חל גם על תלמידי המסלול המואץ.
4. **הבהרה ביחס להיקף ההכרה בשעות:** סה"כ ניתן לקבל הכרה של עד 4 ש"ס עבור לימודים אקדמיים בהתאם לכללים המנויים בסעיף זה. הפטורים הינם על חשבון קורסי הבחירה בלבד.
5. **הבהרה ביחס לשכר לימוד:** הפטורים הינם "פטורים אקדמיים בלבד", וחלים עליהם תקנות שכר הלימוד של אוניברסיטת תל-אביב.

37. פרויקט מחקר

ועדת תואר מוסמך רשאית להמיר עד 4 ש"ס מן השעות אותן נדרשים התלמידים ללמוד בשיעורי בחירה או קורסי חובה רוחביים, בפרויקט מחקר מיוחד בהדרכת מנחה מבין חברי הסגל בפקולטה.

38. המסלול המואץ לתואר בוגר ומוסמך

תלמידי התואר הבוגר במסלול המואץ יוכלו להתחיל בלימודי התואר המוסמך כבר בסמסטר הקיץ שלפני שנת הלימודים הרביעית שלהם. ההכרה בלימודים אלה תותנה בהשלמת לימודי התואר הבוגר עד תום סמסטר הסתיו (סמסטר א') מיד לאחר מכן. בסוף שנה ג', על התלמידים להירשם ללימודי התואר המוסמך ברישום מקוון לאוניברסיטה. בשל דרישות המל"ג, לא ניתן לקבל תעודת בוגר ותעודת מוסמך באותה שנת לימודים אקדמית. לפיכך, תלמידים הלומדים במסלול המואץ יקבלו את תעודת המוסמך רק בשנה האקדמית העוקבת לקבלת תעודת הבוגר.

39. מעבר למסלול מחקרי (עם עבודת גמר)

התואר השני העיוני הינו תואר ללא עבודת גמר מחקרית. תלמידי המסלול העיוני המבקשים לעבור למסלול המחקרי (עם עבודת גמר) מתבקשים לעיין בפרק ד', [סעיף 2\)ב44](#) בתקנון זה, העוסק בלימודי התואר המוסמך המחקרי במשפטים.

40. סיום הלימודים וזכאות לתואר

- א. תלמידי תואר מוסמך עיוני אשר מילאו את כל חובותיהם לפי תכנית הלימודים והתקנון, יקבלו תואר "מוסמך אוניברסיטה במשפטים" (LL.M.).
- ב. ציון הגמר בתואר ישוקלל על-סמך ציוני הקורסים והסמינרים.
- ג. תלמיד שסיים את כל חובותיו לתואר יכול להגיש בקשה לאישור זכאות לתואר. האישור אינו ניתן אוטומטית אלא בעקבות פניית התלמיד. את הבקשה יש להגיש דרך אתר האינטרנט ב"מידע אישי לתלמיד, טופס סיום לימודים". הבקשה תוגש רק לאחר קבלת ציון בעבודה/בחינה האחרונה, ולאחר שהתלמיד בדק שכל הציונים הוגשו כהלכה. בהגשת הבקשה יש משום הצהרה על נכונות רשומת הלימודים. לא ניתן לשפר ציון לאחר שקלול ציון הגמר וקבלת אישור הזכאות לתואר. מועד הזכאות לתואר הוא היום שבו השלים התלמיד את חובתו האחרונה לתואר (תאריך הבחינה האחרונה, תאריך הגשת העבודה האחרונה, האחרון מביניהם). התעודה תוענק בטקס חלוקת התעודות הקרוב למועד סיום לימודיו ובתנאי שהשלים את כל ההליכים עד 3 חודשים לפני מועד הטקס, למעט תלמידי המסלול המואץ, שיקבלו את התעודה בשנה העוקבת.
- ד. תואר "מוסמך אוניברסיטה במשפטים בהצטיינות" יוענק לתלמידים שסיימו לימודיהם בציון סופי משוקלל 90 ומעלה, **ובלבד שהם נמנים עם 15% התלמידים אשר ציוניהם הגבוהים ביותר באותו מחזור**.
- ה. תואר "מוסמך אוניברסיטה במשפטים בהצטיינות יתרה" יוענק לתלמידים אשר סיימו לימודיהם כאמור בציון סופי משוקלל של 95 ומעלה.
- ו. ועדת תואר מוסמך רשאית להפסיק את לימודיו של תלמיד אשר סיים את שנת הלימודים הראשונה בממוצע נמוך מ-75.
- ז. תלמיד שממוצע ציוניו בתום הלימודים לתואר מוסמך נמוך מ-75, אינו זכאי לתואר.

פרק ד' – תואר מוסמך מחקרי במשפטים

מוסמך אוניברסיטה במשפטים LL.M. עם עבודת גמר

מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים

לימודי התואר המוסמך המחקרי במסגרת מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים בפקולטה מיועדים לאפשר לתלמידים מצטיינים בעלי תואר בוגר להמשיך בלימודים אקדמיים מחקריים ברמה מתקדמת תוך הרחבת השכלתם המקצועית והעמקת ידיעתם המשפטית. לימודי התואר המוסמך עם תיזה מיועדים להכשיר מומחים בכל תחומי המשפט.

41. מסלולי הלימוד בתואר המוסמך המחקרי

תלמידי המרכז ללימודי משפט מתקדמים ילמדו קורסים ייעודיים במסגרת תכנית לימודים גמישה שאינה מוגדרת במסלולי לימוד ייחודיים.
מסלולי הלימוד בתואר המוסמך המחקרי הם כדלהלן:

• **1433 תואר מוסמך עם עבודת גמר – מקנה תואר מוסמך במשפטים (LL.M.)**

• **1441 דיני ישראל – מקנה תואר מוסמך בדיני ישראל (M.A.)**

מיועד לבוגרי אוניברסיטה (B.A.). לתיאור התכנית ראו [סעיף 52](#) להלן.

42. המסלול המואץ לתואר בוגר ומוסמך

תלמידי תואר בוגר בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב המעוניינים להתקבל ללימודי תואר מוסמך מחקרי במסגרת המסלול המואץ לתואר בוגר ומוסמך מתבקשים לעיין [בסעיף 19](#) בפרק ב' לעיל.
תלמידי תואר בוגר אשר התקבלו למסלול הלימודים המואץ יוכלו להתחיל בלימודי התואר המוסמך כבר בסמסטר הראשון של שנת הלימודים הרביעית בתואר בוגר. ההכרה בלימודים אלה תותנה בהשלמת לימודי התואר בוגר, ובהרשמה ללימודי התואר מוסמך בהתאם להנחיות מזכירות תארים מתקדמים בפקולטה למשפטים.

43. הוראות לעניין תקנון לימודים

למען הסר ספק מובהר בזאת כי בכפוף להוראות פרק זה, מכלול הוראות התקנון, ובכלל זה הנהלים בדבר נוכחות, בחינות ועבודות והקלות המפורטים בתקנון זה חלות גם על תלמידי התואר המוסמך המחקרי. תלמידי התואר המוסמך המחקרי מתבקשים לעיין בהוראות פרק א' לעיל, ובהוראות פרקים ו' – ח' להלן, ולפעול בהתאם להן.

44. הליכי רישום

א. תכנית הלימודים לתואר מוסמך מובנית לתלמידים המתחילים את לימודיהם בסמסטר הראשון. יחד עם זאת, ניתן להתחיל את הלימודים גם בסמסטר השני.

ב. הקבלה למתכונת לימודים עם עבודת גמר מיועדת למספר מוגבל של מועמדים מצטיינים בעלי פוטנציאל מחקרי. תלמידים יתקבלו בשתי דרכים:

1. **בעת הקבלה לתואר מוסמך** – בקשות מועמדים להתקבל למתכונת הלימודים עם עבודת גמר תועברנה לוועדה היחידתית לתלמידי מחקר. השיקול העיקרי בהחלטה אם לקבל תלמידים לתואר

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ד' תואר מוסמך מחקרי במשפטים

מוסמך עם עבודת גמר יהיה יכולת מחקרית מוכחת. שיקול נוסף יהיה הסבירות כי יימצא מרצה מביין חברי הסגל הפנימי של הפקולטה, שיוכל להנחותם בתחום המבוקש.

מועמד לתואר מוסמך במתכונת הלימודים עם עבודת גמר, יצרף לערכת הרישום את הפריטים הבאים:

- א. קורות חיים.
- ב. שני מכתבי המלצה אקדמיים, המעידים על יכולת מחקרית (בוגרי אוניברסיטת תל אביב רשאים להמציא שמות של שני ממליצים אקדמיים).
- ג. אישור על מיקום בכיתה (סטודנטים שלא השלימו את כל חובותיהם בעת הרישום ימציאו אישור על מיקומם בכיתה עבור שנים א' – ג'). ללא אישור זה לא תישקל המועמדות.
- ד. עבודה סמינריונית עצמאית (ללא שותפים) שנכתבה במסגרת הלימודים לתואר הבוגר.
- ה. מכתב בקשה אישי (motivation letter) המופנה לוועדה היחידתית לתלמידי מחקר (עד עמוד).
- ו. הצהרת כוונות ביחס למחקר המוצע, באורך של 2-3 עמודים, מודפסת ברווח כפול. על הצהרת הכוונות להכיל רעיון למחקר בתחום שייבחר ע"י המועמד/ת. אין להסתפק בתיאור כללי של נושא או תחום משפטי, אלא יש להצביע על שאלת מחקר אפשרית, טיעון מרכזי ועל תרומת המחקר לתחום. ועדת תואר מוסמך מייחסת לעבודה הסמינריונית ולהצהרת הכוונות משקל רב כסימן ליכולת מחקרית, שהינה גורם מכריע בשיקולי הוועדה.

2. לאחר השלמת שנת לימודים אחת במתכונת לימודים ללא עבודת גמר.

תלמידים אשר סיימו את שנת הלימודים הראשונה במסלול העיוני של שנתיים בהצטיינות יוכלו להגיש בקשה להתקבל למסלול המחקרי. הבקשה תוגש עד 31 באוגוסט. תלמידים המבקשים לעבור למתכונת הלימודים המחקרית יתבקשו להמציא, בנוסף לחומר שהגישו בעת הרישום:

- ציונים של השנה הראשונה בתואר מוסמך.
 - הצהרת כוונות ביחס למחקר המוצע, כאמור לעיל בהנחיות הרישום למסלול הלימודים המחקרי. יש להצביע על שאלת מחקר אפשרית, טיעון מרכזי ועל תרומתו של המחקר לתחום.
 - שם של חבר סגל פנימי אשר מסכים לשמש כמנחה עבודת הגמר.
 - שמות של 2 ממליצים מהפקולטה.
- הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר תחליט בעניינם של תלמידים המבקשים לעבור מסלול. מומלץ למועמדים למסלול העיוני, השוקלים להגיש בקשה להתקבל למסלול המחקרי לאחר השלמת שנת לימודים אחת, לפנות לייעוץ לפני תחילת הלימודים לוועדה היחידתית לתלמידי מחקר.

45. תנאי רישום וקבלה

א. כללי

1. רישום ללימודי התואר השני מותנה בכך שלתלמיד/ה פטור מלימודי אנגלית ועברית על פי המפורט כאן: https://go.tau.ac.il/m.a_admissions
2. הפקולטה למשפטים אינה מתחייבת לקבל את כל המועמדים הממלאים אחר תנאי הסף הנקובים לעיל. מיון סופי של המועמדים ייערך על פי שיקול דעתה הבלעדי של הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר.
3. הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר רשאית לזמן מועמד לראיון אישי על מנת לוודא את התאמתו ללימודי התואר המוסמך המחקרי לפי שיקול דעתה.
4. החלטה על קבלת תלמידים ללימודי התואר המוסמך היא בתוקף אך ורק ביחס לסמסטר לקראתו ניתנה.
5. הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר רשאית לקבוע מכסות קבלה או להגביל את מספר המתקבלים במועד מסוים.
6. באחריות כל התלמידים לאשרר את חשבון הדואר האלקטרוני אשר נפתח עבורם ע"י האוניברסיטה ומאפשר תקשורת עם התלמידים וכניסה ל"מידע אישי לתלמיד". מידע שהועבר לכתובת המייל האוניברסיטאית ייחשב כהודעה רשמית לתלמיד.

ב. השלמות כתנאי לקבלה ללימודים

הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר רשאית, במקרים בהם תמצא לנכון על פי שיקול דעתה, לדרוש ממועמד לקבלה לתואר מוסמך מחקרי להשתתף בקורסים מתוך תכנית לימודי התואר בוגר, ולעמוד בבחינות מעבר ובמטלות נוספות של קורסים אלו. קורסים אלו לא יחשבו במסגרת מכסת השעות לתואר מוסמך אלא אם תחליט הוועדה להכיר בהם, או בחלקם, במסגרת מכסת השעות. עמידה בדרישה להשלמות כתנאי לקבלה ללימודים תיעשה לפני תחילת שנת הלימודים הראשונה לתואר מוסמך או במהלכה, בכפוף לאישור הוועדה.

ג. תנאי רישום ללימודי התואר המוסמך המחקרי

רשאי להירשם מי שעומד בלפחות אחד מתנאי הסף המפורטים להלן:

1. בעלי תואר בוגר במשפטים של מוסד אקדמי המוכר ע"י המל"ג אשר ממוצע ציוניהם הוא 80 לפחות.
2. בעלי תואר בוגר במשפטים שסיימו לימודיהם באוניברסיטאות בחו"ל, ובלבד שמשך לימודיהם לקראת התואר הבוגר היה 3 שנים לפחות, ממוצע ציוניהם שווה ערך לציון 80 לפחות, וישלימו תכנית השלמות אשר תקבע ע"י ועדת תואר מוסמך ובתנאים שייקבעו. הוועדה מוסמכת, במקרים מיוחדים, לפטור מחובת שנת ההשלמות.
3. בעלי תואר בוגר אוניברסיטה במשפטים מאוניברסיטאות בחו"ל, או משלוחה בארץ של אוניברסיטה בחו"ל אשר קיבלה היתר מהמל"ג, בתנאי ש- 80% מלימודיהם נלמדו במוסד עצמו, או במוסד אקדמי מוכר אחר, בציון 80 לפחות.
4. בעלי תואר בוגר במשפטים, שאינם ממלאים אחר התנאים האמורים בס"ק (1) – (3) לעיל, אך רישומם אושר ע"י הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר בתנאים שייקבעו על ידה. בכל מקרה של חריגה מתנאי הקבלה הקבועים בנהלי האוניברסיטה, קבלת המועמד תלויה באישור סגן הרקטור.
5. תלמידים אשר סיימו את שנת הלימודים השלישית לתואר בוגר באוניברסיטת תל אביב וממוצע ציוניהם הכולל בשנים אלו הוא 80 לפחות, רשאים להירשם ללימודי התואר מוסמך בסמסטר ב' ציוניהם הכולל בשנים אלו הוא 80 לפחות.

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ד' תואר מוסמך מחקרי במשפטים

המתחיל לאחר תום לימודיהם, ובלבד שבסמסטר א' ישלימו את כל חובות השמיעה ויגשו לכל הבחינות בכל הקורסים הנדרשים לקבלת התואר בוגר במועד א'. תלמידים אלה יתקבלו ללימודי התואר מוסמך על תנאי. קבלתם הסופית מותנית בכך שממוצע ציוניהם הכולל בלימודי התואר בוגר יהא 80 לפחות.

ד. תנאי רישום ללימודי התואר המוסמך במסלול "מוסמך בדיני ישראל"

רשאים להירשם:

- תלמידים שאינם בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה במשפטים", שהם בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" (B.A.) במדעי הרוח או תחומים גובלים, אשר ממוצע ציוניהם לתואר ראשון הוא 80 לפחות או ציון השווה בערכו לציון זה, והם בעלי השכלה תלמודית נאותה, באישור המרצה-היועץ.
- בעלי תואר בוגר שאינם ממלאים את התנאים האמורים, אך קבלתם אושרה על-ידי הוועדה לתואר מוסמך בתנאים שייקבעו על ידה בכל מקרה.

46. משך הלימודים

- א. על התלמידים שאינם מקבלים מילגה להשלים את לימודיהם, לרבות כתיבת עבודת תזה, תוך שלוש שנים לכל היותר.
- ב. על תלמידים המקבלים מילגה להשלים את לימודיהם, לרבות כתיבת עבודת תזה, תוך שנתיים לכל היותר.
- ג. בשנת הלימודים הראשונה חובה על התלמידים שאינם מקבלים מילגה להשלים מחצית מן השעות לתואר. תלמידים אלה ישלימו את כל חובות השמיעה, למעט סדנת תזה, תוך שנתיים לכל היותר. את עבודת הגמר יגישו תלמידים אלה תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודיהם.
- ד. על התלמידים המקבלים מילגה להשלים לפחות 20 ש"ס במהלך שנת המילגה הראשונה. במהלך שנת המילגה השנייה ישלים המלגאי את חובות השמיעה שלו, לרבות השתתפות בסדנת התזה ויכתוב את עבודת הגמר.

47. הפסקת לימודים וחידוש לימודים

- א. הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר מוסמכת לאשר, בשל סיבות חריגות ומיוחדות הארכת משך הלימודים לתקופה שלא תעלה על שנה אחת.
- ב. הוועדה רשאית להפסיק את לימודיו של תלמיד, אשר סיים את שנת הלימודים הראשונה במוצע נמוך מ-75, או שהצעת התזה שלו נדחתה פעמיים על ידי הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר.
- ג. תלמיד יוכל להפסיק את לימודיו בכפוף לאישור הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר, ובלבד שמשך הלימודים, לרבות הפסקת הלימודים לא יעלה על 4 שנים במסלול המחקרי.

48. מסלול הלימוד בתואר המוסמך המחקרי

- א. מטרתה העיקרית של מתכונת הלימודים עם עבודת גמר היא לאפשר לתלמידים לפתח כלים מתודולוגיים, תיאורטיים ודיסציפלינריים מתאימים ובסיס משפטי מתקדם בתחום המחקר הנבחר, והכל על מנת להכשירם לכתיבת עבודת הגמר.
- ב. עבודת הגמר צריכה להוות תרומה משמעותית למחקר האקדמי במשפטים. היא צריכה להציג שאלה מחקריות, לפתח כלים מתודולוגיים לשם התמודדות עם שאלה זו ולהציג טיעון סדור המהווה תשובה

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ד' תואר מוסמך מחקרי במשפטים

לשאלה זו. עבודת הגמר צריכה להיות במתכונת של מאמר מחקרי וכשאיפה עליה להיות ראויה לפרסום ב"עיוני משפט" או בכתב עת אקדמי דומה, משפטי או אחר. לפירוט נוסף של הדרישות מעבודת הגמר ראו [סעיף 54](#) להלן.

- ג. תכנית הלימודים של כל תלמיד צריכה להיות מותאמת באופן אישי לתחום המחקר ולנושא הספציפי של המחקר. תכנית הלימודים צריכה לקדם את התלמיד באופן מדורג אל עבר יעד זה.
- ד. לכל תלמיד ימונה מורה-יועץ מטעם הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר. התלמיד יקבל הודעה על זהות המרצה-היועץ בצמוד להודעת הקבלה. מרצה זה ילווה את התלמיד עד שזה יתקשר עם מנחה לעבודת הגמר בתום 2 סמסטרים מתחילת לימודיו. כל תלמיד מחויב להיפגש עם המרצה-היועץ לפחות אחת לסמסטר. על התלמיד לאשר את תכנית הלימודים שלו אצל המרצה-היועץ לפני כל מועד בו הוא נרשם לקורסים. התלמיד יפנה אל המרצה-היועץ בכל בקשה הכרוכה בתכנית הלימודים והדורשת אישור של הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר (כגון הכרה בלימודים קודמים או נוספים, רישום לקורסים מחוץ לפקולטה וכו').

49. הנחייה

- א. תלמידי התואר המחקרי צריכים למצוא מנחה במהלך שנת הלימודים הראשונה. תלמיד המתקשה למצוא מנחה לעבודת הגמר יפנה למרצה-היועץ שלו לשם יעוץ והכוונה.
- ב. מומלץ מאד לתלמידים להירשם כבר בשנת לימודיהם הראשונה לקורסים, ובפרט לסמינרים, של אנשי סגל שיכולים להיות מנחים פוטנציאליים של עבודת הגמר שלהם. כמו כן מומלץ לתלמידים לחזק את הכלים המתודולוגיים והתיאורטיים בהם יעשו שימוש במחקרם על-ידי לימוד קורסים מתאימים בדיסציפלינות רלוונטיות לגישתם המחקרית בפקולטות אחרות. עוד מומלץ לתלמידים להירשם לסדנה אחת לפחות.
- ג. הנחיית עבודת הגמר יכולה להתבצע רק ע"י חבר סגל בדרגת מרצה ומעלה, בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל-אביב, או על ידי אחד הפרופסורים הנספחים למרכז. תלמידים המעוניינים לצרף מנחה חיצוני שאיננו חבר סגל, רשאים להפנות בקשה מנומקת לוועדה היחידתית לתלמידי מחקר. על כל תלמיד מחקר לקבל הסכמתו של חבר סגל כאמור לשמש כמנחה בעבודת הגמר שלו עד תום השנה הראשונה ללימודיו. על התלמיד לדווח על זהות המנחה המיועד לוועדה היחידתית לתלמידי מחקר. אישור המנחה ייעשה על ידי הוועדה אשר תבחן את התאמת ההנחיה לנושא עבודת המחקר.

50. מבנה תכנית הלימודים

תכנית הלימודים בתואר המוסמך המחקרי כוללת 28 ש"ס כמפורט:

3 ש"ס	סדנת קריאה "תיאוריות במשפט"
4 ש"ס	סדנת תזה
8 ש"ס	2 סמינרים
6 ש"ס	קורסים יעודיים של מרכז צבי מיתר
2 ש"ס לפחות	קורס מרוכז באנגלית
5 ש"ס	סדנאות וקורסים אחרים ממרכז צבי מיתר

רשימת הקורסים המוצעים תפורסם באתר הפקולטה. הרשימה כפופה לשינויים ולביטולים, אשר ביחס אליהם יש להתעדכן באתר הפקולטה.

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ד' תואר מוסמך מחקרי במשפטים

- א. **סדנת קריאה** – יש להשתתף בשנת הלימודים הראשונה. התלמידים שעברו ממתכונת לימודים ללא עבודת גמר למתכונת לימודים עם עבודת גמר לאחר שנת הלימודים הראשונה, חייבים לקחת את סדנת הקריאה בשנה השנייה ללימודיהם.
- ב. **סדנת תזה** – ההשתתפות מותנית במציאת מנחה לעבודת התזה.
- ג. **המרת בחינת מעבר בסמינר** – תלמיד רשאי בקורס אחד בלבד, באישור מרצה הקורס והוועדה היחידתית לתלמידי מחקר, לבקש להמיר את בחינת המעבר בקורס בכתיבת עבודה סמינריונית ובלבד שתעמוד בקריטריונים האקדמיים הנדרשים בסמינר. במקרה זה ייחשב הקורס במסכת הסמינרים בה מחויב התלמיד.
- ד. **קורסים ייעודיים** – מרכז מיתר מציע אוסף של קורסים יעודיים המועברים בעיקרם על ידי מרצי הפקולטה. רשימת הקורסים נבנתה מתוך כוונה לספק היצע רחב בתחומי המשפט העיקריים השונים ובמתודולוגיות המחקר המשפטי השונות. הקורסים הללו יועברו בקבוצות קטנות של עד 40 תלמידים. יש ללמוד לפחות 6 ש"ס מהקורסים הייעודיים של המרכז.
נוהל הבחינות והעבודות (פרק ז') יחול על קורסים יעודיים בכפוף לשינויים המפורטים להלן:
 1. הציון בקורסים הייעודיים יכול להתבסס על מבחן מסכם או על דרכי הערכה אחרות (בחינת בית, עבודה מסכמת, ניירות עמדה וכיו"ב) על פי שיקול דעת מרצה הקורס, כפי שמפורט בתיאור הקורס בידעון.
 2. בקורס יעודי רשאי המרצה לקבוע כי תוגש עבודה במקום בחינה מסכמת לקביעת הציון הסופי בקורס לכלל תלמידי הקורס. העבודה תוגש בתוך חמישה שבועות ממועד סיום הקורס, אלא אם אישר הממונה להאריך את התקופה לפי שיקול דעתו.
 3. במתכונת הערכה שאינה מבחן מסכם רגיל, לא ייערך מועד ב' ולא תהיה אפשרות להגיש ערעור. כמו כן לא ניתן לשפר ציון בעבודה שנכתבה במקום בחינה במסגרת קורס יעודי על ידי בחינה או עבודה נוספת.
- ה. **קורס מרוכז באנגלית** – יש להשתתף לפחות בקורס מרוכז אחד באנגלית, המועבר ע"י המורים האורחים מחו"ל, בהיקף של לפחות 2 ש"ס.
 - ו. **קורסים מתואר בוגר או מוסמך עיוני** – המרצה-היועץ, באישור הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר, יהיה רשאי, במקרים מיוחדים, על פי שיקול דעתו, לאפשר לתלמידי המסלול המחקרי לכלול בתכנית הלימודים שלהם קורסים של התואר הבוגר או של התואר המוסמך העיוני.
 - ז. **פרויקט מחקר** – המרצה-היועץ, באישור הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר, יהיה רשאי להמיר עד 4 ש"ס מן השעות אותן נדרש התלמיד בשיעורי בחירה וסמינרים, בפרויקט מחקר מיוחד בהדרכת מנחה מבין חברי הסגל.
 - ח. **חבר/עורך כתב עת** – תלמיד המכהן במשך שנה כחבר/עורך מערכת באחד מכתבי-העת בפקולטה זכאי להכרה של 2 ש"ס על חשבון קורסי הבחירה. עורך שקיבל קרדיט כחבר מערכת, לא יוכל לקבל קרדיט כפול.
 - ט. **דו"ח התקדמות** – מתום השנה הראשונה ללימודים, ובתום כל שנה, יגישו התלמידים דו"ח התקדמות מתום על ידי מנחה עבודת הגמר.
 - י. **פרס צגלה** – מומלץ לתלמידי המרכז אשר מאמר שלהם התקבל לפרסום להגיש מועמדות [לפרס צגלה](#) [למאמר המצטיין](#) של תלמידים למשפטים.

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ד' תואר מוסמך מחקרי במשפטים

51. פטורים (הכרה בלימודים קודמים)

א. הכרה בשעות מתואר מוסמך ממוסד אחר

ועדת תואר מוסמך רשאית להכיר, לפי שיקול דעתה, בקורסים בהיקף של עד 6 שעות סמסטריאליות בהם השתתפו התלמידים במסגרת לימודים לקראת תואר מוסמך במשפטים או תחום אחר במוסד אקדמי מוכר ע"י המל"ג וזאת בתנאים הבאים:

1. התלמיד לא יזוכה עבור שעות אלו כשעות לתואר בחוג הנוסף או באוניברסיטה האחרת.
2. הקורסים הם ברמה אקדמית הולמת ונוגעים לתחום לימודיו של התלמיד.
3. הישגיו של התלמיד בקורס היו בציון 80 לפחות.
4. הקורס נלמד בחמש השנים האחרונות.
5. בגין קורס שנלמד במוסד אקדמי אחר יקבל התלמיד הכרה בשעות, אך ציון הקורס לא יילקח בחשבון לצורך חישוב ממוצע הציונים לתואר.

ב. הכרה בשעות מתואר מוסמך או דוקטורט שנלמד במקביל

ועדת תואר מוסמך רשאית להעניק פטור משעות לימוד, על פי שיקול דעתה, בהיקף של עד 4 ש"ס לתלמידים הלומדים במקביל לתואר מוסמך בפקולטה למשפטים, גם לתואר מוסמך או דוקטורט נוסף במוסד להשכלה גבוהה בישראל המוכר על ידי המל"ג.

ג. הכרה בשעות עודפות מתואר ראשון מאוניברסיטת תל אביב

תלמידים שסיימו תואר בוגר באוניברסיטת תל אביב רשאים להעביר עד 6 ש"ס של שעות עודפות שנלמדו בחמש השנים האחרונות מהתואר הבוגר למכסת שעות התואר מוסמך, ובלבד שקורסים אלו אושרו להעברה ללימודי התואר מוסמך על ידי ועדת תואר מוסמך. כלל זה חל גם על תלמידי המסלול המואץ.

ד. לימודים בפקולטה אחרת

1. הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר רשאית לאשר לימודים בפקולטה אחרת או באוניברסיטה אחרת שלא יעלו על 8 ש"ס, וזאת מתוך שיקולים אקדמיים ועל פי צרכי המחקר של התלמיד. אישור הוועדה נדרש לפני ההרשמה לקורסים.
2. המרצה-היועץ, באישור הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר, יהיה רשאי, במקרים מיוחדים ועל פי צרכים אקדמיים, על פי שיקול דעתו, לאשר הגדלת מספר השעות הנלמדות מחוץ לפקולטה.

ה. חילופי סטודנטים

תלמיד תואר מוסמך מחקרי יוכל להצטרף לחילופי סטודנטים של הפקולטה לאוניברסיטה בחו"ל, ובתנאי שהמנחה בכתובת עבודת המחקר יאשר לשביעות רצון הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר, שבמוסד אליו מבקש התלמיד לנסוע ישנם מומחים בתחום מחקרו ושהמפגש עימם, והקורסים אותם ילמד יעשירו באופן משמעותי את המחקר שלו ביחס לאפשרויות בפקולטה או באוניברסיטת תל-אביב. לתלמיד אשר אושרה נסיעתו, יוכרו לא יותר מ- 8 ש"ס. הקורסים יאושרו מראש ע"י הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר. ציוני התלמיד בקורסים אלו יופיעו בגליון ציונים של האוניברסיטה המארחת ולא ישוקללו בציון הסופי לתואר.

ו. הבהרה ביחס לשכר לימוד

הפטורים הינם "פטורים אקדמיים בלבד", וחלים עליהם תקנות שכר הלימוד של אוניברסיטת תל-אביב.

52. תכנית הלימודים בדיני ישראל

א. תיאור התכנית

תכנית הלימודים לתואר "מוסמך בדיני ישראל" נועדה לאפשר לתלמידים להרחיב ולהעמיק את הידע בתחום המשפט העברי מראשית התהוותו בחוק המקראי ועד ימינו, להעניק לתלמידים את הכלים הנדרשים לערוך מחקרים משפטיים, היסטוריים, טקסטואליים ועיוניים בתחום זה, לעודד את התלמידים להתעניינות מיוחדת בבעיית החקיקה של מדינת ישראל ולהכשירם לתרום במחקרי חקיקה המבוססים על המשפט העברי. תכנית זו היא במתכונת עם עבודת גמר בלבד. מסיימי התכנית יקבלו תואר "מוסמך בדיני ישראל" (M.A. JEWISH LAW).

ב. מבנה תכנית הלימודים

1. תלמידים/ות לתואר "מוסמך בדיני ישראל", חייבים בלימודי השלמה במקצועות אלה (ניתנים במסגרת לימודי תואר בוגר): תיאוריה משפטית; דיני חוזים; דיני עונשין; מבוא למשפט עברי; וכן שניים מבין הקורסים הבאים: דיני משפחות, פרוצדורה, חקיקה ורגולציה.
2. על התלמידים להשתתף בקורסים בהיקף של 28 ש"ס (וזאת בנוסף ללימודי ההשלמה).
3. תלמידי המסלול חייבים ללמוד את הקורסים לפי המתכונת הרשומה לעיל לכל תלמידי תואר מוסמך עם תזה.
4. המרצה היועץ ראשי לפטור את תלמידי מסלול זה מן הקורסים הייעודיים (6 ש"ס) ולהמירם בקורסים ייחודיים במשפט עברי, בפקולטה או מחוצה לה.
5. הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר ראשית לאשר לימודים בפקולטה אחרת או באוניברסיטה אחרת בהיקף של עד 14 ש"ס.
6. תינתן אפשרות לתלמידים לעשות פרויקט מחקר עצמי (בנוסף לעבודת הגמר) בהיקף שווה ערך לסמינר שנתי או לקורס בחירה שנתי. לפרויקט מחקרי כזה יידרש אישור מראש של הוועדה היחידתית לתואר מוסמך ושל המורה-יועץ.
7. שיעורי הבחירה והסמינרים יילקחו מתוך רשימת השיעורים המיועדים לכלל תלמידי התואר המוסמך המחקרי. כן יוכלו התלמידים לבחור מקצועות העשרה כלליים מתוך תכנית לימודים של פקולטה אחרת באישור המרצה-היועץ והוועדה היחידתית לתלמידי מחקר.
8. מתום השנה הראשונה ללימודים, ובתום כל שנה, יגישו התלמידים דו"ח התקדמות חתום על ידי מנחה עבודת הגמר.

53. הצעה לתזה

- א. מי שאינם מלגאים חייבים להגיש הצעה לעבודת גמר (תזה) עד תום הסמסטר השלישי ללימודים. מלגאים חייבים להגיש את ההצעה לתזה בסוף שנת המילגה הראשונה.
- ב. אורך ההצעה יהיה בהיקף של עד 10 עמודים, ברווח של שורה וחצי, כולל ביבליוגרפיה. ההצעה תוגש על פי [ההנחיות](#) באתר האינטרנט של מרכז מיתר.
- ג. ההצעה תובא לאישור הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר, שתעביר אותה להערכה של קורא מטעמה. הוועדה אינה מחוייבת לבחור בקורא מהרשימה שהציע התלמיד.
- ד. הוועדה ראשית לדרוש תיקונים בהצעה כתנאי לאישורה.

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ד' תואר מוסמך מחקרי במשפטים

54. עבודת הגמר (התזה)

- א. להשלמת הלימודים מוטל על התלמידים להגיש "עבודת גמר לתואר מוסמך". העבודה חייבת להעיד על ידע משפטי מקיף ועל יכולת לבצע מחקר עצמאי.
- ב. היקף עבודת הגמר לא יעלה על 120 עמודים ברווח וחצי, כולל ביבליוגרפיה, הערות שוליים, נספחים וכו'. היקף של 120 עמודים הוא היקף מקסימלי, מומלץ שהיקף העבודה לא יחרוג מ-80 עמודים.
- ג. עבודת הגמר תוגש בשפה העברית. במקרים מיוחדים, בהתייעצות עם המנחה, ובאישור הוועדה היחידתית לתואר מוסמך, תוכל עבודת הגמר להיכתב בשפה אחרת. במקרים אלה ייכתב תקציר בשפה העברית. בכל מקרה ייכתב תקציר בעברית ובאנגלית.
- ד. עבודת הגמר המוגשת על-ידי תלמיד חייבת להיות פרי עטו.
- ה. כל מובאה או ציטטה מדברי אחרים חייבת להיות מסומנת ככזאת, תוך ציון המקור.
- ו. כל הצגה של טענות, רעיונות, ניתוחים וכיוצא בזה הלכוד ממקור אחר מחייבת הפניה בהערת שוליים או באופן דומה לאותו מקור.
- ז. אסור לתלמיד להגיש עבודת גמר שהיא זהה או דומה, כולה או חלקה, לעבודה שהוגשה על-ידו במוסד אחר, בתואר אחר או בכל מסגרת אחרת. על תלמיד המבקש לעשות שימוש בעבודות קודמות שלו, סמינריות או אחרות, כחלק מעבודת הגמר שלו, לידע את המנחה שלו על כוונה זו ולקבל אישור מפורש לכך מהמנחה.
- ח. חובה על המגישים עבודת גמר לצרף לעבודה כנספח, כל חומר עליו התבסס כותב העבודה ואשר לא פורסם או איננו נגיש בדרך אחרת לקוראי העבודה.
- ט. עבודת הגמר תוגש, בעותק דיגיטלי (PDF). יש לצרף את אישור המנחה, ושמות של 3 - 5 שופטים מומלצים לעבודה (בתיאום עם המנחה). [הנחיות](#) מפורטות להגשת ההצעה ניתן למצוא באתר מרכז מיתר.
- י. בדיקת העבודה תיעשה על-ידי המנחה של עבודת הגמר ובדוק נוסף שימונה על-ידי הוועדה, אשר יתנו כל אחד את ציונו בנפרד. במקרה של פער בולט בין הציונים, תהא הוועדה רשאית להפנות את העבודה לבדוק נוסף. הסמכות הסופית לאישור ציון העבודה היא בידי הוועדה.

55. סיום הלימודים וזכאות לתואר

- א. תלמידים אשר מילאו את כל חובותיהם לפי תכנית הלימודים והתקנון, יקבלו תואר "מוסמך אוניברסיטה במשפטים" במתכונת עם עבודת גמר.
- ב. ציון הגמר בתואר ישוקלל באופן הבא: 60% ממוצע ציוני הקורסים והסמינרים ו-40% ציון עבודת הגמר.
- ג. תואר "מוסמך אוניברסיטה במשפטים בהצטיינות" יוענק לתלמידים אשר סיימו לימודיהם בציון סופי משוקלל 90 ומעלה, וציון עבודת הגמר הוא 85 לפחות, ובלבד שהם נמנים עם 15% מן התלמידים אשר ציוניהם הגבוהים ביותר באותו מחזור.
- ד. תואר "מוסמך אוניברסיטה במשפטים בהצטיינות יתרה" יוענק לתלמידים אשר סיימו לימודיהם כאמור בציון סופי של 95 ומעלה, ובתנאי שציון עבודת הגמר הוא 90 לפחות.
- ה. בקשה לאישור זכאות לתואר יש להגיש דרך אתר האינטרנט ב"מידע אישי לתלמיד, טופס סיום לימודים". הבקשה תוגש לאחר קבלת ציון אחרון, ולאחר שהתלמיד בדק שכל הציונים הוזנו כהלכה. בהגשת הבקשה יש משום הצהרה על נכונות רשומת הלימודים. לא ניתן לשפר ציון לאחר שקלול ציון הגמר וקבלת אישור הזכאות לתואר. מועד הזכאות לתואר הוא היום שבו השלים התלמיד את חובתו האחרונה לתואר (תאריך הבחינה האחרונה, תאריך הגשת העבודה האחרונה, תאריך הגנה על התזה).

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ד' תואר מוסמך מחקרי במשפטים

- ו. הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר רשאית להפסיק את לימודיו של תלמיד, אשר סיים את שנת הלימודים הראשונה בממוצע נמוך מ-75.
- ז. הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר רשאית להפסיק את לימודיו של תלמיד, אשר הצעת התזה שלו נדחתה פעמיים על ידי הוועדה היחידתית. זאת, למעט במקרים חריגים, בכפוף לשיקול דעתה של הוועדה.
- ח. תלמיד שממוצע ציוניו בתום הלימודים לתואר מוסמך נמוך מ-75 אינו זכאי לתואר.

56. מלגות קיום לתלמידים מצטיינים

השאפה היא לאפשר לכל תלמיד מצטיין במסלול המחקרי להקדיש את כל זמנו ללימוד, למחקר ולעשייה אקדמית. המלגות אותן מציע המרכז ללימודי משפט מתקדמים מיועדות לתלמידים הלומדים במתכונת עם עבודת גמר בלבד.

ניתן לראות את כללי הסיוע למלגאים, כאן: <https://law.tau.ac.il/fellowships>

57. מסלול השלמת תזה לבעלי תואר שני שאינו מחקרי

בעלי תואר בוגר במשפטים ותואר מוסמך במשפטים שאינו מחקרי (ללא כתיבת תזה) יכולים להגיש מועמדות להשלמת תזה. המסלול מיועד למספר מוגבל של תלמידים אשר בוחנים את האפשרות להגיש מועמדות ללימודי תואר שלישי בהמשך, או שרוצים להוסיף על לימודי התואר השני מרכיב של עבודת חקר עצמאית. כתיבת עבודה שקולה לתזה במסלול זה אינה מעניקה תואר מוסמך של אוניברסיטת תל-אביב ואינה מבטיחה קבלה ללימודי התואר השלישי.

א. הגשת מועמדות

1. את התכנית להשלמת תזה ניתן להתחיל בסמסטר הראשון או השני. מועד הגשת המועמדות הם כשל מועמדים לתואר מוסמך.
2. הגשת מועמדות להשלמת תזה מחייבת ציון 80 ומעלה בתואר הראשון במשפטים, ו 85 ומעלה בתואר מוסמך במשפטים.
3. הרישום להשלמת תזה מותנה בכך שלתלמיד פטור מלימודי אנגלית ועברית על פי תקנון האוניברסיטה המפורט כאן: https://go.tau.ac.il/m.a_admissions
4. על המועמד לכתוב הצהרת כוונות ולמצוא מרצה מבין חברי הסגל אשר רוצה להנחותו בהשלמת התזה. הנחיית עבודת הגמר יכולה להתבצע רק ע"י חבר/ת סגל בדרגת מרצה ומעלה בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל-אביב, או על ידי אחד הפרופסורים הנספחים למרכז. תלמידים המעוניינים לצרף למנחה מבין חברי הסגל גם מנחה חיצוני, רשאים להפנות בקשה מנומקת לוועדה היחידתית לתלמידי מחקר.
5. להגשת המועמדות להשלמת תזה יש להמציא:

- קורות חיים
- שני מכתבי המלצה אקדמיים, המעידים על יכולת מחקרית (בוגרי אוניברסיטת תל אביב רשאים להמציא שמותיהם של שני ממליצים אקדמיים).
- עבודה סמינריונית שנכתבה עצמאית (ללא שותפים) במסגרת הלימודים לתואר המוסמך.
- מכתב בקשה אישי (motivation letter) המופנה לוועדה היחידתית לתלמידי מחקר (עד עמוד).
- הצהרת כוונות ביחס למחקר המוצע, באורך של 2-3 עמודים, מודפסת ברווח כפול. על הצהרת הכוונות להכיל רעיון למחקר בתחום שייבחר ע"י המועמד/ת. אין להסתפק בתיאור כללי של

תקנון משפטים תשפ"ד – פרק ד' תואר מוסמך מחקרי במשפטים

נושא או תחום משפטי, אלא יש להצביע על שאלת מחקר אפשרית, טיעון מרכזי ועל תרומת המחקר לתחום. ועדת תואר מוסמך מייחסת לעבודה הסמינריונית ולהצהרת הכוונות משקל רב כסימן ליכולת מחקרית, שהינה גורם מכריע בשיקולי הוועדה.

- שם של חבר סגל המוכן לשמש כמנחה בכתיבת התזה.
- 6. בכל מקרה של חריגה מתנאי הקבלה הקבועים בנהלי האוניברסיטה, קבלת המועמד תלויה באישור סגן הרקטור.
- 7. הפקולטה למשפטים אינה מתחייבת לקבל את כל המועמדים הממלאים אחר תנאי הסף הנקובים לעיל. מיון סופי של המועמדים ייערך על פי שיקול דעתה הבלעדי של ועדת תלמידי מחקר.
- 8. הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר רשאית לזמן מועמד לראיון אישי על מנת לוודא את התאמתו ללימודי התואר המוסמך המחקרי לפי שיקול דעתה.
- 9. החלטה על קבלת תלמידים ללימודי השלמת התזה היא בתוקף אך ורק ביחס לסמסטר לקראתו ניתנה.

ב. הוראות כלליות לעניין תכנית הלימודים להשלמת תזה

1. יש לסיים את חובות הלימוד וכתיבת התזה תוך שנה מיום הקבלה. באישור הוועדה ניתן להאריך את התקופה עד לשנתיים לכל היותר.
2. על התלמידים להגיש לוועדת התואר השני הצעה לתזה בתוך סמסטר מיום תחילת הלימודים. הנחיות להגשת ההצעה ניתן למצוא באתר מרכז מיתר.
3. כל תלמיד שהתקבל במסלול השלמת תזה חייב ללמוד את הקורסים: (א) סדנת תזה (4 ש"ס) (ב) סדנת קריאה (3 ש"ס), ו- (ג) כל קורסים נוספים שיידרש על ידי המנחה או ועדת תלמידי מחקר.

ג. עבודת הגמר

להשלמת הלימודים מוטל על התלמידים להגיש "עבודה שקולה לעבודת גמר של תואר מוסמך". העבודה חייבת להעיד על ידע משפטי מקיף ועל יכולת לבצע מחקר עצמאי. על התזה יחולו כל הכללים החלים על עבודת גמר של תואר שני (סעיף 54).

ד. סיום הלימודים

1. תלמידים אשר מילאו את כל חובותיהם לפי תכנית הלימודים והתקנון, יקבלו תעודה המעידה על כתיבת עבודה השקולה לעבודת גמר של תואר מוסמך.
2. הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר רשאית להפסיק את לימודיו של תלמיד אשר סיים את הקורסים שנדרש ללמוד בממוצע נמוך מ-75.
3. הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר רשאית להפסיק את לימודיו של תלמיד, אשר הצעת התזה שלו תידחה פעמיים על ידי הוועדה היחידתית. זאת, למעט במקרים חריגים, בכפוף לשיקול דעתה של הוועדה.

פרק ה' – תואר דוקטור במשפטים

דוקטור לפילוסופיה Ph.D.

מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים

58. מבוא

הפקולטה למשפטים רואה בלימודי התארים המתקדמים המחקריים חלק מרכזי מפעילות ההוראה והמחקר שלה. הקמת המרכז ללימודי משפט מתקדמים בשלהי תשס"ז מבטאת את המחויבות של הפקולטה לנושא. המרכז ללימודי משפט מתקדמים בפקולטה מציע תכנית לימוד לתלמידי מחקר בשלוש מסגרות: לימודים לקראת תואר מוסמך עם תזה; לימודי תואר דוקטור; ומסלול ישיר לתואר דוקטור. התכנית כוללת קורסים ייעודיים, סמינרים, וסדנאות המדגישים היבטים תיאורטיים ומתודולוגיים. קורסים אלה מועברים על-ידי סגל ההוראה הפנימי של הפקולטה; על ידי Affiliated Overseas Faculty; ו- על ידי פרופסורים אורחים ממיטב בתי הספר למשפטים בעולם.

המרכז משמש מוקד של יצירה מחקרית עשירה. מרבית תלמידי המרכז מקדישים את כל זמנם למחקר. המחקר של התלמידים אמור להניב ספרים ומאמרים ולהרים בכך תרומה חשובה לא רק לספרות המשפטית הישראלית והבינלאומית, אלא גם לחברה ולתרבות של ישראל בכללותה. התכנית מכוונת לשמש חממה לעילית המשפטית של ישראל על כל גווניה: להכשיר מומחים בשדות המשפט השונים אשר ישתבצו בעמדות מנהיגות בתחומי האקדמיה, השפיטה, הממשל, הארגונים החברתיים, הפרקטיקה המשפטית והכלכלה.

59. תנאי רישום וקבלה למועמד במסלול הרגיל

א. בקשות להתקבל ללימודי תואר שלישי בפקולטה יוגשו לוועדה היחידתית לתלמידי מחקר, לא יאוחר מן האחד בחודש יולי (למבקשים להתקבל בסמסטר א') והאחד בחודש דצמבר (למבקשים להתקבל בסמסטר ב'). המבקש להירשם כתלמיד מחקר יגיש לוועדה היחידתית לתלמידי מחקר את המסמכים הבאים:

- עותקים מקוריים של תעודות "בוגר במשפטים של מוסד אקדמי המוכר ע"י המל"ג" LL.B. ו"מוסמך במשפטים של מוסד אקדמי המוכר ע"י המל"ג" (LL.M.)
- אישור מקורי מטעם מזכירות הפקולטה על הציון המשוקלל הסופי וציון עבודת הגמר
- רשימת פרסומים (אם למועמד יש פרסומים)
- קורות חיים ותמונה
- מכתב בקשה אישי (motivation letter) המופנה לוועדה היחידתית לתלמידי מחקר(עד עמוד).
- שני מכתבי המלצה אקדמיים, המעידים על יכולת מחקרית
- הצהרת כוונות המתארת את נושא עבודת המחקר שבו הוא מעוניין, לרבות תכנית וראשי פרקים ראשוניים
- שם של חבר מסגל הפקולטה למשפטים של אוניברסיטת תל-אביב הכשיר לשמש כמנחה, ושהסכים להנחותו בעבודת הדוקטורט.

ב. הוועדה תשקול קבלתו של תלמיד למסלול הרגיל לאור הנתונים וההמלצות שהגיעו אליה. לאור הישגיו בלימודי התואר "בוגר במשפטים ממוסד אקדמי המוכר ע"י המל"ג" (LL.B.), ובלבד שקבל את התואר הנ"ל בציון משוקלל של 80 לפחות, וכן לאור הישגיו בלימודיו לתואר "מוסמך במשפטים ממוסד אקדמי המוכר ע"י המל"ג" (LL.M.), ובלבד שקבל תואר זה בציון משוקלל של 85 לפחות וכתב עבודת גמר שציונה הוא 88 לפחות.

ג. במקרים יוצאים מן הכלל, הוועדה היחידתית תוכל לקבל מועמדים בעלי תואר בוגר במשפטים ותואר מוסמך במקצוע אחר, שהינו רלוונטי לנושא הדוקטורט המוצע ע"י המועמד.

תקנון משפטים תשפ"ד - פרק ה' תואר דוקטור במשפטים

ד. לצורך קבלת החלטתה תהא הוועדה רשאית להתרשם, בין היתר, מעבודת הגמר לתואר מוסמך של המועמד ומהצגת כיווני המחקר לתואר דוקטור שהגיש. אם ראתה לנכון, תהא הוועדה רשאית לזמן את המועמד לראיון אישי עם הוועדה או עם אחד מחבריה שהוסמך לשם כך מטעמה.

ה. במקרים חריגים ויוצאים מן הכלל תוכל הוועדה, ברוב של 80% מכלל חבריה, לאשר חריגה מציון המינימום של התואר בוגר א של התואר מוסמך בלא יותר מאשר 3 נקודות, וזאת במידה שהמועמד פרסם פרסומים מדעיים שזכו להערכה מקצועית גבוהה במיוחד.

60. קבלה כמועמד לתלמיד מחקר

א. תלמיד שסיים תואר מוסמך במסלול ללא עבודת גמר בציון סופי של 85 לפחות, יוכל להציג מועמדותו להתקבל כ"מועמד לתלמיד מחקר". כדי להפוך לתלמיד מחקר יהיה עליו לכתוב עבודה שקילה לעבודת גמר של תואר מוסמך, שתזכה אותו בציון של 88 לפחות.

ב. תלמיד שסיים תואר מוסמך בדיני ישראל ויגיש מועמדות ללימודי התואר דוקטור יוכל להתקבל כ"מועמד לתלמיד מחקר". בשנת המועמדות יהיה עליו לעמוד בקורסים בהיקף של 20 ש"ס שייבחרו בתיאום עם המנחה.

61. חובות תלמיד מחקר שלב א' במסלול הרגיל

א. תלמיד מחקר שלב א' יהיה חייב לעמוד תוך שנה אחת בלימודים ובהשתלמויות כפי שיוטלו עליו בתכנית הלימודים שתיקבע על-ידי הוועדה היחידתית.

ב. היקף הלימודים וההשתלמויות יהיה 8 ש"ס ובכלל זה 6 ש"ס סמינרים ו/או קורסים של המרכז ללימודי משפט מתקדמים ו-2 ש"ס קולוקוויום. לוועדה היחידתית יהיה שיקול דעת לקבוע מכסה גדולה או קטנה יותר של שעות השלמה.

ג. תלמידי דוקטורט יחויבו בנוכחות של שנתיים בקולוקוויום ויציגו את עבודת המחקר לפחות פעם אחת במסגרת זו. מילגאים חייבים להשתתף בקולוקוויום בכל אחת משנות המלגה.

ד. ניתן לפרוס את שמיעת הקורסים על פני שנתיים במקום שנה, וזאת באישור הוועדה היחידתית.

ה. באישור הוועדה היחידתית, יהיה רשאי התלמיד להמיר עד 2 ש"ס מן השעות אותן נדרש התלמיד ללמוד בפרויקט מחקר מיוחד בהדרכת מנחה מבין חברי הסגל, שאינו המנחה שלו לדוקטורט.

ו. התלמיד נדרש לציון מינימלי 80 בקורסים הנלמדים במסגרת התואר, והציון המשוקלל שעל התלמיד לקבל בלימודיו יהיה 85 לפחות.

ז. להוכיח ידיעת השפה האנגלית באופן המאפשר רמת קריאה גבוהה והתבטאות נאותה בכתב, בין אם ע"י קבלת ציון 80 באנגלית בלימודים לקראת התואר "בוגר במשפטים", ובין אם ע"י המצאת "פטור" מהיחידה ללימודי שפות. הוועדה היחידתית רשאית לדרוש לימודי שפה זרה נוספת אם סברה כי נושא המחקר מצריך זאת. לימודי השפה הזרה הנוספת יהיו בהיקף של קורס למתקדמים. בדיקת רמת הלימודים תיעשה ע"י היחידה ללימודי שפות, ועל תלמיד המחקר שלב א' להגיש לוועדה היחידתית אישור כי עמד בהצלחה בבחינה, ברמה של מתקדמים.

ח. להגיש תכנית מחקר מפורטת בחתימת המנחה, וזאת תוך שישה חודשים מעת שסיים כנדרש את הלימודים, ההשתלמויות ולימודי השפה הזרה שהוטלו עליו.

62. תנאי קבלה כתלמיד מחקר שלב א' על תנאי במסלול הישיר

א. בקשות להתקבל ללימודי תואר שלישי בפקולטה יוגשו לוועדה היחידתית לתלמידי מחקר, לא יאוחר מן האחד בחודש יולי (למבקשים להתקבל בסמסטר א') והאחד בחודש דצמבר (למבקשים להתקבל בסמסטר ב'). הקבלה

תקנון משפטים תשפ"ד - פרק ה' תואר דוקטור במשפטים

למסלול הישיר תתאפשר לאחר סיום לימודי התואר בוגר או בשנת הלימודים השנייה בתואר מוסמך המחקר, לאחר השלמת שתי שנות לימוד לכל היותר בלימודי התואר המוסמך.
ב. תלמיד מצטיין, המבקש להירשם כתלמיד מחקר שלב א', על תנאי, במסלול הישיר, צריך להגיש לוועדה היחידתית לתלמידי מחקר:

- עותק מקורי של תעודת בוגר במשפטים ממוסד אקדמי מוכר על ידי המל"ג (LL.B.)
 - אישור מקורי מטעם מזכירות הפקולטה ביחס לציון המשוקלל הסופי
 - רשימת פרסומים (אם למועמד יש פרסומים)
 - קורות חיים ותמונה
 - שני מכתבי המלצה אקדמיים, המעידים על יכולת מחקרית
 - מכתב בקשה אישי (motivation letter) המופנה לוועדה היחידתית לתלמידי מחקר(עד עמוד).
 - הצהרת כוונות המתארת את נושא עבודת המחקר בו הוא מעוניין כולל תכנית וראשי פרקים ראשוניים
 - שם של חבר מסגל הפקולטה למשפטים של אוניברסיטת תל-אביב הכשיר לשמש כמנחה, אשר הסכים להנחותו בעבודת הדוקטור.
- ג. הוועדה תשקול קבלתו של תלמיד מצטיין כתלמיד מחקר שלב א', על תנאי, במסלול הישיר לאור הנתונים וההמלצות שהגיעו לוועדה לאור הישגיו בלימודי התואר "בוגר משפטים" (LL.B.), ובלבד שקיבל את התואר הנ"ל בציון משוקלל של 90 לפחות.
- ד. לצורך קבלת החלטתה כאמור, תהא הוועדה רשאית להתרשם בין היתר מעבודות סמינריות שהגיש המועמד במסגרת לימודיו לתואר בוגר, מהצהרת כיווני המחקר לתואר הדוקטור שהגיש, ואם ראתה לנכון, תהא הוועדה רשאית לזמן את המועמד לראיון אישי עם הוועדה או עם אחד מחבריה שהוסמך לשם כך מטעמה.
- ה. במקרים מיוחדים הוועדה תהא רשאית לאשר קבלתו של תלמיד מצטיין שציונו המשוקלל בתואר הבוגר פחות מ- 90 כמועמד לתלמיד מחקר שלב א', על תנאי, במסלול הישיר לפי הקריטריונים הבאים:
1. הישגי התלמיד בתואר בוגר ומיקומו בכיתה.
 2. תלמידי תואר מוסמך מצטיינים בסמסטר השלישי או הרביעי ללימודיהם, שהשלימו בתקופת זמן זו מכסת לימודים בהיקף של כ- 50% מלימודי התואר מוסמך מתכנית הלימודים של מרכז צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים (בתוכה לפחות סמינריון אחד בציון מינימלי של 94), וממוצע ציוניהם בקורסים אלה לא ייפול מהציונים הקבועים בסעיף 64 א'.
 3. לימודים אקדמיים נוספים.
 4. הישגים מחקריים מוכחים, כגון פרסומים בבמות שפיטות יוקרתיות.

63. חובות תלמיד מחקר שלב א' על תנאי במסלול הישיר

א. תלמיד מחקר שלב א' שהתקבל למסלול זה, קבלתו תהיה מותנית בכך שיעמוד תוך שנתיים בלימודי השלמה מתוך לימודי התואר מוסמך, כפי שייקבעו על-ידי הוועדה היחידתית ויעמוד בהצלחה בבחינת הכשירות (כאמור בסעיף 64 ב.).

תקנון משפטים תשפ"ד - פרק ה' תואר דוקטור במשפטים

היקף הלימודים וההשתלמויות יהיה לפחות 24 ש"ס, מהן :

סדנת קריאה	3 ש"ס
2 סמינרים	8 ש"ס
קורס מרכז	2 ש"ס
קורסי בחירה ייעודיים או סמינרים	6-9 ש"ס (לפחות 4 ש"ס מתוכם, ממסגרת הקורסים הייעודיים)
סדנה	3 ש"ס ²
קולוקוויום	2 ש"ס ³

התלמיד נדרש לציון מינימלי 80 בקורסים הנלמדים במסגרת התואר והציון המשוקלל שעל התלמיד לקבל בלימודיו יהיה 85 לפחות.

מלגאי יידרש :

- להשלים את לימוד הקורסים הנדרשים למעט הקולוקוויום תוך שנה אחת.
 - להופיע לקולוקוויום בכל תקופת לימודיו, אך יקבל קרדיט בגין שנה אחת בלבד.
 - להגיש הצעת מחקר לא יאוחר מסוף הסמסטר השלישי לקבלת המלגה.
- ב. תלמיד מחקר שלב א' על תנאי שהשלים את לימודי ההשלמה כנדרש יהיה חייב לעמוד ב"בחינת כשירות" לשם בדיקת ידיעותיו בתחום התמחותו וכושרו בעבודה מחקרית עצמאית. מועד הבחינה, היקפה, תוכנה, צורתה והרכב הבוחנים בה ייקבעו על-ידי הוועדה היחידתית. מועמד לתלמיד מחקר שלב א' שעמד בהצלחה ב"בחינת הכשירות" יהיה לתלמיד במעמד "מן המניין".

הוועדה היחידתית תהא רשאית לפטור מ"בחינת הכשירות" תלמיד שלב א' על תנאי שהישגיו היו בעבודות סמינריות 90 ומעלה וממוצע ציוניו הכולל הוא 85 לפחות.

- לאחר שתאושר תכנית המחקר והתלמיד יתקבל כתלמיד מחקר שלב ב' יקבל התלמיד תואר מוסמך במהלך הלימודים במסלול הישיר לדוקטורט (LL.M.) מועד הזכאות יהיה מועד השלמת החובה האחרונה (הגשת עבודה סמינריונית או בחינה). בסיום הלימודים, לא ינתן ציון גמר ולא תצוין הצטיינות.

ד. **תלמיד מחקר שלב א' על תנאי יהיה חייב:**

- להוכיח ידיעת השפה האנגלית באופן המאפשר התבטאות נאותה בכתב. הוועדה היחידתית רשאית לדרוש לימודי שפה זרה נוספת, במידה ונושא המחקר מצריך זאת. לימודי השפה יהיו בהיקף של קורס למתקדמים.
- להגיש תוך שישה חודשים מהמועד בו נערכה "בחינת הכשירות", ובאישור מיוחד של הוועדה היחידתית, תוך שנה ממועד זה, תכנית מחקר מפורטת בחתימת המנחה המיועד.

64. **הגשת תכנית המחקר וקבלה כתלמיד מחקר שלב ב'**

- א. תלמיד מחקר שלב א' יגיש לוועדה היחידתית תכנית מפורטת של מחקר, בהתאם להנחיות הבאות :

1. ההצעה תכלול :

- דף שער ועליו כותרת העבודה בעברית ובאנגלית.
- סקירת הספרות הקיימת הדנה בשאלת המחקר.
- פירוט שאלת המחקר העיקרית שבה תעסוק העבודה.

² מומלץ לתלמידים ללמוד סדנה נוספת מתוך מגוון הסדנאות (משפט וכלכלה, היסטוריה משפט וכד').

³ במסגרת הקולוקוויום יציג המועמד לתלמיד המחקר את עבודת המחקר שלו פעמיים במהלך הלימודים.

תקנון משפטים תשפ"ד - פרק ה' תואר דוקטור במשפטים

- ד. האסכולה התורת-משפטית שבמסגרתה ייכתב המחקר.
- ה. פירוט של טיעון מרכזי שיש בו תרומה משמעותית למחקר בתחום.
 - ו. מתודולוגיית המחקר.
 - ז. התרומה המחקרית הצפויה של המחקר.
 - ח. הצגת מסקנות או טענות משוערות.
 - ט. ביבליוגרפיה ראשונית.
2. תכנית המחקר תהיה בהיקף של עד 8,000 מילים בעברית או עד 10,500 מילים באנגלית (כולל הערות שוליים, לא כולל רשימה ביבליוגרפית) ותודפס ברווח כפול. יש להגיש 2 קבצים אלקטרוניים של התכנית למזכירות החוג. האחד עם פרטים מזהים של התלמיד והמנחה והשני ללא פרטים מזהים (בשער או בגוף העבודה).
3. לתכנית המחקר יצורף תקציר באורך 1 – 2 עמודים ויוגש כקובץ אלקטרוני.
4. המנחה המיועד יאשר בכתב, כי קרא את תכנית המחקר וכי היא ראויה למחקר.
5. המנחה יעביר לוועדה שמות של כ- 4 שופטים לתכנית המחקר, שלפחות שניים מהם אינם נמנים עם סגל אוניברסיטת תל-אביב. אין להעביר שמות שופטים אשר קיימו שיתוף פעולה מחקרי הדוק עם התלמיד או המנחה (בחמש השנים האחרונות), על השופטים להיות בדרגת מרצה בכיר ומעלה. המלצות המנחה אינן מחייבות את הוועדה.
- ב. הוועדה תבדוק את תכנית המחקר המוצעת ותפנה אל מומחים בדרגת מרצה בכיר ומעלה בתחום המחקר לצורך גיבוש החלטתה. בפנייה למומחים לא יצוינו שמות התלמיד והמנחה המיועד.
- השתכנעה הוועדה שהתכנית ראויה למחקר ברמה הנדרשת מתלמיד לתואר דוקטור; שהתכנית בת ביצוע, ושיש בכוחו של התלמיד להביא את המחקר לידי גמר מוצלח, תאשר הוועדה את התכנית. הוועדה רשאית לבקש מהתלמיד להכניס תיקונים ו/או השלמות לתכנית המוצעת.
- ג. לא תדחה הוועדה היחידתית תכנית מחקר מבלי שתאפשר למנחה המיועד ולתלמיד לחוות דעתו לגבי הנימוקים התומכים בדחייה.
- ד. תלמיד מחקר שלב א' שתכנית המחקר שהגיש אושרה על-ידי הוועדה היחידתית והוועדה האוניברסיטאית יהיה לתלמיד מחקר שלב ב'.

65. חובות המנחה והתלמיד

- א. המנחה ידריך את התלמיד בתכנון המחקר ובעשייתו, יכוון אותו להשתלמויות הדרושות למחקרו, יעקוב באופן שוטף אחר התקדמותו, יסייע לו, לפי הצורך, בגיבוש תוצאות המחקר וניסוחן, וישתתף בהערכה הסופית של העבודה.
- כדי למלא תפקידים אלה על המנחה:
 1. להתוות את סדרי ההנחיה.
 2. להיפגש עם התלמיד לפחות אחת לשלושה חודשים או לקיים עמו קשר בהתכתבות אם הוא או התלמיד אינם נמצאים בארץ. על המנחה הנעדר מעבודתו במשך למעלה מסמסטר במהלך שנת הלימודים (כגון: יציאה לשבתון, חופשה ללא תשלום וכו') להודיע על כך מראש לוועדה היחידתית, ולציין בפניה שמות התלמידים אותם הוא מנחה על מנת שתשקול מינוי ממלא מקום במקומו בתקופת היעדרותו, כאמור [בסעיף 60](#) לתקנון תלמידי המחקר האוניברסיטאי.
 3. לאשר את דוחות ההתקדמות השנתיים של התלמיד ולהעבירם לוועדה היחידתית בחתימת ידו.
 4. להודיע בכתב לוועדה היחידתית כי הוא מאשר את הגשת עבודת הדוקטור לשיפוט. אם חוות דעתו של המנחה כוללת דרישה לתיקונים, **לא תישלח** העבודה לשיפוט לפני הכנסת התיקונים הנדרשים, וקבלת חוות דעת משלימה של המנחה המאשר כי התיקונים הסתיימו וכי העבודה ראויה למשלוח לשיפוט.

תקנון משפטים תשפ"ד - פרק ה' תואר דוקטור במשפטים

5. לשמש כאחד משופטי עבודת הדוקטור, ולהגיש לוועדה היחידתית את חוות דעתו תוך שבועיים מיום הגשת העבודה על-ידי התלמיד ולפני העברת העבודה לשיפוט.
6. הגיע מנחה למסקנה כי מטעמים אקדמיים או אישיים אינו יכול להוסיף להנחות את התלמיד, יהיה רשאי להגיש לוועדה היחידתית בקשה מנומקת לשחררו מהמשך ההנחיה. בקשה שהוגשה לאחר שנתיים ממועד אישור המנחה תאושר רק במקרים יוצאים מן הכלל.
7. חבר סגל שפרש לגמלאות ימשיך בהנחיה בה החל לפני פרישתו.
- ב. תלמיד מחקר חייב, בין שאר החובות המוטלות עליו על פי התקנון לתלמידי מחקר:
 1. לפעול בהתאם לסדרי ההנחיה שנקבעו על-ידי המנחה.
 2. להיפגש עם המנחה לפחות אחת לשלושה חודשים, או לקיים עמו קשר בהתכתבות אם הוא או המנחה אינם נמצאים בארץ. על התלמיד להודיע למנחה ולוועדה היחידתית על כל היעדרות שלו מן הארץ במהלך שנת הלימודים במשך למעלה מסמסטר אחד.
 3. להגיש לוועדה, אחת לשנה דו"ח התקדמות, מאושר ע"י המנחה, שיכלול פירוט קורסים שלמד, פירוט של המחקר שבוצע, וכן דיווח על פרקים ומאמרים שנכתבו במהלך השנה והערכה של מועד סיום הדוקטורט.
 4. להגיש את עבודת הדוקטור תוך 5 שנים מהמועד שבו התקבל כתלמיד מחקר שלב א'. במקרים יוצאים מן הכלל, כשהוועדה היחידתית השתכנעה שהתלמיד על סף סיום עבודת המחקר, היא רשאית, על פי בקשה מנומקת של התלמיד ובהמלצת המנחה, לאשר הארכה נוספת ובלבד שזו לא תעלה על שנה אחת מעבר לתקופה המרבית של חמש שנים.
 5. במקרים מיוחדים תוכל הוועדה היחידתית, על פי בקשה מנומקת של התלמיד ובהמלצת המנחה, לאפשר לתלמיד הפסקה בלימודיו לתקופה של עד שנה.
 6. משך הזמן המינימאלי להגשת עבודת הדוקטור הוא שנה אחת מיום אישור תכנית המחקר, אלא אם כן המליצה הוועדה אחרת והוועדה הכלל-אוניברסיטאית אישרה ההמלצה.
 7. לא התקדם תלמיד בלימודיו או במחקרו בצורה נאותה, רשאית הוועדה, בהתייעצות עם המנחה, להחליט על ביטול רישומו כתלמיד. בייחוד תישקל אפשרות זו אם תכנית המחקר נדחתה יותר מפעם אחת. לא יבוטל רישום של תלמיד מחקר, אלא לאחר שתניתן לו האפשרות להשמיע את טענותיו בפני הוועדה היחידתית.

66. שפת העבודה

- א. תכנית המחקר ועבודת הדוקטור יוגשו, על פי רוב, בשפה העברית. עבודת הדוקטור תכלול תקציר בשפה האנגלית בהיקף של חמישה אחוזים מהיקפה.
- ב. לנוכח הקשר ההדוק שבין האקדמיה המשפטית של ישראל לבין האקדמיה המשפטית העולמית, ונוכח מעמדה של השפה האנגלית בלימודי המשפטים, רשאי תלמיד, בעצה אחת עם המנחה ובאישור הוועדה, להגיש את תכנית המחקר ואת עבודת הדוקטור בשפה האנגלית. עבודת הדוקטור תכלול תקציר בשפה העברית באורך של חמישה אחוזים מהיקפה.
- ג. בתחומים שבהם המצאי של שופטי העבודה קוראי העברית מוגבל, תדרוש הוועדה היחידתית להגיש את תכנית המחקר ואת עבודת הדוקטור באנגלית.
- ד. תלמיד המבקש לכתוב תכנית מחקר ועבודת דוקטור בשפה אחרת (שאינה עברית או אנגלית) בשל הקשר שבין העבודה לשפה המבוקשת, יפנה לוועדה היחידתית וזו תקבל החלטה בעניין בהתחשב במצאי השופטים האפשריים לתכנית המחקר ולעבודת הדוקטור בשפה המבוקשת. העבודה תכלול תקציר בשפה העברית באורך של חמישה אחוזים מהיקפה.

67. פרסום חלקי

תלמיד יהיה רשאי, לאחר שקיבל אישור בכתב של המנחה, לפרסם חלק ממחקרו תוך כדי כתיבת עבודת המחקר. התלמיד יהיה חייב לציין שהפרסום הוא חלק מעבודת מחקר הנכתבת באוניברסיטה. כמו כן, על התלמיד יהא לציין את שמו של המנחה.

68. מתכונת העבודה

- א. עם סיום הלימודים והמחקר יגיש התלמיד לוועדה היחידתית עותק דיגיטלי של עבודת הדוקטור. הנחיות מלאות להגשת העבודה ניתן למצוא באתר מרכז מיתר.
- ב. המנחה יעביר לוועדה היחידתית אישור כי עבודת הדוקטור הושלמה וראויה להימסר לשיפוט וכן את חוות דעתו המלאה.
- ג. עבודת הדוקטור לא תועבר לשיפוט לפני שהתקבלה חוות דעתו המלאה והסופית של המנחה.
- ד. העבודה תהיה ערוכה לפי כללי הציטוט האחיד.
- ה. העבודה תכיל תיאור מלא ומדויק של מקורות המידע, תציין את מידת הסתמכותה על מחקרים שקדמו לה, ותצביע על הדרכים שהביאו את התלמיד להסקת מסקנותיו.
- ו. עבודה צריכה להיות מושתתת על מחקר עצמאי ומקורי של התלמיד, שיש בו משום תרומה מקורית לקידום הידע וההבנה בנושא הנחקר.
- ז. היקף העבודה לא יעלה על 350 עמודים בעברית או 450 באנגלית. כל חריגה טעונה המלצת המנחה ואישור הוועדה היחידתית.
- ח. לעבודה תצורף תמצית בעברית, בנוסף לתקציר בשפה האנגלית, באורך 5% מהיקף העבודה.

69. שיפוט העבודה

- א. הוגשה לוועדה היחידתית עבודת דוקטור העונה על הכללים שנקבעו לעניין זה, תמנה הוועדה היחידתית לפחות שני מומחים מתחום המחקר שישמשו יחד עם המנחה (או המנחים), שופטי עבודת הדוקטור. לפחות אחד מהשופטים יהיה ממוסד להשכלה גבוהה אחר. הוועדה היחידתית רשאית, אם יתעורר הצורך בכך, לשנות או להרחיב את הרכב השופטים. לא ימונה שופט שהוא קרוב משפחה של התלמיד או נמצא עמו בקשר קרוב אחר. כשירים לשמש כשופטים חברי סגל אקדמי בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול הרגיל, מהאוניברסיטה או ממוסד אחר להשכלה גבוהה, שהביעו הסכמתם לכך.
- במקרים יוצאים מן הכלל תהיה הוועדה היחידתית רשאית לאשר שופט שלא נתקיימו התנאים המפורטים לעיל.
- ב. שופט יידרש להגיש בכתב חוות דעת מנומקת ובה ימליץ על אחת מן האפשרויות הבאות:
 1. לאשר את העבודה ולהעניק לתלמיד את התואר "דוקטור לפילוסופיה".
 2. לאשר את העבודה בכפוף לתיקונים ושינויים.
 3. לדרוש מהתלמיד להכניס בעבודה תיקונים ושינויים ולהחזירה אליו לעיון חוזר.
 4. לפסול את העבודה.

70. הענקת התואר

אחר סיום כל הליכי אישור עבודת הדוקטור והודעת יו"ר הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמיד על הענקת התואר, יכריז יו"ר הוועדה היחידתית, או אחד מחבריה שהוסמך על-ידו במסגרת הפקולטה, על מתן התואר

תקנון משפטים תשפ"ד - פרק ה' תואר דוקטור במשפטים

"דוקטור לפילוסופיה". ההכרזה תבוצע, במידת האפשר, בטקס פומבי, במסגרתו ירצה התלמיד על עיקרי עבודתו. התואר עצמו יוענק בטקס פומבי, כלל אוניברסיטאי, במועד שייקבע על-ידי שלטונות האוניברסיטה.

71. הוראת מעבר בין התקנונים

תלמיד המצוי בשלבים שונים של שמיעת קורסים יוכל לבחור להמשיך לפי המסלול שנקבע בתקנון בעת שנרשם או לאמץ את המסלול שנקבע בתקנון זה.

72. מלגות

המרכז ללימודי משפט מתקדמים יעניק מלגות קיום על מנת לעודד את התלמידים להקדיש זמן מלא ללימודים ולמחקר. מלגאי המרכז יהיו פטורים מתשלום שכר לימוד למעט התשלומים הנלווים. ניתן לראות את כללי הסיוע למלגאים, כאן : <https://law.tau.ac.il/fellowships>

פרק ו' – נוהל נוכחות תלמידים בקורסים, תרגילים וסמינרים

73. נוכחות תלמידים

- א. תלמיד חייב להיות נוכח בכל מפגש (שיעור, תרגיל או סמינר) לפי תכנית הלימודים שלו, ולקיים את המטלות שהוטלו על-ידי המרצה או המתרגל לקראת המפגש, בכפוף לאמור [בסעיף 74 א.](#)
- ב. מורה רשאי לבדוק את נוכחות התלמידים בשיעורים בדרכים הנראות לו.
- ג. במקרה של התנגשות בין שעות הלימוד שנקבעו לקורס מרוכז בפקולטה, ובמקרה זה בלבד, ובין שעות הלימוד של קורס אחר, רשאי תלמיד להיעדר מהקורס האחר לצורך השתתפות בקורס המרוכז. באחריות התלמיד להודיע למרצה על ההיעדרות.

74. אי זכאות לגשת לבחינה או לקבל ציון בסמינר

- א. תלמיד שלא נכח ב-30% ומעלה מן השיעורים לא יהא רשאי לגשת לבחינת המעבר בקורס. מתוך 30% אלה, 10% של ההיעדרויות מן השיעורים תוכלנה להיות מכל סיבה שהיא. 20% נוספים בשל סיבה מוצדקת, המגובה באישורים מתאימים שיוגשו למרצה.
- ב. רשימת התלמידים, שאינם זכאים לגשת לבחינה, תפורסם לא יאוחר משבעה ימים לפני הבחינה בקורס או ביום האחרון ללימודים בקורס, המאוחר מבין השניים. מגבלת זמן זו לא תחול על קורסים מרוכזים באנגלית.
- ג. בכל מקרה בו מחליט מרצה להרחיק תלמיד מסמינר או שלא לתת לתלמיד ציון בסמינר, ימסור המרצה הודעה על כך לתלמיד ויעביר העתק למזכירות לצורך דיווח במערכת.
- ד. תלמיד שלא הותר לו לגשת לבחינה או להגיש עבודה סמינריונית, רשאי לערער על כך בכתב בפני הממונה. הממונה, אם יראה בכך צורך, יבקש מן המרצה תגובה בכתב או בעל-פה על הערעור. החלטת הממונה תהיה סופית ולא ניתן לערער עליה.
- ה. הוגש ערעור כאמור וטרם נתקבלה החלטת הממונה, ייבחן התלמיד על תנאי. התנאי הוא, שאם ערעורו יתקבל, ייזקף הציון לזכותו.

75. מספר מינימלי של תלמידים

- הממונה רשאי להחליט שלא לקיים קורס בחירה אם בחרו בו פחות מ-15 תלמידים וכן לא לקיים פרוסמינר/סמינר/סדנה אם בחרו בו או בה פחות מ-10 תלמידים. לתלמידי קורס שבוטל תינתן אפשרות לבחור קורס אחר באותה שנה.

76. ביטול שיעור או קורס בגין אי הופעה של תלמידים

- א. מורה רשאי לבטל כל מפגש עם תלמידים אם מספר התלמידים הנוכחים בו אינו עולה על שלושה. בכל מקרה כזה ידווח המרצה על הביטול לממונה.
- ב. אם בוטלו מספר מפגשים באותו קורס בשנת לימודים אחת, יובא העניין לדיון בוועדת תואר בוגר או מוסמך לפי העניין. הוועדה תהא רשאית להחליט על ביטול קורסי בחירה וסמינרים גם במהלך שנת הלימודים עקב נוכחות בלתי מספקת של תלמידים.

פרק ז' – נוהל בחינות ועבודות*

77. תחולה

- א. הוראות נוהל זה יחולו על כל הקורסים המתקיימים במסגרת הפקולטה, למעט קורסים המתקיימים במסגרת המרכז ע"ש צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים וקורסים בתכניות הבינלאומיות לתואר מוסמך.
- ב. ההוראות החלות על קורסים המתקיימים במסגרת המרכז ע"ש צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים מפורטות בפרק ח' להלן.
- ג. ההוראות החלות על קורסים בתכניות הבינלאומיות מתפרסמות בחוברות של התכניות.

78. בחינות

- א. בתום כל סמסטר תתקיים בחינת מעבר בכל קורסי החובה והבחירה בפקולטה, למעט סדנאות, סמינרים, קורסים הממלאים את דרישת ההתנסות בכתיבה אקדמית, וכן קורסים ייחודיים שבהם צוינה מטלה סופית שאינה בחינת מעבר בידעון הפקולטה, באישור ועדת הוראה.
- ב. כל בחינות המעבר ובחני הביניים בפקולטה ייערכו תחת השגחה, ויבדקו באופן אנונימי.
- ג. לא יתקיימו בחינות מעבר או בחני-ביניים בעל-פה.
- ד. בקורסים שבהם מתקיימות בחינות מעבר, לא תתאפשר הגשת עבודה במקום בחינה, למעט תלמידי המרכז ללימודי משפט מתקדמים ע"ש צבי מיתר, הרשאים לכתוב במהלך לימודיהם, באישור המרצה והמנחה שלהם (ואם טרם נקבע מנחה באישור הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר), עבודות במקום בחינות בהיקף של עד 8 ש"ס. חריגה ממכסה זו תתאפשר רק מטעמים אקדמיים ראויים ובאישור הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר. על הגשת עבודה במקום בחינה יחולו הכללים הבאים:
 1. במקרה של הגשת עבודה במקום בחינה לא תותר כתיבה של עבודה משותפת.
 2. תלמיד המרכז ללימודי משפט מתקדמים ע"ש צבי מיתר אשר נבחן במועד א', לא יוכל לבקש להמיר את מבחן מועד ב' בעבודה.

79. הארכת זמן בבחינה

- הארכת זמן מיוחדת בבחינות תינתן לתלמידים הזקוקים להתאמות, אשר יוכיחו כי הם עומדים באחד מן [הקריטריונים הבאים](#), והכל בכפוף לנוהל סדרי בחינות אוניברסיטאי:
- א. **מי שאינו דובר עברית כשפת אם**, ולא למד בשפה העברית כשפה ראשית בבית ספר תיכון או במוסד אקדמי מוכר: לתלמידים אלה תינתן הארכת זמן בהיקף של רבע שעה לכל שעת בחינה הנערכת **בשפה העברית בלבד**. לא תינתנה הארכות זמן נוספות. **עולים חדשים** הנמצאים בארץ לא יותר משבע שנים ברציפות, ואשר אינם דוברים עברית כשפת אם: לתלמידים אלה תינתן הארכה בהיקף של חצי שעה גלובאלית **בשפה העברית בלבד**. לא תינתנה הארכות זמן נוספות.
 - ב. **תלמידים עם לקויות למידה** - המרכז לאבחון לקויות למידה וקשב של דקאנט הסטודנטים מעניק מערך של תמיכה וסיוע לסטודנטים בעלי לקויות למידה והפרעות קשב, והוא כולל שרותי אבחון, טיפול וליווי מקצועיים.
 - ג. **סטודנטים הנזקקים להתאמות לימודיות מסיבות רפואיות**, ימלאו [טופס בקשה להתאמות מסיבות רפואיות](#). טופס זה מורכב משני חלקים: חלק א' למילוי על ידי הסטודנט וחלק ב' למילוי על ידי רופא מומחה. ניתן לצרף כל מסמך או אישור, לרבות אישורים מביטוח לאומי (אם יש) ו/או רופאים מומחים.

* עשוי לחול שינוי בנוהל בכפוף לשינויים בנוהל האוניברסיטאי.

את הטופס יש לשלוח לרכזת ההתאמות הפקולטתית. **סטודנטית בהיריון** זכאית להארכת זמן בבחינה שלא תפחת מ-25% ממשך הבחינה (הזכאות לתוספת זמן בבחינה אינה מצטברת ואין כפל זמן למי שזכאית לתוספת מסיבות אחרות). כמו כן, סטודנטית בהיריון זכאית לצאת לשירותים במהלך הבחינה ללא הגבלה.

מידע מפורט אודות התאמות לסטודנטיות הרות ויולדות ניתן למצוא בנהלי האוניברסיטה [בקישורית](#).

80. מבדקים בעל-פה או בכתב

מרצה בקורס, בתרגיל או בסמינר רשאי לקיים מבדק או מבדקים בכתב או בעל-פה במהלך הלימודים. המרצה רשאי לקבוע ולהודיע מראש, כי עמידה במבדק או במבדקים מהווה תנאי לגשת לבחינת מעבר, לקבלת הציון בקורס או לקבלת בונוס או ציון מיטיב.

81. בוחן ביניים/ בוחן פתע

- א. מרצה רשאי לקבוע, שבקורס אותו הוא מלמד, יכתבו התלמידים בחני ביניים ובחני פתע.
- ב. בבוחן ביניים אשר משקלו נמוך מ-20%, לא יתקיימו מועדי ב'.
- ג. תלמיד אשר עקב שירות מילואים פעיל לא יכול להשתתף בבוחן ביניים או בבחני פתע, יציג אישורים מתאימים במזכירות ויקבל הפניה למרצה הקורס, שיקבע לו לפי שיקול דעתו, מועד מיוחד לבוחן או עבודת בית אשר משקלה זהה למשקל הבוחן. לחילופין, יהא מרצה הקורס רשאי להורות שבמשקל בחינת המעבר של אותו תלמיד יכלל המשקל שניתן לבוחן הביניים או לבחני הפתע, או שבבחינת המעבר של הקורס יתווסף חלק נוסף (מיוחד לסטודנטים אלו) אשר משקלו יהא כמשקל ציון הביניים. הוא הדין בתלמידה שילדה בתקופה של עד 28 יום לפני הבוחן ובתלמידים אחרים אשר הממונה השתכנע כי נבצר מהם להשתתף בבוחן.
- ד. המועדים של בחני הביניים מפורסמים בידיעון זה או שיפורסמו במהלך הלימודים.

82. בחינות מעבר בקורס

- א. תלמיד רשאי להיבחן בשני מועדים, א' ו-ב', בשנת הלימודים בה נלמד הקורס בכל קורס של **תואר בוגר** המחייב בחינת מעבר.
- ב. לא ניתן להיבחן ביותר משני מועדים באותו קורס.
- ג. תלמיד שלא ניגש למועד א' או קיבל ציון נכשל במועד א', יהיה רשום אוטומטית למועד ב'.
- ד. **שיפור ציון**- תלמיד המעוניין לשפר ציון חיובי שקיבל בבחינה במועד א', חייב להירשם למועד ב' דרך מידע אישי לסטודנט, עד 4 ימים לפני מועד הבחינה.
- ה. תלמיד אשר קיבל ציון חיובי סופי בקורס, שאינו קורס של שנה ראשונה, רשאי ללמוד את הקורס מחדש רק בשנת הלימודים העוקבת, **ויהא חייב בשכר לימוד מלא של הקורס**, וכן יחולו עליו התנאים הקבועים [בסעיף 83.ב.2-4](#). במקרים חריגים יובא עניינו בפני הממונה.
- ו. תלמיד שנבחן **וויתר על ציון חיובי בקורס** לא יוכל לחזור בו מוויתור זה. הציון האחרון הוא הקובע!

83. כישלון בקורסים

- א. **בקורסי השנה הראשונה**- תלמיד השנה הראשונה חייב להשלים בהצלחה את כל הקורסים של שנה א' על פי תכנית הלימודים כתנאי להמשך לימודים. הממונה רשאי לאשר חריגה מהאמור בהוראה זו במקרים יוצאי דופן, ובתנאים שיקבע.

ב. בקורסי השנים המתקדמות (ב'-ג')

1. תלמיד אשר קיבל ציון סופי "נכשל" או לא התייצב לבחינה רשאי ללמוד את הקורס מחדש בסמסטר העוקב (אם הקורס ניתן בו) או בשנת הלימודים העוקבת, ויהא חייב בשכר לימוד מלא של הקורס. אין בסעיף זה כדי לשנות מן הכללים הקבועים בסעיף 5 ביחס להפסקת לימודים במקרים המתאימים.
2. תלמיד החוזר על קורס רשאי לבקש מן המרצה פטור מנוכחות בשיעור וגרירה של ציון הביניים לו היה זכאי (אם היה כזה), רק אם הקורס ניתן על ידי אותו מרצה ובאותו הרכב ציון. לא ניתן לבקש לגרור חלק מציון הביניים. בקשה לפטור מנוכחות ולגרירת ציון ביניים תוגש למזכירות, כאשר היא מאושרת בכתב על ידי המרצה, עד חודש לאחר תחילת הלימודים בקורס.
3. היה והקורס בו נבחן התלמיד בעבר, ניתן בהיקף שעות שונה מן ההיקף של הקורס בשנה הקודמת ואושר לתלמיד לגרור את הציון המפוצל, משקל הקורס יהא הנמוך מבין השניים.
4. למען הסר ספק יובהר כי תלמיד אשר קיבל פטור מנוכחות ואישור לגרירת ציון ביניים יהא חייב גם כן בשכר לימוד מלא.

84. מועד מיוחד

א. תלמיד יהיה זכאי למועד מיוחד במקרים הבאים:

1. מילואים – תלמיד אשר נעדר מבחינה בשל שירות מילואים זכאי להיבחן במועד מיוחד עבור כל מועד שהפסיד. התלמיד ימציא למזכירות אישור רשמי מטעם שלטונות צה"ל, על תקופת השירות. לפירוט זכאות ניתן לפנות לכללי זכויות הסטודנט-מילואים. יודגש כי מזכירות הפקולטה תהא רשאית שלא להכיר בשירות מילואים במקרים בהם התברר שהתלמיד הוא שבחר לקיים את שירות המילואים במועד הבחינה.
2. לידה, אימוץ, או קבלת ילד למשמורת – תלמיד/ה שנעדר/ה מבחינה בתקופה של 14 שבועות מיום הלידה, האימוץ, או קבלת ילד למשמורת זכאי/ת למועד מיוחד. לפירוט זכאות ניתן לפנות להתאמות לסטודנטיות הרות ויולדות.
3. אבל – תלמיד אשר קרוב משפחה שלו מדרגה ראשונה (הורה, אח/ות, בעל/אישה, בן/בת) נפטר, ומועד הפטירה התרחש ביום הבחינה או במהלך השבועיים שקדמו ליום הבחינה זכאי להיבחן במועד מיוחד.
- ב. במקרים שבהם תלמיד זכאי למועד מיוחד לפי סעיף א', ומתקיים קורס זהה בסמסטר העוקב או בשנה העוקבת למועד שבו התקיימה הבחינה, תהא הפקולטה רשאית לאשר לסטודנט שהמועד המיוחד יתקיים יחד עם המועד הרגיל של הבחינה בסמסטר העוקב או בשנה העוקבת.
- ג. ניתן להגיש בקשה למועד מיוחד רק לאחר פרסום ציוני מועד ב', באמצעות המידע האישי. יש להגיש את הבקשה במהלך 10 ימים מיום פרסום ציוני מועד ב'.
- ד. המועדים המיוחדים יתקיימו בתאריכים עליהם תודיע מזכירות הפקולטה באמצעות אתר האינטרנט של הפקולטה, ועל התלמידים מוטלת האחריות להתעדכן באתר באשר לתאריכים שבהם נקבעו המועדים המיוחדים.
- ה. תלמיד שאושר לו מועד מיוחד בגין האירועים המוזכרים בסעיף א', ואין באפשרותו להבחן במועד שנקבע, יודיע על כך לא פחות מארבעה ימים לפני מועד הבחינה.
- ו. תלמיד שאושר לו מועד מיוחד בגין אירוע שאינו מצוין בסעיף א' ולא ניגש לבחינה, לא יהיה זכאי להגיש בקשות נוספות למועד מיוחד במהלך התואר למעט במקרים המצוינים בסעיף א'. התלמיד יוכל להגיש בקשות למועד עוקב/נוסף בגין מחלה.

85. מועד נוסף בגין מחלה של שלושה ימים לפחות

- תלמיד שלא נבחן בגין מחלה של שלושה ימים לפחות יהיה זכאי להיבחן במועד נוסף בכפוף לכללים האלה:
1. התלמיד יציג אישור מחלה שהונפק במהלך ימי המחלה.
 2. התלמיד ניגש לאחד משני המועדים של הבחינה.
 3. מספר האישורים המקנים זכאות למועד נוסף בגין מחלה יוגבל לפעמיים בסמסטר בכל חוגי הלימוד של התלמיד גם יחד.
- מועד נוסף בגין מחלה של שלושה ימים לפחות **ינתן בסמסטר העוקב או בשנה העוקבת**, ובתנאי שהקורס ניתן בסמסטר העוקב או בשנה העוקבת, אף אם זוהתה המרצה בשני הקורסים היא שונה. הממונה יהיה רשאי, לפי שיקול דעתו, להחריג תלמידים שזהו להם הסמסטר האחרון ללימודים.
- מרכיבי הציון (מלבד בחינת סוף הקורס) שישוקללו לצורך הציון הסופי בקורס, יהיו הציונים שקיבל התלמיד בשנה בה הוא למד את הקורס. באחריות התלמיד להתעדכן בחומר הנלמד בסמסטר העוקב או בשנה העוקבת. ניתן להגיש בקשה למועד נוסף בגין מחלה באמצעות טופס בקשה הנמצא באתר הפקולטה.

86. מועד עוקב

- א. תלמיד שלא ניגש לאף מועד או ניגש למועד אחד בלבד (א' או ב') בקורס, יהא רשאי לגשת למועד עוקב רק אם מדובר בקורס אשר ניתן בסמסטר העוקב או בשנה העוקבת **על ידי אותו מרצה ובאותו משקל והרכב ציון**.
- ב. לא ניתן לגשת למועד עוקב בקורסים של שנה ראשונה בתואר ראשון.
- ג. מועד מיוחד כמפורט בסעיף 84 יוכל להתקיים גם במועדים העוקבים של הקורס בו אושר המועד המיוחד (מועד א' או מועד ב' של הקורס העוקב- מועד אחד בלבד מבין השניים).
- ד. סטודנטים שהשתתפו בתכנית חילופי סטודנטים ובתוך כך לא ניגשו לאחד ממועדי הבחינה בקורס מסוים, רשאים לגשת למועד עוקב על פי התנאים המצוינים בסעיף א'.
- ה. מועד עוקב כמפורט, יוכל להתקיים לא יותר מ-3 פעמים בתואר, אלא אם התקבל אישור ועדת הוראה לחרוג ממגבלות אלו.
- ו. ניתן להגיש בקשה למועד עוקב באמצעות טופס בקשה הנמצא באתר הפקולטה.

87. בחינות בפקולטה

כל הבחינות בפקולטה מתקיימות במחשב האישי של התלמיד בתכנה יחודית לבחינות על פי נהלי הפקולטה. תלמיד שאין בבעלותו מחשב אישי יפנה למזכירת הבחינות וזו תדאג להעמיד לרשותו מחשב נייד לצורך הבחינות.

88. התנהגות בשעת מבחן

- א. בעת כניסתו לבחינה **חייב** הנבחן להציג בפני המשגיח תעודה מזהה.
- ב. נבחן שנכנס לחדר הבחינה ופתח את המבחן באמצעות התוכנה הממוחשבת, נחשב כאילו נבחן במועד זה. היה והחליט לא לכתוב את הבחינה, ציונו יהיה "0" ולא יהא רשאי לעזוב את חדר הבחינה אלא כעבור חצי שעה ממועד תחילתה ולאחר שהגיש את המבחן.
- ג. במהלך בחינה, בוחן ביניים, או במבדק בכתב, אסור לתלמיד לשוחח עם תלמידים אחרים, להעתיק מהם או להשתמש בכל חומר עזר שהכניסו לחדר הבחינה לא הותרה במפורש על-ידי המרצה.
- ד. כלל הסטודנטים בפקולטה נבחנים באמצעות תכנת מחשב בלבד.
- ה. במהלך הבחינה לא יעביר תלמיד לתלמיד אחר חומר עזר, אשר הותר להכניסו לבחינה ולא יקבל חומר כאמור מתלמיד אחר.

- ו. אסור לתלמיד לזהות את עצמו בבחינת מעבר, בוחן ביניים או בוחן פתע ואסור לו למסור בגוף הבחינה פרטים כלשהם שאינם רלוונטיים לתוכן הבחינה.
- ז. לא תותר כניסת תלמיד לבחינה 30 דקות לאחר תחילת הבחינה. **איחור של עד 30 דקות הינו על חשבון זמן הבחינה של התלמיד.**
- ח. היציאה מחדר הבחינה מותרת רק עם סיום כתיבת הבחינה והגשתה בתכנה, או בהתאם להוראות שיימסרו על-ידי המשגיח בנושא יציאה לשירותים.
- ט. במקרים יוצאים מן הכלל יוכל התלמיד לעזוב זמנית את חדר הבחינה אך זאת רק באישור המשגיח ובכפוף לתנאים שייקבעו.
- י. על התלמיד להגיש את הבחינה באמצעות תכנת המחשב בתום הזמן הקצוב לבחינה. לא ניתן לבצע תיקונים לאחר הגשת הבחינה.
- יא. יש לפעול על פי האמור בהנחיות הבחינה ולציית להוראות המשגיחים.

89. ציונים

- א. הציון הסופי בקורס יינתן על בסיס של 100 נקודות. כל ציון הנמוך מ-60 נקודות ייחשב לכישלון.
- ב. כל קורס בו הגישו מטלה או נבחנו באותו מועד מעל 25 תלמידים, חייב לעמוד בטווח ציונים. הציון הממוצע הסופי בקורס כולל את כל מרכיבי הציון, לרבות ציונים חלקיים ומיטיבים. טווח זה חל לגבי כל תלמידי הקורס. טווח זה אינו חל על פרוסמינרים, סמינרים, סדנאות, הקליניקות המשפטיות וקורסי חת"ם (קורסי חת"ם מתוקננים לממוצע ציונים של 88).
- טווח הציונים בקורסים לתואר בוגר- בין 77 ל 81.
- טווח הציונים בקורסים לתואר מוסמך- בין 77 ל 86. (כולל קורסים של המרכז ע"ש צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים וקורסים מרוכזים של מרצים אורחים מחו"ל)
- ג. לצורך חישוב ממוצע הקורס, ורק לצורך חישוב הממוצע, כל ציון אשר נמוך מ- 50 ייחשב 50.
- ד. למען הסר ספק, מרצה הקורס יהא רשאי להתאים את הציון הסופי הממוצע בקורס לרמת הקושי של המבחן גם אם נבחנו באותו מועד פחות מ-25 תלמידים.
- שיטת התקנון אינה אחת, מרצה יוכל לתקן לפי שיטתו.

90. מרכיבי הציון

- א. מורה בקורס או בסמינר רשאי לקבוע כי הציון הסופי בקורס יהיה שקלול של הציון בגין בחינת המעבר או עבודת הסמינר לבין ציון ביניים, אשר יינתן בגין מטלה אחרת אותה יבחר המרצה, כגון: בוחן ביניים, מבדקים בכתב, עבודות בית, הרצאה וכיו"ב. המרצה גם רשאי לקבוע כי ציון הביניים יהיה ציון מגן, ובמקרה כזה ישוקלל ציון הביניים רק אם הוא גבוה יותר מהציון של התלמיד בבחינת המעבר. הודעה בעניין המטלה, משקלה ואם מדובר בציון מגן תתפרסם בידיעון הפקולטה או באתר הפקולטה או ברשימת הקריאה שתחולק לתלמידים לא יאוחר מהמועד בו מתקיים השיעור הראשון של הקורס.
- כל שינוי במרכיבי הציון מהכתוב בידיעון ולאחר מועד השיעור הראשון בקורס טעון אישור הממונה, ויובא לידיעת התלמידים כמקובל.**
- ב. בכל מקרה, משקל הציון בבחינת המעבר של קורס או משקל העבודה הסמינריונית בסמינר לא יפחת מ- 60% מהציון הכולל ומשקל עבודות הבית לא יעלה על 25% מהציון הכולל, אלא אם התקבל אישור ועדת הוראה לחריגה ממגבלות אלו.
- ג. בחינת מעבר, בוחן-ביניים, מבדק בכתב ועבודות-בית יכולים להקיף גם חומר שלא נלמד בכיתה (על סמך קריאת ספרים, מאמרים ופסיקה בעבודה עצמית של תלמידים), ובלבד שהודעה על כך פורסמה במועד סביר מראש.

91. ציון מיטיב בגין השתתפות

- מרצה יהא רשאי (גם אם לא ניתנה על כך הודעה מראש) להעניק עד 5 נקודות לתלמיד, בגין השתתפות פעילה ותורמת בכתה, ובלבד שיישמרו הכללים הבאים:
- ממוצע הציונים הסופי בכל אחד ממועדי הבחינה בקורס לא יחרוג מהגבלה הקבועה [בסעיף 89](#) לעיל.
 - הסך הכולל של נקודות מיטיבות אותן יתן מרצה בקורס לא יעלה על מחצית ממספר התלמידים הרשומים לאותו הקורס.
 - הציון המיטיב יהיה בלתי תלוי בהישגיו של התלמיד בבחינת המעבר או בכל מבחן או עבודה אחרים בגינם קבוע רכיב ציון נפרד.
 - הציון המיטיב יינתן קרוב **ככל האפשר לסיום ההוראה הפרונטאלית בקורס** ולכל המאוחר לפני פרסום ציוני מועד א'.
 - הציונים המיטיבים יפורסמו באתר המודל של הקורס.

92. פרסום ציונים ומחברות בחינה

- ניתן לקבל ציונים סופיים של קורסים וסמינרים באמצעות שירות מסרונים (sms) ובאמצעות אתר מידע אישי בקישור: <https://www.ims.tau.ac.il/Tal/default.aspx>
- מרכיבי הציון ובכלל זה תוצאות בחינות המעבר, בחני-ביניים, מבדקים בכתב ועבודות בית יפורסמו לתלמידים באתר הקורס במודל.
- המזכירות לא תספק מידע על ציונים בטלפון.
- ניתן לצפות בבחינות באתר התכנה דיגיטלי. בבחינות חסויות ניתן לעיין בתיאום מראש בלבד (התיאום ייעשה בחדר מחברות).

93. ערעור על ציון

- תלמיד זכאי לערער על ציון מבחן מעבר, עבודה מסכמת של קורס ומבחן בית תוך 5 ימים מיום פרסום הציון או מיום חשיפת הבחינה (המועד המאוחר מבין השניים).
- הערעור יוגש באמצעות אתר מידע אישי לתלמיד בלבד, למעט קורסים מרוכזים באנגלית. הערעור לא יעלה על 250 מילים.
- באחריות הסטודנט לשמור על **אנונימיות** בתהליך הערעור עד סופו. תלמיד לא יפנה בנושא הערעור ישירות למרצה או למתרגל. כל ערעור על ציון או פנייה של תלמיד למרצה בנושא הציון אשר יכלול פרטים מזוהים והערות אישיות לא יטופל ועלול לגרור בירור משמעותי.
- ניתן להגיש ערעור אם נפלה טעות בחישוב הציון או שלא נבדק חלק מהתשובה. הגשת הערעור אינה תלויה במועד פרסום הפתרון המוצע על יד המרצה. **לא תתבצע הערכה מחודשת של מחברת הבחינה.**
- אם החליט המרצה לקבל או לדחות את הערעור, ינמק החלטתו בכתב.

94. עבודות בית

- עבודות בית תוגשנה במועד שייקבע על-ידי המרצה.
- מרצה ידחה או יבטל הגשת עבודת בית אם במועד שנקבע להגשת העבודה הוגשו וטרם הוחזרו לתלמידים שתי עבודות בית או יותר.
- עבודות בית יוחזרו לתלמידים לא יאוחר משלושה שבועות לאחר מועד הגשתן, אלא אם אישר הממונה ארכה בשל טעמים מיוחדים.

ד. עבודת בית חייבת להיות עצמאית ופרי עטו של התלמיד (ללא שותפים). בהיעדר הנחיה אחרת מהמרצה, שימוש חלקי או מלא בטקסט שהופק על ידי ChatGPT או כל כלי אחר של בינה מלאכותית הוא מותר וזאת בכפוף לקבלת אישור מראש מהמרצה ותוך ציון מפורש ומפורט באשר לאופן השימוש והחלקים בעבודה שבהם נעשה השימוש האמור.

95. עבודות פרוסמינר וסמינר

- א. כל עבודה פרוסמינריונית המוגשת על ידי תלמיד חייבת להיות עצמאית ופרי עטו (ללא שותפים). בהיעדר הנחיה אחרת מהמרצה, שימוש חלקי או מלא בטקסט שהופק על ידי ChatGPT או כל כלי אחר של בינה מלאכותית הוא מותר וזאת בכפוף לקבלת אישור מראש מהמרצה ותוך ציון מפורש ומפורט באשר לאופן השימוש והחלקים בעבודה שבהם נעשה השימוש האמור. הגשת עבודה פרוסמינריונית בזוגות טעונה אישור הממונה.
- ב. כל עבודה סמינריונית המוגשת על ידי תלמיד חייבת להיות עצמאית ופרי עטו (ללא שותפים). בהיעדר הנחיה אחרת מהמרצה, שימוש חלקי או מלא בטקסט שהופק על ידי ChatGPT או כל כלי אחר של בינה מלאכותית הוא מותר וזאת בכפוף לקבלת אישור מראש מהמרצה ותוך ציון מפורש ומפורט באשר לאופן השימוש והחלקים בעבודה שבהם נעשה השימוש האמור. הגשת עבודה סמינריונית בזוגות בתואר מוסמך, טעונה אישור מראש של הממונה.
- ג. העבודה תיכתב בהתאם לשפה בה מועבר הקורס. המרצה רשאי במקרים יוצאי דופן להתיר לסטודנט לכתוב עבודה בשפה שונה מזו שבה הועבר הקורס. קורסים באנגלית שבהם העבודה נכתבה בעברית - הקורס לא יוכל להיחשב במנין קורסי האנגלית שבהם חייב הסטודנט.
- ד. כל מובאה או ציטטה מדברי אחרים כולל מהאינטרנט, חייבת להיות מסומנת ככזאת, תוך ציון המקור.
- ה. כל הצגה של טענות, רעיונות, ניתוחים וכיוצא בזה הלקוחה ממקור אחר כולל מהאינטרנט, מחייבת הפניה בהערות שוליים או באופן דומה לאותו מקור.
- ו. אסור לתלמיד להגיש עבודת בית או עבודה סמינריונית זוהא או דומה לעבודה שהוגשה על ידו בקורס אחר.
- ז. הפורמט להגשת עבודות פרוסמינריוניות ועבודות סמינריוניות בפקולטה יהיה כדלהלן:
- כתב:** David; **גודל:** 12; **רווח בין שורות:** שורה וחצי.
- שוליים עליונים ותחתונים:** 2 ס"מ; **שוליים בצדדים:** 2.5 ס"מ בכל כיוון;
- בכותרת עמוד השער של עבודה סמינריונית יצוינו שם הקורס, שם המרצה, תאריך ההגשה, שם התלמיד, מספר זהות, ומספר המילים בעבודה (כולל הערות שוליים). הפורמט להגשת עבודות בית ומבחני בית הוא כמפורט לעיל אך לא יצורף עמוד שער. יש לציין מספר זהות בלבד.
- ח. תלמיד יגיש עבודה פרוסמינריונית וסמינריונית בעותק אלקטרוני הן למנחה והן למזכירת השנתון. מרצה המעוניין כי העבודות יוגשו לו על ידי התלמידים בעותק מודפס (אם באופן בלעדי ואם בנוסף לעותק האלקטרוני), יודיע על כך לתלמידים בכיתה, באתר הקורס ולמזכירות. במקרה זה, על התלמיד להעביר את העותק המודפס של העבודה למזכירות. חובתו של התלמיד היא לשמור עותק של עבודתו, כפי שזו הוגשה למרצה ולמזכירות, למקרה שזו תאבד. לאחר הבדיקה, המרצה ישלח את העבודה לתלמיד באופן אלקטרוני, עם התיקונים.

96. מועד הגשת עבודות פרוסמינר והחזרתן

א. תלמיד יגיש עבודה פרוסמינריונית ועבודות בקורסים חלופיים כמו סדנה או קליניקה בתוך שמונה שבועות מתום הסמסטר בו נלמד הקורס. המועדים לשנה"ל תשפ"ד:

סמסטר א': עד יום ו' 31 במאי 2024

סמסטר ב': עד יום ה' 31 באוקטובר 2024

ב. המרצה רשאי לאשר הגשת עבודה פרוסמינריונית באיחור של עד שבוע מהמועד הנקוב בס"ק א. הגשה באיחור כאמור תלווה באישור בכתב מהמרצה.

הממונה רשאי לאשר הארכה של שבוע נוסף, מעבר לאישור המרצה, לתלמידים אשר יוכיחו סיבה מספקת לאיחור במועד ההגשה. לפקולטה אין סמכות להאריך את מועד ההגשה מעבר לכך.

ג. העבודה תוחזר לסטודנט בתוך חודש מהמועד שנקבע להגשה או מהמועד בו הוגשה, לפי המאוחר מביניהם.

97. מועד הגשת עבודות סמינר והחזרתן

א. מועדי הגשת עבודות סמינריוניות בשנה"ל תשפ"ד:

סמסטר א': יום ד', 31 ביולי 2024.

סמסטר ב' וסמינרים שנתיים: יום א', 24 בנובמבר 2024.

ב. המרצה רשאי לאשר הגשת עבודה סמינריונית באיחור של עד שבועיים מהמועד הנקוב בסעיף 97(א). הגשה באיחור כאמור תלווה באישור בכתב מהמרצה.

הממונה רשאי לאשר הארכה של שבועיים נוספים, מעבר לאישור המרצה, לתלמידים אשר יוכיחו סיבה מספקת לאיחור במועד ההגשה. לפקולטה אין סמכות להאריך את מועד ההגשה מעבר לכך.

ג. **הגשת עבודה סמינריונית באיחור החורג מהאמור לעיל טעונה אישור ועדת הוראה עליונה. הגשת עבודה לאחר סיום שנת הלימודים האחרונה לתואר, אף אם תאושר על ידי סגן הרקטור, תחויב בתוספת שכר לימוד, בהתאם לתקנות שכר הלימוד האוניברסיטאיות. איחור כזה עלול גם לגרום לדחיית המועד בו התלמיד יהיה זכאי לתואר ו/או המועד בו יקבל את התואר.**

ד. עבודה סמינריונית תוחזר לתלמיד בתוך חודשיים ממועד המסירה הרשמי.

98. ציון פרוסמינר וסמינר

א. ציון הפרוסמינר והסמינר ייקבע בהתאם לעבודה בכתב, והוא יכול לשקף גם את רמת הצגתה בעל פה של העבודה ותרומתו הפעילה של התלמיד לדיונים במהלך הסמינר.

ב. עותק העבודה עם ציון והערות המרצה יוחזר לתלמיד.

ג. ציון פרוסמינר וסמינר שנלמד בשנת לימודים מסויימת, ייכלל בממוצע הציונים של אותה השנה.

ד. תלמיד המבקש לערער על ציון בפרוסמינר/סמינר, יגיש למרצה במייל פירוט של השגותיו בצירוף העבודה המקורית עליה מופיעים הציון והערות המרצה בתוך שבועיים ממועד פרסום הציון.

99. אישורים בכתב

טענות תלמידים לעניין פטור מקורס או לגבי כל זכות אחרת - בעניין אקדמי או מנהלי בפקולטה - צריכות להיות מגובות באישור כתוב מאת מזכירות הפקולטה.

פרק ח' – נוהל בחינות ועבודות בקורסים בשפה האנגלית

המרכז ע"ש צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים

א. המרכז ע"ש צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים מקיים קורסים לתלמידי מחקר בשלוש מסגרות: לימודים לקראת תואר מוסמך מחקרי (עם תזה); לימודי תואר דוקטור; ומסלול ישיר לתואר דוקטור. קורסי המרכז נחלקים לקורסים ייעודיים, קורסים של מרצים אורחים מחו"ל וקורסים של מרצים ישראלים בשפה האנגלית.

ב. רשימת הקורסים שמציע המרכז ע"ש צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים תפורסם באתר הפקולטה. הרשימה כפופה לשינויים ולביטולים, אשר ביחס אליהם יש להתעדכן באתר הפקולטה.

100. קורסים של מרצים אורחים מחו"ל (סיומת 50)

- א. המרכז ע"ש צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים מציע אוסף של קורסים המועברים על ידי מרצים אורחים מחו"ל. קורסים אלה מאפשרים העשרת הידע המשפטי תוך לימוד על-ידי אנשי משפט מהבולטים בחו"ל, ונותנים פרספקטיבה רחבה ועשירה של עולם המשפט בעידן הגלובלי.
- ב. הקורסים של המרצים האורחים מיועדים לתלמידי התואר המוסמך ולתלמידי התואר השלישי. עם זאת, תלמידי התואר בוגר יוכלו להירשם לקורסים אלה תוך שעדיפות בקבלה לקורסים אלה תינתן לתלמידי המרכז ע"ש צבי מיתר ללימודי משפט מתקדמים.
- ג. בקורסים אלה חלה על התלמיד חובת נוכחות ב-75% מהשיעורים לפחות, על מנת להיות זכאי להגיש עבודה מסכמת או להיבחן בקורס. חובה זו תיאכף בקפדנות.
- ד. נוהל הבחינות והעבודות ([פרק ז'](#) לעיל) יחול על קורסים של מרצים אורחים מחו"ל בכפוף לשינויים המפורטים להלן:

1. בקורס מרוכז של מרצה אורח מחו"ל המטלה המסכמת תהיה הגשת עבודה מסכמת או בחינת בית, אלא אם מצוין אחרת בסילבוס הקורס. העבודה תוגש בתוך שלושה שבועות ממועד סיום הקורס המרוכז, אלא אם אישר הממונה להאריך את התקופה לפי שיקול דעתו.
2. בקורס מרוכז של מרצה אורח מחו"ל אשר בו נערכת בחינה מסכמת יתקיים מועד בחינה אחד בלבד.
3. טווח הציונים בקורסים מרוכזים יהיה בדומה לקורסי התואר השני (77-86).
4. **בקורס באנגלית של מרצה אורח מחו"ל**, יכול תלמיד תואר בוגר לבחור בציון "עובר/נכשל" ע"י פנייה בכתב למזכירות, לאחר שקיבל ציונים בלפחות בשני קורסי אנגלית. חובה להותיר ציון אחד ספרתי (בין 60 ל-100) בקורס של 2 ש"ס מתוך שני קורסי האנגלית המחויבים ללמוד. בקורסים באנגלית בגיליון הציונים, ניתן לבצע המרת ציון **בשלושה קורסים מרוכזים בלבד** (עד 6 ש"ס בסה"כ) במהלך התואר.
5. להמרת ציון לעובר/נכשל בקורסים מרוכזים של מרצים אורחים מחו"ל, יש להגיש בקשה בכתב למזכירות. ככל שמדובר בקורס שנלמד בשנה האחרונה, יש להגיש את הבקשה עד לתאריך 31 בדצמבר או לאחר פרסום הרשימה הסופית של מצטייני הדיון לשנה זו.
6. מובהר בזאת כי ציון ספרתי שהומר לציון "עובר/נכשל" לא ניתן לשחזור.
7. למען הסר ספק, יובהר כי בקורס של מרצה אורח מחו"ל הנלמד בשפה העברית וכן בקורס של מרצה ישראלי הנלמד בשפה האנגלית לא ניתן לבחור בציון "עובר/נכשל".

101. קורסים מקוצרים של מרצים ישראלים המועברים בשפה האנגלית (סיומת 01)

הפקולטה מציעה אוסף של קורסים באנגלית המועברים על ידי מרצים ישראלים. קורסים אלה מאפשרים התנסות בלימוד בשפה האנגלית לתלמידי הפקולטה, והיכרות עם המשפט הישראלי לתלמידים אורחים מחו"ל. לא ניתן בקורסים אלה להמיר ציון ספרתי ל"עובר/נכשל".

102. קורסים התנסותיים (סיומת 55)

ניתן להגיש מועמדות להשתתפות בקורסים התנסותיים כגון הסדנאות למשא ומתן בהשתתפות קבוצת תלמידים מחו"ל לצד תלמידים מהפקולטה. מנחי הקורס הינם עורכי דין ממושרדים מובילים בישראל לצד נציגים מחו"ל. הקורסים מיועדים לתלמידי התואר הראשון בלבד, ומתקיימים באופן מרוכז. השתתפות בהם נחשבת כמילוי קורס אחד מתוך חובת קורסי האנגלית. לא ניתן להמיר ציון ספרתי בקורס זה לציון "עובר/נכשל". לא ניתן להשתתף ביותר מקורס התנסותי אחד במשא ומתן במהלך התואר.